

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Co znamená uprchlík

Pavλίna Tláskalová

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra sociologie

Studijní program Sociologie

Studijní obor Sociologie

Diplomová práce

Co znamená uprchlík

Pavlína Tláskalová

Vedoucí práce:

Mgr. Pařízková Alena, Ph.D.

Katedra sociologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Teoretická Část	7
2.1. Migrace	7
2.2. Critical Discursive Analysis Jako Teoretická Premisa	10
3. Metodologická Část	14
3.1. Metodologie	14
3.1.1. Michel Foucault A Norman Fairclough	14
3.1.2. Postup Při Analýze Médíí.....	20
3.1.3. Postup Při analýze Oficiálních Dokumentů	21
3.1.4. Postup Při Analýze Rozhovorů.....	22
3.1.5. Postup Při Analýze Rozhovoru se Salim	24
3.2. Zmapování Celé Migrační Situace V letech 2015-2016	24
3.2.1. Rok 2015	24
3.2.2. Rok 2016	29
3.3. Analýza Médíí	33
3.3.1. Rok 2015	33
3.3.2. Rok 2016	47
3.4. Analýza Oficiálních Dokumentů	58
3.5. Analýza Rozhovorů	63
3.5.1. Proti-uprchlický diskurs	64
3.5.2. Pro-uprchlický diskurs	67
3.6. Analýza Rozhovoru Se Salimem.....	71
4. Diskuze	76
5. Závěr	78
6. Resumé	81
7. Literatura	82
7.1. Tištěná Literatura.....	82
7.2. Online Zdroje	84
7.3. Články Použité Do Analýzy Médíí	89

1. Úvod

Článek 14 Všeobecné deklarace lidských práv uvádí, že „(...)každý má právo vyhledat a užívat v jiné zemi azyl před perzekucí“. (VERLAG ALMA MATER, 2015: 19) Toto tvrzení nabylo největšího smyslu pro Evropu v roce 2015. Podle UNHCR (2016) (Agentura OSN pro uprchlíky) je uprchlíkem někdo, kdo má strach, že bude pronásledována pro důvod rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k dané skupině či politického názoru. Tato osoba je neschopná se sama v zemi ochránit či má strach se do země původu vrátit. (OSN, 2015:2)

Více než milion migrantů převážně ze Sýrie, Afghánistánu a Iráku přešli Středozemní moře v roce 2015, aby unikli násilí, politické nestabilitě či silně represivní vládě. Přibližně 4 000 osob v tomto roce při své cestě zemřelo. Tato situace byla v Evropě nazvána uprchlickou krizí: evropské země začaly řešit velké množství migrantů a musely vytvořit i představy o tom, jak se vypořádat s přesídlením těchto osob. (BBC, 2016)

S více než 476 000 žádostmi o azyl získalo Německo prvenství. (BBC, 2016). Aby se těmto zemím, které vykazovaly nejvíce žádostí o azyl v rámci této situace, pomohlo, byly zavedeny kvóty od Evropské unie, které to měly vyřešit. Tyto kvóty se setkaly zejména v zemích Visegrádské čtyřky s kritikou a odmítnutím. Česká republika (dále také Slovensko, Maďarsko) odmítla zavedení kvót od samého počátku, a tedy i přijímání uprchlíků z této migrační situace. Tato situace a s ní spojené události odstartovaly v Evropě mnoho debat a politického i sociálního napětí. Média neustále tvořila a velmi silně ovlivňovala veřejné mínění. Právě diskurs médií v této oblasti může problematizovat, marginalizovat nebo omezovat lidská práva cizích skupin (out-groups) tím, že o nich píše negativně jako o těch „ostatních“ (Wodak, Meyer, 2008: 95). Z tohoto důvodu se právě i část mé diplomové práce zabývá otázkou, jak česká média ovlivnila diskurs o uprchlické krizi v letech 2015 a 2016.

Toto téma jsem si zvolila, jelikož bylo poslední dva roky nejdiskutovanějším tématem nejen v České republice. Kromě samotných uprchlíků se řešila také v této souvislosti Evropská unie, mnoho našich politiků se skrze tento jev začalo zviditelňovat a vznikla nová občanská hnutí či iniciativy, které opět tento fenomén řešily.

Následující diplomová práce se zabývá otázkou toho, jak je formován pojem uprchlík v rámci České republiky na několika úrovních (diskursů), které lze v rámci této situace definovat. Je to práce strukturovaná do dvou hlavních částí: teoretické a empirické kapitoly. Teoretická kapitola obsahuje argumenty a koncepty z oblasti migračních studií, která objasňují definici a důvody pro migraci, a to zejména v souvislosti s nucenou migrací. Dále

zde představuji díla a hlavní myšlenky Ruth Wodak, protože právě ona propojuje CDA s migračními studii a chci ji použít jako podporu pro mé závěrečné argumenty.

Empirická kapitola seznamuje na začátek s kritickou diskursivní analýzou jako mou použitou metodologií, která vyvstává především z Normana Fairclougha a Michela Foucaulta. Poté podrobně popisují svou metodologii krok po kroku. Dále zde demonstrují krátce zmapování celé migrační situace za rok 2015 a 2016 a představují hlavní období/ události těchto let. Poté se přesouvám již k samotné analýze médií a mnou vybraných období na dvou online denících a dvou televizních zpravodajství. Na konci této podkapitoly budou porovnány německé a české noviny. Další podkapitola se zabývá analýzou oficiálního dokumentu, jež právně řeší uprchlíka, jeho práva a povinnosti. Třetí podkapitola se zabývá „diskursem společnosti“, kdy analyzuji mnou provedené rozhovory s pěti představiteli pro-uprchlického hnutí a pěti představiteli proti-uprchlického hnutí. Na závěr, čtvrtá kapitola vše zaobaluje a představuji zde další diskurs tohoto fenoménu, diskurs Salima, diskurs někoho, kdo je s touto situací úzce spjat.

Poté následuje již závěr se shrnutím výsledků mé práce a přehledným grafickým zobrazením, cizojazyčné resumé a seznam literatury.

2. Teoretická Část

2.1. Migrace

V této kapitole se pokusím osvětlit svůj teoretický rámec práce, která, jak jsem již zmiňovala, vychází z migračních studií, především forced migration a dále z critical discursive analysis. Na začátek této kapitoly bych jen stručně shrnula, co je záběrem migračních studií, co je vlastně migrace. Migrace je konceptualizována jako lidský pohyb určitým prostorem a v určitý čas. Pokud to vezmeme úžeji, referuje toto slovo často k lidem měnícím jejich místo pobytu, kde žili a kde také měli jisté společenské sítě. (Lindley, 2014: 7) Lidé migrují pro mnoho důvodů- za prací, za lepšími ekonomickými podmínkami. (OECD 2009: 139-192) Dalším ukazatelem je v tomto ohledu tzv. welfare magnet effect od Borjas (1999: 607-637), kterým se rozumí, že některé země s lepšími welfare state podmínkami přitahují migranty více než země jiné. Budoucí migrant zvažuje a porovnává různé welfare state systémy, často v zemi jeho původu a v zemi, do které by chtěl emigrovat.

Dále tu jsou další proměnné jako lepší vzdělání, demografické faktory (např. věk), prostředí (znečištění, klimatická změna apod.), hrají zde roli i geopolitické faktory (politická stabilita, terorismus, násilí, dodržování práv atd.). Poslední ze zmiňovaných je velmi nepředvídatelným tzv. push faktorem (OECD 2009: 139-192).

S migrací v mém případě souvisí slovo krize. Tato dvě slova mají dlouhé asociace jak ve veřejném, tak politickém či vědeckém diskursu. Obě tato slova jsou viděna jako výjimečný (dočasný) fenomén, jako ohrožení a obě jsou používána pro označení moderního světa (age of crisis, age of migration). Tendence spojovat tato slova dohromady (migrační krize) má především velmi negativní asociace. (Lindley, 2014: 1) Těmto negativním konotacím jsem se chtěla ve své práci vyhnout, jelikož jako socioložka bych o fenoménu měla psát nezaujatě a objektivně, a proto označení uprchlická krize nepoužívám a raději píši spojení migrační situace.¹

Výše jsem uvedla, že uprchlická krize je také hojně užívána v politickém diskursu. A jsou to právě politiky, které mají velký vliv na tento fenomén a jeho řešení. Katy Long (2014) argumentuje, že často politici použijí slova uprchlická krize s důrazem na ohrožení daného národa ve chvíli, kdy slouží k zamaskování a skrytí subnárodní nespokojenosti. (Long, 2014) Politici toto slovo užívají například, protože to vede k ospravedlnění jejich počinů či přeorientování dominantního tématu, pokud to považují za žádoucí. (Lindley, 2014: 6)

¹ Tedy pokud toto spojení není přímo použito například v médiích či mými participanty.

Klasickým příkladem může být morální panika, kdy politici a média identifikují zejména podmínky, epizody, osoby či skupiny jako ohrožující základní společenské hodnoty a zájmy. (Cohen, 2002) Tím je krize politickou konstrukcí, což je sociální praxe tohoto jevu, nikoli jen analytická kategorie.

Krize je v politice často definujícím prvkem pro nucenou migraci. Ta není jen analytickou kategorií, ale spíše shromažďuje dohromady skupiny s nějakou podobností-konflikt, přírodní pohroma, rozvojový projekt apod., které mají sice různé potřeby, ale zvláštní morální nárok na naši pozornost. (Castles, 2003)

Pokud imigrantovi, který žádá o azyl, není uznán uprchlický status, nastává zde další problém. Nelegální imigranti a azylanti, kterým není vydáno povolení k pobytu, se stávají terčem návratových politik. V mnoha evropských státech, neúspěšní žadatelé o azyl mohou být převedeni do "zadržovacích center"; z jiných se stávají "nelegálové", kteří se snaží žít své životy bez formálních dokumentů. (Castles, 2004: 223) Označení „nelegální“ migrant vede automaticky k tomu, že je tento člověk kriminalizován, přesto, že neměl například jinou šanci než emigrovat. (Scheel, Squire, 2014: 188) Zde si již můžeme všimnout vzniklé duality legální a nelegální migrant, které dále budu rozšiřovat.

Legálního migranta, v mém případě uprchlíka, lze definovat na základě politické definice uprchlíka. Tedy úspěšný žadatel o azyl je označen jako uprchlík. S odkazem na Chimni (2009:16) legální definice uprchlíka vždy byla součástí státní politiky a také jí vždy sloužila, tohoto problému si ovšem akademická sféra nevšimla a neodkazovala na něj.

Otázka azylu byla důležitým podnětem pro EU, aby sladila politiky související s migrací jednotlivých členských států, ale ukázalo se obtížné řešit základní příčiny migrace, v neposlední řadě z důvodů různých cílů různých orgánů EU a členských států. (Castles, 2004: 223) Castles 2004 (205) píše, že nelegální migrace a vstup žadatelů o azyl jsou poháněny silami, jako jsou nadnárodní sítě a tak vlády nemohou tuto migraci přímo kontrolovat. Nelegální přistěhovalci jsou formálně vyloučeni z integračních politik, ale zároveň jsou neformálně začleněni místními institucemi, jako jsou školy, kostely a sdružení. Castles (2004: 223) uvádí: "*[politiky], které tvrdí, že nezahrnují nehlášené pracovníky, mají tím pádem zadní vrátka a tím toho mohou častěji zneužívat*". Zamítnutí migranti jsou kvůli svému „nelegálnímu“ statusu přitahováni poptávkou po flexibilní práci, kterou usnadňují velké

² [policies] that claim to exclude undocumented workers may often really be about allowing them in through side doors and back doors, so that they can more readily be exploited

neformální ekonomiky v zemích, jako je například Řecko. Poté je jejich práce velmi často zneužívána a migranti často pracují za velmi malou mzdu a to ještě za nedodržení jejich práv (př. pracovní doba).

Pokud se navrátíme k dualitám v případě migrace, politiky jsou ty, které určují, kdo je chtěný a kdo naopak nechtěný imigrant a kdo si (ne)zaslouží integraci. To se liší dle charakteristik migranta- gender, věk, etnicita, domovina (západní/nezápadní země), motivace (práce, politický azyl, znovusjednocení rodiny). Jedna z velmi silných charakteristik migranta, na základě které politiky rozlišují migranty, je gender, etnicita a náboženství. Politiky obecně tíhnou k rámování etických minorit žen (především pak muslimek) jako obětí, zatímco jejich mužští protějšky jsou vnímány jako hrozba pro státní ideály genderové rovnosti. (Bracke, 2011: 28-46) Tudíž se emancipace zdá jako hlavní strategií pro integraci muslimských žen, zatímco integrace mužů muslimů zahrnuje zájem orgánů o dozor a kontrolu. (Razack, 2004:129-174) Tyto kategorie reflektují sociální realitu, ale ve stejný čas ji i samy konstruují. Tuto konstrukci lze vidět na příkladu nizozemské vlády, která zavedla termín „non-Western allochthon“ pro vymezení jejich integrační politiky. Tento pojem zahrnuje migranty narozené v Turecku, Africe, Latinské Americe či Asii. (Mügge, Van der Haar, 2016:80) V praxi to znamená, že migranti především z muslimských zemí jsou problémovou kategorií. Tím se utváří hierarchická struktura mezi lidmi na základě místa narození.

Pokud výše zmíněné rozvedu, v jejich článku se Mügge a Van der Haar (2016) zabývají tím, jak evropské politiky definují (ne)chtěného migranta. Evropští migranti jsou pro evropské politiky vítání, ovšem opět to není jednotná kategorie a i v ní můžeme nalézt nechtěné jedince, především z Východní Evropy. Dále tu jsou migranti ze zemí třetího světa, sem spadají také uprchlíci a žadatelé o azyl. Označením Third-Country Nationals (TCN), které se v politikách užívá, definuje Evropany a ty „další“ (ne-Evropany). V kategorii TCN se skrývají migranti, kteří jsou cílem pro integrační politiku a pak ti, kteří jsou cílem pro návratovou politiku. V první kategorii jsou, jak už jsem poznamenala, ženy migrantky, které musí být „chráněny“ přijímajícím státem, zatímco migrující muži potřebují hlavně být kontrolováni. Ženy muslimky jsou často spojeny s problémy, jako je násilí, nucené a dohodnuté sňatky, mrzačení pohlavních orgánů, a domácí násilí či nízká účast na trhu práce. Migrující ženy muslimského původu jsou zobrazovány jako oběti patriarchálních kultur ovlivněných islámem. (Mügge, Van der Haar, 2016: 77-90) Tyto výše zmíněné sociální kategorie jsou společností homogenizovány do etnické příslušnosti, pohlaví a náboženství. Navíc můžeme vidět, že jsou zde velmi zvýrazněny negativní a pejorativní předpoklady o

skupinách, což vede k vyčlenění jednotlivých imigrantů, zejména pak těch, kteří potřebují dozor.

2.2. Critical Discursive Analysis Jako Teoretická Premisa

Tato kapitola ukazuje Critical discourse analysis jako další teoretický základ mé práce. Ikdyž spíše jde o přístup, ve kterém existují společné teoretické premisy, které jsou podmíněny badatelovou strategií. Můžeme říci, že co autor, to jiná metoda CDA (viz Wodak 1989, Van Dijk 1984, 1987 nebo Fairclough 1992, 1995, 2003). Zmiňuji zde Ruth Wodak, která jako pokračovatelka po N. Faircloughovi se více zabývá zasazením metody do praxe a hlavně hojně využívá CDA v rámci studia migrace. Tudíž je zde použita jako teoretická podpora, kterou mohu použít ve svých zjištěných závěrech. Nejdříve představím její teorii a poté se přesunu již k jejímu užití CDA v praxi, zejména ve výzkumu migrace.

Ruth Wodak jako pokračovatelka Normana Fairclougha také přispěla do CDA studies, založila svou novou metodu zvanou „the discourse- -historical approach“. DHA se zabývá intertextovými a interdiskursivními vztahy mezi výpověďmi, texty, žánry a diskursy. Dále se také zabývá mimojazykovými sociálně/sociologickými proměnnými, historií organizací či institucí a rámci situace. Díky tomuto rozsáhlému záběru, kdy si všímáme všech těchto vztahů, můžeme zjistit, jak se diskursy/ žánry/ texty mění v rámci sociopolitického vývoje.(Prokopová et al., 2014: 36-42) Její metoda mi připadá velmi podobná té Normana Fairclougha o kterém pojednávám v metodologické části.

CDA může být definována jako v zásadě zájem o analýzu neprůhledných stejně jako transparentních strukturálních vztahů dominance, diskriminace, moci a kontroly, tak jak se projevují v jazyce. (Wodak, Meyer, 2008) Tedy, CDA si klade za cíl zkoumat kriticky sociální nerovnost, tak jak je vyjádřena, tvořena, legitimizována atd., pomocí jazyka (nebo v diskursu).

Důležitá perspektiva v CDA je v souvislosti s pojmem "moc" a to tak, protože je velmi vzácné, že by text byl dílem pouze jedné jediné osoby. V textech jsou diskurzivní rozdíly vyjednávány; jsou upraveny rozdíly v síle, která je částečně kódována a determinována diskursem a žánrem. Texty jsou často místa boje, ve kterých se ukazují stopy rozdílných diskursů a ideologií, které jsou proti sobě protichůdné a bojují o nadvládu. (Wodak, Meyer, 2008) To znamená, že definující rysy CDA jsou její obavy o moc jako centrální stav v sociálním životě, a jeho úsilí o vytvoření teorie jazyka, která zahrnuje toto jako hlavní předpoklad.

CDA se také věnuje nejen představám boje o moc a kontrolu, ale také intertextovosti a rekontextualizaci konkurenčních diskursů v různých veřejných prostranstvích a žánrech (Iedema, Wodak, 1999). CDA staví její zájem o způsob, jakým jazyk zprostředkovává ideologii v sociálních institucích. Zvláště jazyk masmédií je prozkoumáván, protože je transparentní a ukazuje boj a sociální vyloučení. Mediální instituce se často představují samy jako neutrální prostor veřejného diskursu, ale mají svou konstruktivní roli. Diskurs v této oblasti může být použit k problematizaci, marginalizaci, omezení a dokonce vyloučení lidských práv cizích skupin tím, že píše nebo o nich mluví negativně jako o ‚ostatních‘. (Wodak, Meyer, 2008: 295)

Podle vlastnictví dominantních znalostí a ideologie společnosti, politici a novináři jsou ti, kteří mají nejlivnější kontrolu nad veřejným diskursem. Diskriminace zahrnuje diskurs a praxi. Je to praxe, protože diskriminace menšin je prokazatelná a je to diskurs, protože institucionální diskriminace má vždy pre-politický kontext. (Wodak, Meyer, 2008: 293)

Neustálé jednota jazyka a dalších sociálních věcí zajišťuje, že jazyk je propletený ve společenské moci několika způsoby. Moc nemusí nutně pocházet z jazyka, ale jazyk lze použít ke zpochybnění moci, k jejímu rozvrácení, ke změně v rozložení moci v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Jazyk poskytuje jemný nástroj pro rozdělení síly v hierarchických společenských strukturách. (Wodak, Meyer, 2008)

Zajímavá je zde rekontextualizace, kdy například novináři vybírají pouze pasáže, které poté splní účel článku. Tyto pasáže (či citace) projdou dekontextualizací a rekontextualizací a jsou nově zarámovány (framed), a tím nabývají částečně nových významů. (Prokopová et al., 2014: 36-42)

Ruth Wodak užívá v rámci své metody tzv. triangulační metodu, která je založena na konceptu „kontextu“, který má čtyři úrovně: Širší sociopolitický a historický kontext, v němž jsou tyto diskursivní praktiky zasazeny a k němuž se vztahují. Dále tu jsou mimojazykové sociální proměnné a institucionální zarámování specifického „kontextu situace“. A jako dvě poslední části tu jsou: intertextový a interdiskurzivní vztah mezi výpověďmi, texty, žánry a diskursy a posledním je bezprostřední, jazykový či vnitrotextový kotext a kodiskurz (co-discourse). (Prokopová et al., 2014: 36-42)

Dle Wodak a Reisigla (2001: 72) si klademe těchto pět otázek: *„Jak jsou osoby, objekty, jevy/události, procesy a akce jazykově pojmenovány? Jaké vlastnosti,*

*charakteristiky, kvality a rysy se přisuzují aktérům, objektům, jevům/ událostem a procesům? Jaké argumenty a schémata se používají pro ospravedlnění a legitimizaci zařazení/vyloučení ostatních? Z jaké perspektivy nebo úhlu pohledu jsou tyto nálepky, atribuce a argumenty vysloveny? Jsou příslušné výpovědi vyjádřeny otevřeně; jsou zesilovány, nebo naopak zmírňovány?*³.

Tento její přístup užila v mnoha výzkumech. Kombinuje teoretické diskursivní studie s etnografickou prací v terénu a interdisciplinarnitou. Tento přístup byl vyvinut kvůli jejímu výzkumu veřejné diskuse v roce 1986 u rakouské prezidentské kampaně Kurta Waldheima. Kontext byl, že v průběhu prezidentské volby 1986, Waldheim zprvu popřel aktivní zapojení v nacistických vojenských operacích na Balkáně. Údaje získávala každý den po celou dobu volební kampaně a zahrnují celkovou sadu tří měsíců od 3. března 1986 do 6. června 1986. Zahrnuje velké množství dokumentů, jako jsou: rozhovory s pamětníky, výzkumy historiků o balkánské válce, zprávy v rakouských novinách o balkánské válce, zprávy v novinách o Waldheimově vlastním vysvětlení minulosti, zahraniční noviny, tiskové zprávy a dokumenty, rozhovory s politiky, stejně jako vox populi o všech těchto tématech. Tento přístup byl velmi časově náročný, ale ukazuje měnící se vnímání či zkreslení informací, tj re-kontextualizace antisemitské topoi. (Wodak et al., 1990)

Ruth Wodak propojila CDA s migrací a to například výzkumem diskriminujících praktik v politice vůči uprchlíkům. (Delanty, Wodak, 2005) Tvrdí, že minority a migranti dnes zažívají rasovou diskriminaci v evropské společnosti. Diskurs o minoritách je velmi častým tématem sebe-prezentace politiků. (viz van Dijk 1984, 1989, 2005; Wodak et al. 1990; Reisigl, Wodak 2001; Wodak, van Dijk 2000).

Z jejího výzkumu vyplývá, že definice rasismu nutně zahrnuje dvě složky- složku ideologie a víry (skupiny, minority, ti „další“) a složku sociální praktiky (kdo je (ne)zahrnut?). Ovšem tento rasismus je novým druhem, nazvaný dle Wodak (2008) Euro-rasismus, symbolický rasismus či kulturní rasismus. Právě nenávist vůči imigrantům, uprchlíkům či žadatelům o azyl utváří novou kategorii „Oni“. Tento rasismus není definován tradičně, pokud jde o barvu pleti či rasu, je to jemnější (tj kódovaná) forma rasismu. Existuje i množství důkazů o normalizaci rasismu v politickém diskursu, vyskytuje se na všech úrovních

³ (1) How are persons named and referred to linguistically? (2) What traits, characteristics, qualities and features are attributed to them? (3) By what arguments and argumentation schemes do specific persons or social groups try to justify and legitimize the inclusion/exclusion of others? (4) From what perspective or point of view are these labels, attributions and arguments expressed? (5) Are the respective utterances articulated overtly, are they intensified or are they mitigated?

projevu, od médií k politickým stranám a institucím až po každodenní život (Wodak, Meyer, 2008: 292-293)

"Nový" rasismus se liší od starších typů v tom, že není vyjádřen vyloženě v rasistických podmínkách nebo v podmínkách neo-fašistického diskursu. Místo toho, jsou zde ospravedlnění jako například sociální charakteristiky (např. ochrana pracovních míst, obavy o sociální dávky), nebo kulturní nekompatibilita (imigrantům chybí "kulturní kompetence", nejsou "tolerantní"). Nový rasismus využívá xenofobní rámy (strach z "ostatní"), etnocentrismus, maskulinitu a "obyčejné" předsudky v nenápadné formě. (viz Wodak a van Dijk, 2000). Z těchto důvodů může být nový rasismus nazvaný "xeno-rasismu", směs rasismu a xenofobie. Rasistický je ve své podstatě, xenofobní je ve formě: jeho vnější obranný způsob vyjadřování se převléká za silnější opozici vůči migrantům a umožňuje pokračování rasismu v novém hávu. Právě proto například nacionalismus se stává mnohem více defenzivní a definován odkazem na imigranty a další marginalizované skupiny. (Wodak, Meyer, 2008:293)

Jak bylo i podotknuto výše, i Wodak pracuje s tím, že migrant není homogenní skupina jednotlivců a jsou zde tací, kteří jsou „lepší“ než jiní. (Evropané x ne-Evropané) Ne-Evropané se dělí na uprchlíky či žadatele o azyl na jedné straně a na migranty z Asie na straně druhé. Ve veřejném diskursu se poté sjednocují dva pojmy, uprchlíci s migranty, a dává obě skupiny do kategorií "kriminality" a "ilegality". (Wodak, Meyer, 2008:294) Mezi „oni“ a „my“ je tedy základem diskursivní konstrukce, která začíná označováním sociálních aktérů a zobecňuje negativní atributy a poté je rozvádí do argumentů odůvodňující vyloučení mnoha z nich a začlenění jen hrstky z nich.

Jsou to stále média a politické elity, které jsou zodpovědní za tuto publikaci a reprodukci ve veřejné sféře. To znamená, že elity alespoň předem formulují, legitimizují nebo omlouvají populární rasismus. Naopak anti-rasistické elity ve všech oblastech společnosti (politika, média, vzdělávání, výzkum, atd) mají mnohem menší vliv, a jsou samy o sobě často problematizovány a marginalizovány. (Wodak, Meyer, 2008)

3. Metodologická Část

Má metodologická otázka je “Jaký je diskurs ohledně uprchlíků a nastalé migrační situace v letech 2015 a 2016 v České republice?”.

3.1. Metodologie

V této kapitole se pokusím nastínit, jak jsem postupovala při mé analýze získaných dat (jak z médií, tak z rozhovorů). Vzhledem k tomu, že CDA neposkytuje ani přesnou a rigidní metodologii, kterou se při její aplikaci řídí a každý autor CDA provádí jiným způsobem, je na místě mou metodu důkladně popsat. U CDA si my svou danou metodu vždy volíme na základě našeho tématu a také na základě toho, jaká metoda je nám bližší. S tím souvisí velký počet navzájem si konkurující stylů analýzy. Můžeme říci, že to je chyba a problém, ovšem na druhou stranu velké objevy se staly vždy v kontextu improvizace, díky té improvizaci se posouvá vědní disciplína mnohem dál, právě díky tomu, že není svázána rigiditou metodologického postupu.

V mé praktické části pracuji s rozhovory, články z internetových a televizních médií, oficiálními dokumenty (Ženevská konvence) a analýzami provedenými CVVM. Články z médií jsem získávala skrze databázi Anopress I. T. (viz níže v sekci 3.1.2. Postup při analýze médií). Respondenty k polo-strukturovaným rozhovorům jsem získávala skrze internet (jelikož zde byla podmínka aktivity ve veřejném prostoru) a dále některé z respondentů mi doporučil předchozí respondent. (metoda sněhové koule, kdy skrze jeden kontakt v nějaké komunitě získám další kontakty). Analýzy z CVVM jsem si stáhla z jejich internetových stránek. Problémy, které byly při hledání někoho, koho se tato migrační situace týká, budou vysvětleny níže v sekci 3.6. Analýza rozhovoru se Salim)

3.1.1. Michel Foucault A Norman Fairclough

Tato část primárně vychází z mé bakalářské práce, kde jsem se již tímto tématem zabývala a použila jsem CDA, kterou použiji nyní i ve své diplomové práci. Diskurs Foucault vymezuje jako vědění o daném tématu (skupině ...) v dané době a v dané společnosti, které prostupuje celou naší společností v různých formách (médiá, mluvené slovo, dokonce i to nevyřčené...) a je zároveň danou skupinou výroků, ty mají svá pravidla, dle kterých ne/spadají do diskursu. Sám diskurs poté spadá do souhrnu diskursivních formací, které tvoří *epistème*.

V pracích Michela Foucalta se objevuje diskurs jako pořádek významů, který působí v základu každé kulturní či historické epochy. Zkoumaný diskurs je pak vždy princip

klasifikace, normativní pravidlo, institucionalizovaný typ, kategorie reflexe. (Foucault, 2002: 37). V médiích je diskurs spjat s reprezentací a přítomností ideologie v komunikaci a je skupinou výpovědí o nějakém tématu. V širším významu je to množina kódů a jejich pravidel, které používáme při tvorbě (a následném posilování) významů vztahujících se k nějakému tématu. (Reifová, 2004: 46-48)

Diskurs je pro Foucaulta historické odsouzení „*k trpělivému budování diskursu o diskurzech, (...) naslouchat tomu, co již bylo řečeno. Známe pouze komentář, jako funkci promluvy*“. Ten „*zkoumá diskurs s ohledem na to, co říká a co chtěl říci (...); jde o to výpovědí o tom, co bylo řečeno, zopakovat to, co nikdy nebylo vysloveno*“. (Foucault, 2010:16) Pro mou práci to tedy znamená, že (stereotypní) povědomí o uprchlících jako takových je dáno diskursem, který ve společnosti dominuje. A ten se jako takový v čase nemění, tedy my nebudujeme nový diskurs, jen stále využíváme ten starý a doplňujeme ho (viz historické odsouzení budování diskursu o diskurzech, nasloucháme tomu, co již bylo řečeno).

Analýzu diskursivních formací Foucault aplikoval na vědy o člověku. Ukázal, že vědecké disciplíny nedefinují v různých obdobích stejně své objekty, představitele, koncepty či metody a i v jednom období tyto objekty procházejí změnami, přeměnami či substitucemi. (Dreyfus, Rabinow, 2002: 106-107) Diskursivní formace se neodlišují svými objekty, ale své objekty samy produkují (Tamtéž, 110)

Existují čtyři diskursivní pravidla. Formování objektu, artikulační modalita, strategie a vymezení subjektu, statusu a identity. Formování objektu je pravidlo, kterým dosáhneme odkrytí vztahů, které ustavují diskursivní praxi. Není to jen odkazování k základu věcí, ale definice pravidel, která je formují jako objekty daného diskursu. (Foucault, 2002: 74-77) Je to tedy ten pojem, o kterém přemýšlíme (objekt zájmu dané vědy).

Na každý objekt se váží artikulační modalita, ty jsou tedy druhým pravidlem. Jsou to způsoby vypovídání o objektu zájmu. K tomu je dle autora potřeba popsat statut těch, kteří mohou pronášet daný diskurs (kdo má právo daný diskurs pronášet. To můžeme zjistit pomocí jistých charakteristik: role, statut, hierarchie vztahů ve skupině, svěřená moc, právo rozhodovat a intervenovat), dále institucionální umístění subjektu (kde je diskurs aplikován= umístění) a pozice subjektu ve které se nachází. Tedy různé situace, ve kterých se může subjekt ocitnout. (Foucault, 2002: 80 – 87). Jinými slovy jak daný diskurs vede k tomu, kdo může mluvit, kde může být daný diskurs aplikován, co může pronášet a o čem.

Skrze artikulační modalitu definujeme strategie. Strategie je určité organizování pojmů nebo přeskupení objektů. Stává se tak, kdy existují dva objekty, které nemohou v jednom diskursu společně existovat- být oba platné. Rozhodnutí o tom, který diskurs bude platný, závisí na tom, který diskurs je více v souladu s diskursy, které v dané době platí. (Foucault, 2002: 99 - 108).

Vymezením subjektu, statusu a identity rozumím jakési před-pojmové pole určité diskursivní oblasti, které vytváří konceptuální rámec jedince. Tato pravidla formování se nenacházejí v mentalitě či vědomí jednotlivců, ale v diskursu samém. Jsou tedy anonymní a důsledkem toho tyto výroky bereme jako univerzálně platné (Foucault, 2002: 89 - 98). Z diskursu se tedy stává mocenská technika, kdy člověk sám o sobě začíná takto uvažovat.

Pojem uprchlík je tedy diskursivním objektem, který má významový rozsah. Roviny tohoto významového rozsahu mají ideologický rozměr (jsou to naturalizační strategie) a ten je ve vztahu k nějakému hegemonickému uspořádání.

Dalším autorem v rámci CDA je Norman Fairclough, který mi zde slouží jako metodologické vodítko. Ten sice vychází z Michela Foucaulta a jeho pojetí diskursu, ovšem přesouvá se již dále a zahrnuje již aktéry, kteří nejsou již tak moc pasivní vůči manipulativní moci, jako to bylo u Foucaulta. Fairclough tvrdí, že dominantní skupiny mají možnosti oponovat dominantním (ne)diskursivním systémům a právě díky tomu je zde možnost změny mocenských vztahů, která je uskutečňována skrze boj. (Fairclough, 1992: 56) Jak jsem již poznamenala Fairclough používá termín diskurs, ale tento termín rozšířil a vnímá jej jako něco co se vztahuje k užívání jazyka, jako součást sociální praxe, než pouze jako projev čistě individuální aktivity. Proto musíme vždy právě zohlednit tento vztah diskursu a sociální struktury, která určuje dané sociální jednání i jazykové projevy.

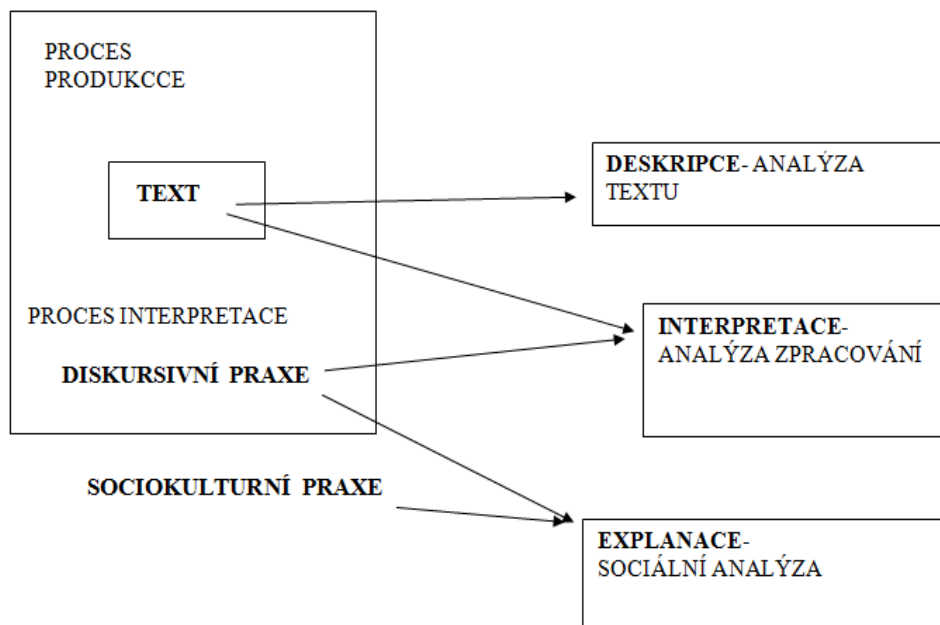
Jak jsem již poznamenala ve své bakalářské práci, takovéto pojetí má dvě implikace. První z nich je, že diskurs je forma akce, která je ovlivňována viděním světa dané společností i jednotlivými aktéry. Druhá implikace je dialektický vztah diskursu a sociální struktury. Na jednu stranu je diskurs tvarován a omezován sociální strukturou, ale také tuto strukturu zároveň utváří. Vymezujeme tři aspekty konstruktivního efektu diskursu. Diskurs přispívá ke konstrukci identity, pomáhá nám vymezit sociální vztahy a podílí se na konstrukci systému vědění. (Fairclough, 1992: 62- 64).

Fairclough nahlíží na diskurs jako komplex tří prvků (z toho vychází i jeho metodaviz níže)- sociální praxe, diskursivní praxe a text. Ideologie je do textu vepsána a neexistuje text bez ideologie. Neexistuje ani vědění a praxe bez ideologie. (Fairclough, 1995: 71-74). Analýza diskursu podle něho osciluje mezi zaměřením se na určité texty a zaměřením se na řád diskursu, tj. relativně trvalé společenské utváření struktury jazyka, které je prvkem relativně trvalého vytváření struktur a rámců společenských praktik. (Prokopová et al., 2014: 42-52)

Diskursivní aspekty sociálních událostí mají tedy vliv na společnost a samy jsou touto sociální sférou ovlivňovány. Fairclough rozlišuje dvě moci, které formují text: společenské struktury a praktiky a poté tu jsou sociální aktéři, kteří nejsou úplně nezávislí, jsou částečně, ale ne úplně, sociálně determinováni. Existuje také vztah mezi sociálními strukturami a sociálními událostmi, který je zprostředkovaný tzv. sociálními praktikami. Sociální praktiku lze definovat jako způsob kontroly určitých struktur a vyloučení jiných a zároveň udržování těchto struktur v průběhu času v konkrétních oblastech sociálního života. (Fairclough 2003: 22–23)

Text užívá Fairclough v širokém smyslu jako psané a tištěné texty, ale také prepisy konverzace a rozhovorů stejně jako televizní programy a webové stránky, užitý jazyk/uskučněný jazyk. Jazyk užívá v nejběžnějším smyslu – verbální jazyk – slova, věty atd. Ideologii je pro něj konstrukcí reality, která je obsažena v diskursivní praxi a přispívá k (re)produkci či přetváření mocenských vztahů. (Fairclough, 1992: 87-89) Ideologie je obsažena v jazyce různými způsoby v různých rovinách.

Nyní popíši již výše zmíněné tři dimenze (text, diskursivní praxe a sociální praxe) a tři procesy (deskripce, interpretace a explanace), které Fairclough používá a ze kterých vyplývá i má metoda. CDA dle Fairclougha se skládá z interdisciplinárního postupu, který zahrnuje deskriptivní lingvistickou analýzu textu, interpretační analýzu diskursivní praxe a explanační analýzu sociální praxe (viz Obr. 1.). Pouze lingvistická deskriptivní analýza je nedostačující, protože nedokáže popsat vztah textu v širších souvislostech (sociálně-kulturní vztahy apod.). Vždy když je užit jazyk, je to dle autora komunikační situace, která se skládá ze tří dimenzí. Diskursivní praxe se skládá z produkce a konzumace textu a sociální praxe, která zasazuje komunikační událost do širšího rámce. Cílem CDA dle Fairclougha je poté zjistit vztahy mezi užitím jazyka a sociální praxí, ve které je užíván. (Fairclough, 1992: 63-100)

Obr. 1. Diagram trojdimenzionálního modelu Fairclougha, Zdroj: Fairclough, 1995: 98

Jak jsem již popsala ve své bakalářské práci analýzu textu, tedy deskripci, tvoří stylistika, slovní zásoba, koheze, syntax; dále síla výpovědi, koherence a intertextualita. Těchto sedm věcí dohromady vytváří rámec analýzy textu, který zahrnuje produkci, interpretaci, ale také formální náležitosti textu. Analýza slovní zásoby je velmi důležitým krokem, jelikož právě slova nesou konotaci i denotaci, které odkrývají vliv společnosti na text. Dále to jak je text vystavěn, nám ukazuje, které domněnky, sociální identity, vztahy či systémy vědění jsou v textu obsaženy. (Fairclough, 1992: 73-78)

Interpretace diskursivní praxe zkoumá produkci, distribuci a konzumaci textu. Texty mohou být v rozdílném sociálním kontextu konzumovány rozdílně. Zde by se měl výzkumník, právě pro úplnost CDA, zaměřit na výzkum publika (jak text interpretuje, sociální identitu participantů- co tvoří její pozadí a popředí), výrobu textu (v mém případě celý proces výroby zprávy- přes zpravodajské hodnoty, rozhodování redaktora až po výrobu samotného textu novináři) a poté na samotné texty (novinové články). (Fairclough, 1992: 78-86)

Můžeme také zkoumat intertextuální řetězce, tedy zda někdo texty přijímá za své a zahrnuje je (či jejich části) do svého textu. Intertextualiza znamená vzájemnou provázanost textů (v minulosti i přítomnosti). Intertextualita bere text jako přetváření minulosti v současnost. Tato perspektiva je užitečná, jelikož odhaluje stabilní síť distribuce, z nichž je jeden text šířen dále. Existuje také zjevná intertextualita, což znamená citace textu- tedy text jasně vychází z textu jiného. (Fairclough, 1992: 78-86) Tato provázanost textů může mít různé základy: explicitní odkazování k tématu nebo hlavnímu aktérovi; odkazování k týmž

událostem; narážky či evokace; přenos hlavních argumentů z jednoho textu do druhého atd. (Prokopová et al., 2014: 36-42)

Skrze intertextualitu probíhá interdiskursivita, jelikož text odkazuje k předchozím událostem. Interdiskursivita znamená, že texty čerpají z určitého diskursu a my se jej pokoušíme identifikovat. Tyto dvě složky odkazují k jak kontinuitě, tak změně. Změně, jelikož navazuje vždy na existující diskursy, ovšem někdy novými způsoby, ale na druhou stranu je text omezen existujícími mocenskými vztahy. Tyto vztahy poté regulují přístup účastníků k diskursům. (Fairclough, 1992: 78-86) Příkladem může být například diskurs o změnách klimatu, který často odkazuje k jiným tématům či podtématům spadajících do jiných diskursů, jako jsou finance nebo zdraví. Diskursy jsou otevřené a často hybridní; nová podtémata tak mohou vznikat na mnoha místech. (Prokopová et al., 2014: 36-42)

Explanace sociální praxe je analýza vztahu diskursu a diskursivní praxe a odhalení distribuce diskursu skrze text. V této fázi analýzy se výzkumník zabývá diskursem ve vztahu k ideologii a moci, dále odhaluje diskurs v rámci moci (hegemonie) a ukazuje evoluci mocenských vztahů. Při explanaci musíme vycházet i z jiných teorií, které nám pomohou vysvětlit danou sociální praxi. V této fázi dochází k závěrům celé CDA. Výzkumník se musí soustředit na to, zda diskursivní praxe přispívá k zachování statusu-quo. Tedy jestli užívá pravidla diskursu, nebo zda se podílí na sociální změně, tedy tato pravidla mění. Také se zkoumá, jestli se tímto posilují nerovné mocenské vztahy ve společnosti. (Fairclough, 1992: 86-100)

Ideologie je pro Fairclougha jak ve strukturách (pořadí diskursu), „*kteří představují výsledek minulých událostí a podmínek pro současné události: a samy o sobě, jak se reprodukují a transformují své předem dané struktury. Ale je to také akumulovaná a naturalizovaná orientace, která je postavena na normách a konvencích, stejně jako pokračující práce na naturalizaci a denaturalizovat těchto směrů v diskursivní události*“. (Fairclough, 1992: 89)

Pokud chceme mocenským vztahům mezi diskursy rozumět, musíme si zavést pojem hegemonie. Zde autor vychází z práce Gramsciho. Ta znamená, dle Fairclougha, moc nad společností jako celkem, která se skládá z různých sociálních tříd. Je to tedy nadvláda „*napříč ekonomickými, politickými, kulturními a ideologickými vrstvami společnosti*“. Hegemonie je záležitostí spíše integrace spíše než ovládnutí podržovaných tříd ideologickými prostředky pro účely získání souhlasu. Autor se zabývá „*bojem odehrávajícím se kolem záležitostí největší nestability mezi třídami, aby vytvářela, udržovala nebo rozbíjela spojení a vztahy dominance či podrživosti, které nabývají ekonomických, politických nebo ideologických forem*“.

(Fairclough, 1992: 92).

Pravidla diskursu jsou diskursivním aspektem nestabilní a protichůdné rovnováhy, která tvoří hegemonii. Jedním z bodů hegemonního boje je právě (re)artikulace pravidel diskursu. Stejně jako produkce, distribuce, konzumace, interpretace textů a samotná diskursivní praxe jsou body hegemonního boje, díky nimž dochází k reprodukci a přetváření nejen stávajících pravidel diskursu, ale i sociálních a mocenských vztahů. (Tamtéž, 93- 94)

3.1.2. Postup Při Analýze Médii

První praktickou částí je CDA médií. Na tomto místě popíši, proč jsem se rozhodla si vybrat právě televizní zpravodajství ČT1, Prima Family a online deníky novinky.cz a parlamentnilisty.cz.

On-line média jsem si zvolila, protože si myslím, že v dnešní době většina lidí čte spíše zprávy na internetu, protože je to jednodušší a rychlejší přístup k dění ve světě i doma. Televizní média jsem zařadila proto, že si myslím, že stále jsou tato média největšími sledovanými zdroji české populace. Hledání v médiích jsem prováděla pomocí databáze Anopress IT, kdy mými klíčovými slovy byl „uprchlí“ <OR> „migrac“ <OR> „uprchlick* kriz“ <OR> „migrační kriz“ <OR> „žadatel o azyl“ <OR> „utečen“. Tato slova jsem hledala nejdříve ve všech výstupech z médií odpovídající klíčovým slovům a v nich identifikovala období, která použiji v analýze. Poté jsem hledala články pro tato období postupně v každém z vybraných čtyř médií. Takto byly vybrány články vztahující se k mému tématu.

Právě díky pročitání článků z médií, jsem byla schopna zmapovat uprchlickou krizi v kontextu českých médií a po výběru, třídění a čtení článků jsme si stanovila šest období pro rok 2015, která považuji za milníky v rámci uvažování a referování o uprchlické situaci (důvody výběru těchto období viz níže v sekci 3.2. Zmapování celé migrační situace v letech 2015-2016). 13. 4. 2015, polovina června 2015, 28. 8. 2015, 3. 9. 2015, 22. 9. 2015, 13. 11. 2015. A dále pak pět období pro rok 2016. 5.-6. 1. 2016, 22. 3. 2016, 6. 4. 2016, 22. 7. 2016, 31. 8. 2016. Důvody pro výběr jednotlivých období jsou hlavně ty, že si myslím, že tato období jsou důležitými milníky v rámci uprchlické situace v České republice a v jejím nahlížení. Tato období výrazně ovlivnila diskurs ohledně tohoto fenoménu ve společnosti, a proto je do analýzy zahrnuji. Jsem si vědoma, že je to subjektivně zvolené, ovšem CDA nelze provést na všech článcích za zvolené kalendářní období. (V případě novinových článků o

migrační situaci za rok 2015 jsem musela projít přes 7000 článků, které již obsahovaly zadaná klíčová slova a pro rok 2016 to bylo více než 8000 článků).

Rozhodla jsem se, že pro dané období vyberu z každého média první článek o dané události, ale za podmínky, že se článek týká také propojení či odkázání přímo k České republice. Výběr textů týkajících se daného fenoménu, které používám v analýze, si klade za cíl odhalit podobu diskursu o migrační situaci v roce 2015 a 2016.

Parlamentnilisty.cz jsou jedním z internetových zpravodajských médií. Jsou nejvlivnější dezinformační webovou stránkou, která slouží jako hlavní a nejčtenější podpora českých dezinformátorů. Parlamentnilisty.cz obsahují některé prvky, které dávají dojem, že jsou napsány vládou. Právě proto také v roce 2012 Poslanecká sněmovna České republiky vydala prohlášení, ve kterém se distancovala od parlamentnilisty.cz. V roce 2014 získaly parlamentnilisty.cz anti-cenu „Křišťálové lupy“ pro porušení zásad vážné žurnalistiky pro takzvané alternativní média. Problém je v tom, že PL.cz používají manipulativní techniky a čeští politici to posvěcují tím, že pro ně poskytují rozhovory, nebo mají na této webové stránce své blogy.⁴

Pak tu jsou novinky.cz, což jsou nejčtenější zprávy na českém internetu. Jedná se o on-line časopis tištěných novin Práva a slouží pro Seznam.cz (nejvíce využívaný český webový portál). Pak je tu ČT1, a její televizní zpravodajství, která je veřejnoprávní televizí, která poskytuje celostátní vysílání na území České republiky. Je zřízena dle Českého televizního práva, které stanovuje rámec pro její fungování, včetně naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání. Jinými slovy, ČT1 by měla být nestranná, objektivní a měla by ukázat události bez jakéhokoliv zbarvení názoru. Poslední médium je Prima FTV, ta je komerčním médiem. FTV Prima je česká mediální společnost, která udržuje celostátní vysílání programů. A je jednou ze dvou nejsledovanějších komerčních televizních stanic v České republice.

3.1.3. Postup Při analýze Oficiálních Dokumentů

Tento postup je skoro totožný s postupem analýzy médií, ovšem pouze vyhledání mých dokumentů pro analýzu nebylo náhodné, ale pevně dáno tím, že jsem si stanovila dokumenty, které jasně definují právně, kdo je to uprchlík, jaká má práva a povinnosti. Tím jsem zahrnuje do analýzy Ženevskou konvenci, Protokol týkající se právního postavení uprchlíků z 31. Ledna 1967 a zákon č. 325/1999 ze dne 11. listopadu 1999 o azylu a o změně

⁴ <http://www.evropskehodnoty.cz/parlamentni-listy/> [cit. 4. 10. 2016]

zákona č. 283/1991 o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) platný od 1. 1. 2000. Následující postup byl totožný jako u analýzy médií, v analýze jsem kromě jasně daného objektu, kterým byl uprchlík, hledala artikulační modalitty, které mě vedly ke strategiím řešení.

3.1.4. Postup Při Analýze Rozhovorů

Postup analýzy byl téměř totožný s analýzou médií, opět jsem mohla zahrnout všechna tři pravidla diskursivní formace. Ovšem navíc jsem zde měla také na rovině artikulačních modalit konzumaci publika, ovšem tyto modalitty se explicitně nevztahovaly přímo k mým analyzovaným článkům.

Jak jsem uvedla již v zadání mé diplomové práce, spíše pro triangulaci dat, jsem provedla 10 polo-strukturovaných rozhovorů s lidmi, kteří jsou ve veřejném prostoru aktivní, a to s 5 představiteli "pro-uprchlického hnutí" a 5 představiteli "proti-uprchlického hnutí". Většinu respondentů jsem kontaktovala skrze internet, sociální média a na některé z nich mi byl dán kontakt od mých respondentů. Výběr těchto lidí nebyl náhodný, v rámci pro-uprchlického hnutí jsem se soustředila na lidi, kteří se aktivně podílejí na pomoci uprchlíkům, jezdí například pomáhat na hranice a dále také na lidi, kteří své názory neskrývají a aktivně je šíří ve společnosti dále tak, že tím ovlivňují minimálně své okolí.

V případě proti-uprchlického hnutí jsem se soustředila na lidi, kteří jsou aktivními při protestních akcích, sdílejí své i jiné názory skrze sociální sítě, točí video-vlogy týkající se této situace či kandidují za stranu, která se profiluje skrze antiimigrační názory.

Pro potřeby své práce jsem si připravila Topic-guide pro své rozhovory, abych obsáhla u každého rozhovoru všech oblastí (viz Obr. 2).

Uprchlíctví	Co je to uprchlík	Co pro vás znamená nebo představuje slovo uprchlík? Co se pod tím slovem podle vás nebo pro vás skrývá?
		Odkud máte tyto informace o uprchlících? (vlastní zkušenosti, média...)
	Kdo pečuje	Kdo by o ně měl pečovat, pomoci jim? Může to být stát instituce - co je podle Vás to správné? To nejlepší a pro koho?
	Uprchlík	Kdo je pro vás přímo uprchlík? Jak byste ho popsali?
		Kdo chcete, aby jím byl? Proč?
Kvóty	Kvóty	Kdo by o tom měl rozhodovat? Jsou to lidé, politici, EU?
		Co si o nich myslíte?
Informace		Jak moc jste ovlivněni informacemi z médií? Noviny/ televize/Internet?
		Dáváte těmto informacím nějakou váhu? Jak velkou a proč?
		Odkud tedy pocházejí tvé vědomosti o uprchlících?
Rodina a vztahy		Ovlivili tvé názory nějak tvé vztahy s okolím? Přáteli? Jak?
		Ovlivnili tvé názory nějak tvé vztahy s rodiči? Jak?

Obr. 2 Topic guide

Během mého výzkumu byla věnována pozornost také etickým otázkám výzkumu. První podmínkou vstupu do prostředí byl informovaný souhlas každého z participantů. Poskytla jsem každému veškeré potřebné informace o mém výzkumu a také jsem nabídla později jeho závěry.

Participantům na začátku výzkumu, při jejich získávání, byly rozeslány získané e-maily nebo jsem je kontaktovala skrze sociální média ve zprávách, ve kterých jsem je informovala o probíhajícím výzkumu. Uvědomuji si, že každý z participantů musí souhlasit s tím, že bude dobrovolně participovat na výzkumu. (Clifford, 2005) Počítala jsem i se situací, kdy určitý jedinec odmítne participovat. S tím, že v takovémto případě bych jeho rozhodnutí respektovala. Každého svého participanta, s nímž jsem provedla rozhovory, jsem následně ještě individuálně informovala o výzkumu a také o nahrávání celého rozhovoru na diktafon, s tím, že jsem je ujistila, že jediný člověk, který se záznamem bude pracovat, budu pouze já.

Dalším důležitým bodem etického kodexu je ochrana soukromí a zachování důvěry. Jsem si vědoma, že názory ohledně této situace jsou citlivé téma a ne vše se člověk nebojí vyjádřit ve společnosti, tudíž jakékoli informace, které nejsou relevantní v mém výzkumu a vedly by k odhalení daného jedince (v mém případě ještě s ohledem na fakt, že jedinci v mém výzkumu jsou mnohdy veřejně známý minimálně v okruhu jejich zájmu), nebudou zmíněny. Stejně tak jsou anonymizována jejich jména, jména užitá v citacích jsou pouze smyšlená. (Clifford, 2005) Jména všech participantů jsou anonymizována a jakákoli informace, která by vedla k jejich identifikaci, byla odstraněna, také samotný přepis rozhovorů a samotné

rozhovory jsem si nechala pouze pro své účely, jelikož někteří participaci vyjádřili obavy z toho, že si je bude moci poslechnout někdo jiný.

3.1.5. Postup Při Analýze Rozhovoru se Salim

Postup analýzy zahrnul v této rovině všechna čtyři zmiňovaná pravidla diskursivní formace právě díky tomu, že jsem mohla užít i pravidlo vymezení statusu, subjektu a identity. Takto stanovená sociální praxe tedy bude opačná nežli předcházející analýzy, jelikož nemusí zapadat do dominantního diskursu české společnosti. Etické otázky jsou taktéž dodrženy tak, jak byly popsány výše. Salim je smyšlené jméno, které si respondent sám vybral. Získání Salima pro můj výzkum bylo díky kontaktu, který jsem na něj dostala od jednoho známého, se kterým jsem problémy ohledně získání takovéhoho participanta probírala.

3.2. Zmapování Celé Migrační Situace V letech 2015-2016

3.2.1. Rok 2015

Vývoj situace v roce 2015 i se zahrnutím českého kontextu byl následující⁵. Začátkem roku 2015 se do médií dostala zpráva, že začíná mohutná vlna migrace ze států mimo EU. 8. 1. 2015 média psala o atentátu na redakci Charlie Hebdo, v tomto kontextu se ale nemluvilo o migrační situaci, ale spíše o islámu, soužití muslimů s Evropany a stále sílícím IS. V březnu 2015 se poprvé začínají v médiích objevovat články pojednávající o migrační situaci i vzhledem k ČR (zda se nás to dotkne, cesta migrujících přes ČR...).

První tragédii média přinesla kolem 13. 4. 2015, kdy došlo k potopení lodě s migranty, při ní zemřelo 400 lidí. 18. 4. 2015 poté byla potopena další loď, kde zahynulo 800 lidí. Následkem těchto událostí byl svolán summit EU, který měl tuto médii nazvanou migrační situaci řešit. Na summitu se představitelé států EU dohodli na boji proti převaděčům, pro které se celá situace stala výnosným byznysem, a také se zde začalo mluvit o kvótách. 18. 4. 2015 proběhlo ve Sněmovně jednání ohledně migrační situace a kvót od EU, 25. 6. 2015 se poté rozhodla kvóty nepřijmout. Také se v českém kontextu začalo mluvit o tom, jak i k nám začínají putovat uprchlíci, na českém území již v tu dobu fungovalo několik zařízení ovšem pro většinu běžné populace do té doby neznámých. (pro přijímání azylantů: u pražského letiště Ruzyně, Zastávka na Brněnsku, Havířov a Kostelec nad Orlicí jako pobytová střediska

⁵ Tato chronologie je postavena především na základě pročitání a selekcí textů daných médií z roku 2015

a integrační azylová střediska v Jaroměři, Předlicích a Brně, zařízení pro zajištění cizinců je v Bělé pod Bezdězem).⁶

V červnu 2015 se začalo mluvit o nejhorší evropské migrační situaci od konce druhé světové války. 21. 6. 2015 se v médiích objevila poplašná zpráva, že již i do ČR dorazili uprchlíci, tato zpráva byla ovšem velmi hyperbolizována, jelikož se jednalo jen o 12 uprchlíků, které cizinecká policie zadržela při jejich cestě především do Německa.⁷ Začátkem července začaly první demonstrace v ČR proti uprchlíkům a zde se začíná již profilovat Martin Konvička, který dodnes vede demonstrace proti islámu a založil hnutí Blok proti islámu.

V červnu se začínala zhoršovat situace v Calais, kdy se migranti snažili přes Francii dostat tunelem do Velké Británie skryti v kamionech a nákladních vozech. Problémem zde bylo kromě zpomalení dopravy také brutální útoky na řidiče těchto vozů. V červenci se podařilo několikrát migrantům dostat v Coquelles v noci do Eurotunnelu, kde zastavili dopravu.⁸

V ČR proběhla 30. 7. 2015 vzpoura migrantů v detenčním zařízení Bělá, kteří chtěli být vyslechnuti a dostat pryč ze zařízení. Den na to je navštívil v zařízení ministr vnitra Milan Chovanec a policejní prezident Tomáš Tuhý. Poté co se dozvěděli, že propuštění nebudou, začali v zařízení další nepokoje.⁹ Následkem této události začal v případě imigrační situace výrazně vystupovat prezident Miloš Zeman a jeho tiskový mluvčí Jiří Ovčáček, pro kterého zjevně celá situace byla dobrým startovním bodem pro jeho profilaci. Začaly se objevovat názory, které požadovali uzavření hranic Česka s Německem ve snaze zabránit neúspěšným žadatelům o azyl v Německu se dostat na území ČR. 31. 8. 2015 bylo do Prahy svoláno zasedání zemí V4 ohledně společného řešení migrační situace a odmítnutí kvót, jelikož tyto země prosazují od začátku přísnější zacházení s migranty nežli EU, zasedání proběhlo 4. 9. 2015.¹⁰ Tentýž den se vyhrotila situace v Maďarsku, kdy tisíce migrantů požadovalo na

⁶ 21. 04. 2015, Relace: Zprávy FTV Prima, Zdroj: PRIMA Family [cit. 4. 10. 2016]

⁷ <http://www.novinky.cz/krimi/372932-v-nocnich-vlacich-na-breclavsku-zadrzeli-12-migrantu.html> [cit. 4. 10. 2016]

⁸ http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/o-vniknuti-do-eurotunnelu-se-pokusily-dva-tisice-bezencu_350386.html [cit. 4. 10. 2016]

⁹ <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/127517-vzpoura-v-bele-uprchlici-demolovali-nabytek-chteji-pryc-policie-je-pripravena-zasahnout/> [cit. 4. 10. 2016], <http://tn.nova.cz/clanek/uprchlici-zacali-nicit-zarizeni-v-tabore-bele-pod-bezdezem.html> [cit. 4. 10. 2016]

¹⁰ http://zpravy.idnes.cz/nenechame-si-vnutit-kvoty-pro-uprchliky-shodli-se-premieri-ctyr-zemi-12s-domaci.aspx?c=A150904_153028_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]

nádraží v Budapešti odvoz vlakem do Německa. Žádosti nebylo vyhověno a tak se vydali pěšky po dálnici směrem k rakouské hranici.¹¹

28. 8. 2015 našla rakouská policie na jejím území u hranic s Maďarskem odstavený nákladní vůz se 71 mrtvými běženci. Tato tragédie začala být nazývána jako „Kamion smrti“ a zasáhla ve větší míře také česká média.¹² Bohužel to nebyl poslední takovýto případ převaděčství¹³.

Vzhledem k přesažení maximální kapacity Německa pro uprchlíky zavedlo Německo na hranicích s Rakouskem hraniční kontroly.¹⁴ Proto byla svolána další schůze EU ohledně kvót, které 9. 9. 2015 přinesla Evropská komise.

3. 9. 2015 oblétna světem fotka utonulého tříletého mrtvého chlapce, který se svou rodinou migroval také do Evropy ze Sýrie, patřil k dalším obětem potopených lodí s migranty, kteří se pokoušejí přelout Středozemní moře do Řecka.¹⁵ Zde dostala uprchlická situace lidskou podobu a začalo se mluvit o lidskosti a pomoci migrantům. V noci na 5. 9. 2015 podnikla Angela Merkelová dnes možná nekritizovanější krok její kariéry, tím bylo „pozdání“ uprchlíků do Německa bez kontroly.¹⁶ (nutno dodat, že její politika vůči migrantům byla od začátku vstřícná¹⁷)

22. 9. 2015 schválili ministři vnitra států EU kvóty na přerozdělení migrantů mezi členské země. Proti hlasovala ČR, Slovensko, Maďarsko a Rumunsko.¹⁸ Slovensko následně

¹¹ <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pat-trva-uprchlici-odmitaji-opustit-madarsky-vlak/r~d29b1e6052de11e5b440002590604f2e/?redirected=1475590894> [cit. 4. 10. 2016]

¹² <http://tn.nova.cz/clanek/v-kamionu-v-rakousku-nasli-mrtve-bezence-mozna-az-50-mrtvych.html> [cit. 4. 10. 2016], <http://tn.nova.cz/clanek/uprchlici-byli-mrtvi-uz-nekolik-dni-jejich-pocet-bude-znam-dnes.html> [cit. 4. 10. 2016], <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/339681/z-kamionu-smrti-nebylo-uniku-71-uprchliku-se-mohlo-zachranit-jediny-zpusobem.html> [cit. 4. 10. 2016]

¹³ <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/340523/svareni-a-bez-vzduchu-policie-v-rakousku-vypacila-uprchliky-z-auta-smrti.html> [cit. 4. 10. 2016]

¹⁴ <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1583780-nemecko-kvuli-prilivu-uprchliku-docasne-zavadi-hranicni-kontroly> [cit. 4. 10. 2016]

¹⁵ http://www.lidovky.cz/evropou-otrasla-fotografie-mrtveho-chlapce-otevre-se-evropa-ptaji-se-britska-media-gee-zpravy-svet.aspx?c=A150903_092726_ln_zahranici_mpr [cit. 4. 10. 2016]

¹⁶ <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/415910/diktorka-i-spasa-nemci-rok-od-pozvani-uprchliku-hodnoti-merkelovou.html> [cit. 4. 10. 2016]

¹⁷ http://zpravy.idnes.cz/obliba-merkelove-v-nemecku-klesa-pry-kvuli-migracni-krizi-pm7-/zahranici.aspx?c=A150926_155651_zahranicni_fka [cit. 4. 10. 2016]

¹⁸ http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropskaunie/_zprava/europoslanci-velkou-vetsinou-podporili-zavedeni-kvot-pro-prijimani-uprchliku--1533927 [cit. 4. 10. 2016]

na to podalo na Radu EU žalobu kvůli schválení kvót na přerozdělování migrantů, přidalo se také Maďarsko.¹⁹

V říjnu 2015 dosáhla migrační situace pro tento rok největších čísel, co se týče přichozích migrantů.²⁰ Začalo jednání Turecka a vlády EU ohledně finanční pomoci Turecku, která měla pomoci zastavit migrační situaci a vypořádat se s velkým množstvím syrských uprchlíků. Také EU rozhodla o zvýšení financování humanitární pomoci v táborech v Jordánsku. (odtud přicházeli velké počty uprchlíků)²¹ Na hranice, kam přicházeli velké počty uprchlíků (př. Maďarsko) ostatní země začaly posílat armádní výpomoc (přidala se i ČR a Slovensko).²²

22. 10. 2015 Česká republika měla problém s obviněním od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky za porušování práv uprchlíků, jejich zadržování, prohlídky a špatné životní podmínky. ČR byla také nařčena z islamofobie ze strany prezidenta Miloše Zemana.²³

V listopadu 2015 začala migrační vlna slábnout a počty nově přichozích migrantů začaly klesat. Mnoho zemí začalo postupně uzavírat své hranice či budovat ploty na hranicích s jinými zeměmi. Švédsko zavedlo hraniční kontroly na hranici s Dánskem²⁴, Slovinsko začalo budovat pohraniční plot na hranici s Chorvatskem²⁵. Kvůli kritické situaci na slovinsko-chorvatských hranicích Slovinskou požádalo o pomoc ostatní země kvůli registraci migrantů, kteří sem přicházeli. Česká republika se do této pomoci také připojila²⁶.

Některé evropské země zpřísnilí svou azylovou politiku (Německo, Rakousko, Švédsko). Německo se v polovině listopadu rozhodlo kvůli naplnění svých migračních kapacit pro dodržování dublinské úmluvy, která stanovuje, že v případě, že migrantovi není přiznáno právo na azyl, bude navrácen do země, odkud do EU přišel. Byl také svolán

¹⁹http://zpravy.idnes.cz/slovensko-poda-zalobu-na-uprchlicko-kvoty-fjq-/zahranicni.aspx?c=A150923_122246_zahranicni_mlb [cit. 4. 10. 2016]

²⁰http://zpravy.idnes.cz/do-evropy-pres-more-dorazilo-218-tisic-uprchliku-ft7-/zahranicni.aspx?c=A151102_114227_zahranicni_ert [cit. 4. 10. 2016]

²¹ <http://zpravy.idnes.cz/priliv-uprchliku-do-evropy-dfm-/online.aspx?online=1005971> [cit. 4. 10. 2016]

²²http://zpravy.idnes.cz/vlada-vysle-vojaky-na-madarske-hranice-dhk-/domaci.aspx?c=A151005_150104_domaci_san [cit. 4. 10. 2016]

²³ <http://archiv.ihned.cz/c1-64774840-osn-obvinuje-cesko-i-zemana-kvuli-uprchlikum> [cit. 4. 10. 2016]

²⁴ <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/386205-svedsko-zavedlo-kontroly-na-hranicich-uprchlici-tam-dostanou-tri-moznosti.html> [cit. 4. 10. 2016]

²⁵ <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/slovensko-stavi-plot-na-hranici-s-chorvatskem-1244580> [cit. 4. 10. 2016]

²⁶ http://zpravy.idnes.cz/vlada-posle-policisty-i-vojaky-do-slovinska-penize-na-pomoc-syranum-1gf-/domaci.aspx?c=A151102_122435_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]

mimořádný summit EU, který si kladl za cíl vyřešit krizovou situaci. Zde se shodlo na nutnosti lepší ochrany vnější hranice Schengenu a fungování dublinské úmluvy.²⁷

Vše vygradovalo 13. 11. 2015 po teroristických útocích v Paříži, během nichž bylo zabito 130 lidí. Tyto útoky začaly být spojovány s nebezpečím, které migrační vlna přináší. Hlavně poté, když přišla média se zprávou, že někteří lidé, kteří se na útocích podíleli, přišli s migrační vlnou přes Řecko. Tím začalo mnoho zemí EU a také politiků (Miloš Zeman, Tomio Okamura, Václav Klaus) zdůrazňovat bezpečnostní rizika a nutnost tuto masovou migraci omezit. Například polská vláda se rozhodla pro nerespektování přidělených kvót a prohlásila, že nepřijme jediného migranta. Oproti tomu zde stáli tací, kteří varovali před zaujatostí vůči migrantům následkem těchto událostí. (Jean-Claude Juncker, Angela Merkel)²⁸

V prosinci 2015 migrační vlna výrazně zeslábla, jedním z hlavních důvodů bylo chladné počasí. 2. 12. Slovensko podalo žalobu k Evropskému soudnímu dvoru na systém kvót pro přerozdělování migrantů, den poté se připojilo i Maďarsko.²⁹ Následkem teroristických útoků přišly země Německa, Rakouska, Nizozemska, Belgie a Lucemburska s návrhem minischengenu. To ovšem odmítli nejen premiéři V4, ale také další státy.³⁰

V polovině prosince byl oznámen plán na vznik společné evropské pohraniční a pobřežní stráže s rozšířenějšími pravomocemi, než měla v té době agentura Frontex, která dosud určité evropské hranice u Středozeří a Schengenu hlídala.³¹ Vyšlo také na povrch, že přerozdělování migrantů nefunguje: v průběhu celého roku 2015 bylo relokováno pouze 259 osob z celkem plánovaných 160 000.³²

V roce 2015 podle údajů OSN připlulo k evropským břehům kolem 1 milionu imigrantů. Nejvyšší počty byly mezi zářím a listopadem 2015.³³ Dle údajů evropského statistického úřadu Eurostat požádalo o azyl v zemích Evropské unie za rok 2015 více než 1,2

²⁷ <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/nemecko-zavedlo-den-pred-jednanim-rady-o-migraci-hranicni-kontroly-012885/> [cit. 4. 10. 2016]

²⁸ <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1620417-madarsko-se-muze-soudit-kvuli-uprchlickym-kvotam> [cit. 4. 10. 2016]

²⁹ <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/388237-madarsko-se-pripojilo-ke-slovensku-podalo-zalobu-kvuli-kvotam.html> [cit. 4. 10. 2016]

³⁰ http://zpravy.idnes.cz/ctyri-premieri-odmitli-minischengen-za-uprchliky-to-schytalo-recko-11t-domaci.aspx?c=A151203_161833_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]

³¹ http://zpravy.idnes.cz/evropska-komise-navrhuje-vznik-evropske-pohranicni-a-pobrezni-straze-1zb-zahranicni.aspx?c=A151215_074110_zahranicni_jj [cit. 4. 10. 2016]

³² http://zpravy.idnes.cz/uprchlicke-kvoty-podle-nizonefunguji-dxb-domaci.aspx?c=A160115_172538_domaci_jj [cit. 4. 10. 2016]

³³ <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php> [cit. 4. 10. 2016]

milionu imigrantů.³⁴ Musíme si uvědomit, že toto číslo je samozřejmě vyšší než počet imigrantů, kteří připluli do Itálie či Řecka, jelikož jsou zde i žadatelé o azyl z oblasti Balkánu a také přistěhovalci, kteří se do EU dostali jiným způsobem.

Jak lze vidět na výše uvedeném časovém zmapování situace, rok 2015 přinesl mnoho témat a otázek s nimi spojenými v českých médiích. Nejdříve to byla lidská stránka věci, kdy se apelovalo na pomoc uprchlíkům (potopené lodě, mrtvý v kamionu, fotka mrtvého dítěte...), poté se záběr zaměřil spíše na kvóty a jejich odmítnutí z české strany a začátku konverzací na téma nebezpečí uprchlické situace a terorismu, to vše vygradovalo po teroristických útocích v Paříži. Díky této situaci se některé osobnosti, v Česku dosud ne moc známé začaly úspěšně profilovat- již zmiňovaný Jiří Ovčáček, Martin Konvička, Tomio Okamura, Miloš Zeman. Zajímavé je, že z médií vyplývá nepřímá konverzace mezi premiérem Bohuslavem Sobotkou a prezidentem Milošem Zemanem, kteří stojí proti sobě v názorech ohledně imigrační politiky. V médiích se začali uprchlíci profilovat jako mladí muži s nejnovějšími smartphony, kteří do Evropy přicházejí pouze využívat evropský systém sociálních dávek.³⁵ Vzhledem k rozměrům, kterých tato situace nejen v médiích nabývá, jsem se rozhodla o její celé zmapování nejen tedy v kontextu médií. Myslím si totiž, že je velmi důležité uvědomit si, odkud názorové klima ve společnosti vyvěrá a zda je či není spíše uměle vykonstruováno.

3.2.2. Rok 2016

Na začátek roku 2016 v Evropě ve spojitosti s migrační situací v médiích proběhla zpráva o silvestrovských sexuálních útocích přistěhovalců v německých městech. Německé bezpečnostní složky se sice snažili tyto úroky nespojovat se současnou migrační situací, ovšem česká média tuto spojitost ve svých článcích uvedla³⁶.

Evropští političtí představitelé kritizovali neplnění závazků některých zemí EU, které se rozhodly nepřijímat žádné uprchlíky i přesto, že to z jejich povinností vůči EU vyplývá. Juncker také zdůraznil, že žadatelé o azyl v EU si nemohou vybírat, ve které zemi by

³⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> [cit. 4. 10. 2016]

³⁵ <https://www.novinky.cz/domaci/374530-klaus-migranti-jsou-hlavne-mladi-muzi-kteri-si-mysli-ze-dostanou-lepsi-zivot.html> [cit. 4. 10. 2016], <http://www.krajseklisty.cz/praha/obvod-praha-7/10053-proc-do-evropy-proudi-hlavne-mladi-muzi-precete-si-koran-kde-se-jasne-rika-zabijete-je-varuje-jana-volfova.htm> [cit. 4. 10. 2016], <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zasadni-vec-Proc-jsou-uprchlici-hlavne-mladi-muzi-Maji-totiz-jasny-plan-403220> [cit. 4. 10. 2016]

³⁶ <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/390943-nemecko-sokovaly-masove-utoky-na-zeny-na-silvestra-stovka-obeti.html> [cit. 20. 3. 2017]

chtěli žít, tím poukázal především na kritiku zemí EU, které se bály příchozích ekonomických migrantů.³⁷

V lednu 2016 se také řešil problém s Řeckem, které bylo obviněno, že propouští do Evropy příliš velké množství migrantů. Tudíž země EU zahájily namátkové hraniční kontroly uvnitř schengenského prostoru na hlavních migračních trasách a také se shodly, že částečně uzavřou hranici Makedonie s Řeckem.³⁸

V únoru, 6. 2. 2016, probíhaly politické protesty ve 14 evropských městech proti přichodům imigrantů³⁹. Bezpečnostní situace byly během demonstrací vyhocené, policejní složky byly v pohotovosti a také došlo na potyčky s policií a zatýkání. Na demonstracích vystupovali známé tváře protiislámského či proti-uprchlického hnutí (Tommy Robinson, hnutí Pegida, Martin –Konvička) V ČR byla bezpečnost zajištěna, v ulicích bylo několik set těžkooděnců a kvůli demonstracím byly v Praze uzavřeny některé ulice (např. uzavření Hradčanského náměstí a přilehlých ulic).⁴⁰

22. 3. 2016 v Bruselu byly teroristické útoky, při nichž bylo zabito více než 31 lidí a 270 zraněných, ihned se v médiích objevily informace o tom, že někteří ze strůjčů útoků se po vycvičení Islámským státem vrátili do Evropy s uprchlickou vlnou, často s falešnými doklady.⁴¹ V reakci na teroristické útoky se v ČR přijmula bezpečnostní opatření, premiér Sobotka varoval před hysterií a potvrdil, že Česku žádný bezprostřední teroristický útok nehrozí.⁴² Proti tomu se postavil prezident Miloš Zeman, který varoval před podceněním hrozeb terorismu v ČR.⁴³ Polsko na teroristické útoky zareagovalo ihned den po útocích zrušením plnění uprchlických kvót 7000 migrantů, kteří měli do země začít přicházet na konci března.⁴⁴

³⁷ <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1658929-juncker-aby-si-nektere-staty-eu-neprevzaly-uprchliky-je-neprijatelne> [cit. 20. 3. 2017]

³⁸ <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1670884-recko-neuhlidame-uprchliky-zastavil-jen-plot-na-mori-tvrdi-frontex> [cit. 20. 3. 2017]

³⁹ Prima FTV, 6.2.2016, Protiislámské demonstrace ve 14 evropských městech, ČT1 6.2.2016 Protesty proti islámu [cit. 20. 3. 2017]

⁴⁰ <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=420699> [cit. 20. 3. 2017]

⁴¹ Novinky.cz, 22.3.2016, Rubrika: Zahraničí-Evropa, ON-LINE: Pachatelé teroru v Bruselu měli podle USA vazby na dopadeného Abdeslama [cit. 20. 3. 2017]

⁴² ČT1, Události, 22.3.2016, Bezpečnostní situace v Česku [cit. 20. 3. 2017]

⁴³ ČT1, Události, 22.3.2016, Reakce prezidenta Zemana na teroristické útoky [cit. 20. 3. 2017]

⁴⁴ <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/szydlova-polsko-nebude-kvuli-utokum-v-bruselu-brat-migranty/1330283> [cit. 20. 3. 2017]

Dne 25. 3. 2016 se v některých českých médiích vynořila zpráva, že celníci zadrželi u hranic se Slovenskem největší skupinu běženců za rok 2016, dodávku se 17 migranty. Mezi migranty bylo také 5 dětí a kojeneček, pravděpodobně byli Iránského původu a cestovali za prací.⁴⁵

Dne 6. 4. 2016 Evropská komise za vedení Jeana-Clauda Junckera opět navrhla povinné kvóty pro přerozdělování uprchlíků mezi všechny členské státy EU ovšem s novými pravidly. V Bruselu se snažili představit možnosti budoucího fungování přerozdělovacího systému, který by měl ulevit zemím, které se v tom daném čase potýkaly s velkým počtem migrantů. Česká republika se ihned vyjádřila proti tomuto přerozdělování s tím, že to narušuje suverenitu země a že by si měla sama určovat, koho do své země přijme jako uprchlíka⁴⁶.

1. 5. 2016 se konaly prvomájové demonstrace pro i proti uprchlických skupin v Praze. Tyto demonstrace se ovšem obešly bez policejního zásahu, ovšem policisté byly na tuto situaci připraveni a museli hlídat, aby nedošlo ke střetu těchto dvou skupin.⁴⁷

13. 5. 2016 na ČT1 proběhla zpráva, že v dubnu stejného roku přišlo nejmíň migrantů za poslední rok, což znamenalo devadesátiprocentní pokles. Počet běženců se stabilizoval, když dohoda Evropské unie s Tureckem z přelomu března a dubna zastavila proud gumových člunů přes Egejské moře, ovšem tato situace byla nastolena pouze za podmínky, že Turecko dostane bezvízový styk.⁴⁸ Což ovšem hned 3. 6. 2016 vyvrátila zprávou o tom, že zesiluje příliv uprchlíků.⁴⁹

29. 5. 2016 byla televize Prima obviněna z negativního vykreslování migrační situace se kterým přišel [hlidacipes.org](http://www.hlidacipes.org). 31. 5. 2016 se k tomu Prima vyjádřila s tím, že pracuje s redakčním přístupem založeným na nezávislém popisu událostí. *„Cílem redakční porady bylo, nastavit pro diváka srozumitelný a konzistentní redakční přístup k tématice probíhající uprchlické otázky. Vyváženost našich reportáží o tomto problému potvrdila i Rada pro rozhlasové a televizní vysílání svou analýzou zveřejněnou loni v prosinci a následně i svým rozhodnutím o reportáži týkajících se iráckých uprchlíků z dubna letošního roku. Zpravodajství televize Prima bude i nadále informovat nezávisle o uprchlické krizi i jiných*

⁴⁵ <http://www.novinky.cz/stalo-se/398650-celnici-zadrzeli-u-hranic-se-slovenskem-dodavku-se-17-migranty.html> [cit. 20. 3. 2017], Prima FTV Zprávy, 25.3.2016, Policisté zajistili dodávku s běženci [cit. 20. 3. 2017]

⁴⁶ <http://zahranicni.ihned.cz/evropa-slovensko/c1-65236740-cesko-bude-muset-prijimat-vice-uprchliku-evropska-komise-navrhuje-stale-povinne-kvoty> [cit. 4. 10. 2016]

⁴⁷ ČT1, Události, 1.5.2016, Demonstrace příznivců i odpůrců uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]

⁴⁸ ČT1, Události, 13.5.2016, Migrantů ubývá [cit. 20. 3. 2017]

⁴⁹ ČT1, Události, 3.6.2016, Zesilující příliv uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]

*zásadních problémech naší společnosti.*⁵⁰ V této profilaci pokračovala i další den, kdy ve zprávách byla jedna relace věnována právě tomu, jak TV Prima přistupuje zodpovědně k tématu migrační krize. Argumentovali také tím, že televizní diváci vyslovili největší důvěru právě televizi Prima, co se týče zpravodajství okolo migrační situace.⁵¹

Koncem května a začátkem června opět začalo docházet k potápění lodí, na nichž se přepravovali přes Středozemní moře uprchlíci. Toto byla podobná situace jako minulý rok. Bylo to i z toho důvodu, že se uzavřela tzv. balkánská trasa a uprchlíci začali mířit na Krétu.⁵²

18. 7. 2016 odstartovaly útoky v Německu, které byly spojovány s migrační situací a Islámským státem. V pondělí 18. července pobodal sedmnáctiletý žadatel o azyl z Afghánistánu nebo Pákistánu ve vlaku u Würzburgu čtyři turisty z Hongkongu. Policie muže zastřelila. Mladík se na videu přihlásil k organizaci Islámský stát. V pátek 22. července vraždil v Mnichově osmnáctiletý Němec íránského původu. Zastřelil devět lidí a sebe. Pětatřicet jich zranil.⁵³ 24.7.2016 bombovému útoku v bavorském Ansbachu. Sedmadvacetiletý Syřan, kterému německé úřady loni zamítly žádost o azyl, tam včera pozdě večer na začátku hudebního festivalu odpálil nálož v batohu. Při atentátu zemřel pouze on, patnáct lidí výbuch zranil.⁵⁴ V Reutlingenu 24.7. 2016 zabil syrský žadatel o azyl těhotnou ženu. Mačetou. ještě další ženu a muže.⁵⁵

26. 7. 2016 se objevila první zpráva o tom, že do Česka mají přijít uprchlíci, jednalo se o 81 uprchlíků ze Sýrie, kteří měli dorazit z Turecka. Ovšem měli se ještě před tím podrobit bezpečnostní kontrole.⁵⁶ Poté ovšem 7.6.2016 ČT1 informovala, že do Česka mají dorazit pouze čtyři Syřani, jež mají dorazit z Turecka. Zdůrazněno bylo, že jsme měli přijmout 30 běženců, ovšem bezpečnostními prověrkami prošlo 7 z nich.⁵⁷

V události na útoky v Německu se v Česku ihned začala řešit bezpečnostní opatření. 26. 7. 2016 přišla FTV Prima s prohlášením, že Česko může být základnou teroristů a může být dokonce dalším státem, kterému teroristické útoky hrozí. Toto tvrzení bylo podloženo

⁵⁰ Prima Family, Zprávy FTV Prima, 31.5.2016, Prohlášení TV Prima [cit. 20. 3. 2017]

⁵¹ Prima Family, Zprávy FTV Prima, 1.6.2016, TV Prima přistupuje k tématu migrační krize zodpovědně [cit. 20. 3. 2017]

⁵² Prima Family, Zprávy FTV Prima, 3.6.2016, U ostrova Kréta se převrátila loď převážející uprchlíky [cit. 20. 3. 2017], <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/404868-ve-stredozemnim-mori-se-za-tyden-utopilo-pres-700-lidi.html> [cit. 20. 3. 2017]

⁵³ ČT1, Události, 25.7.2016, Útoky v Německu [cit. 20. 3. 2017]

⁵⁴ ČT1, Události, 25.7.2016, Sebevražedný útok [cit. 20. 3. 2017]

⁵⁵ <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=446158> [cit. 20. 3. 2017]

⁵⁶ Prima Family, Zprávy FTV Prima, 26.7.2016, Do Česka míří uprchlíci [cit. 20. 3. 2017]

⁵⁷ ČT1, Události, 7.6.2016, Uprchlíkové kvóty [cit. 4. 10. 2016]

výroční zprávou evropského policejního úřadu Europol.⁵⁸ Mimo to se po útocích posílila ochrana hranice s Německem, kdy ministr vnitra Milan Chovanec oznámil, že hrozí, že neúspěšní žadatelé o azyl z Německa se budou chtít dostat do naší republiky.⁵⁹ Je zajímavé, že zrovna v této zprávě můžeme explicitně vidět, že se zpráva netýká islámských teroristů, ale jen a pouze neúspěšných žadatelů o azyl. Ve zprávě nikde není zmínka o souvislosti s teroristy.

Od 1. 8. 2016 začala policie kontrolovat 15 hraničních přechodů s Německem, což bylo ale spíše preventivním opatřením. Policie zesílila kontroly kvůli obavám z nelegální migrace dvě stě tisíc neúspěšných žadatelů o azyl z Německa. Ovšem již v té době (více než rok) policie hlídala hranice s Rakouskem (6 míst) i Slovenskem.⁶⁰

31. 8. 2016 končí mnou sledované období pro mou diplomovou práci. V tento den vyšla ve většině médií zpráva ohledně německé kancléřky Angely Merkelové, která přiznala určité pochybení v rámci migrační situace.⁶¹

3.3. Analýza Médii⁶²

3.3.1. Rok 2015

1. Období

V prvním článku z prvního období je objektem zájmu migrační krize. V rámci periodik se v prvním období řešilo především to, jak migrační krize ovlivňuje Evropskou unii. Objektem zájmu byla, jak již bylo řečeno, migrační krize a uprchlíci, jednak jako oběti převaděčů a oběti, které se snaží dostat z bezvýchodné situace. Ovšem ve většině článků je tato tematika řešena z negativistického pohledu vůči migrantům, jež přicházejí na území Evropy jako těch, kteří s sebou přinášejí řadu problémů. V člancích je často pojem migrační krize nahrazený např. synonymem migrace či migrační vlna. Častými synonymy pro uprchlíky jsou zde pojmy: utečenci, nelegální migrace, uprchlická krize.

Jak již bylo řečeno, v tomto období bylo zřejmé, že artikulační modality jsou převážně negativního rázu, přičemž uprchlík v nich byl vyobrazen jako oběť, ke které se přistupuje

⁵⁸ Prima Family, Zprávy FTV Prima, 26.7.2016, Česko logistickou základnou teroristů

⁵⁹ Prima Family, Zprávy FTV Prima, 27.7.2016, Česká protiteroristická opatření

⁶⁰ <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=447670> [cit. 20. 3. 2017], ČT1, Události, 4.8.2016, Kontroly na hranicích [cit. 4. 10. 2016]

⁶¹ <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/413337-merkelova-priznala-chyby-pri-uprchlicke-krizi.html> [cit. 20. 3. 2017]

⁶² Pokud nebude uvedeno jinak, analýza je souhrnem jednotlivých analýz všech čtyř médií, tudíž dané výstupy odkazují ke všem médiím

určitým despektem ze strany ostatních aktérů (např. EU) jako těch, jež nemají zájem se podílet na ochraně migrantů. Tato oběť spočívá v tom, že uprchlíci jsou často v bezvýchodné situaci a jsou nuceni platit kriminální převaděčské organizaci za převezení do jiné země. Příkladem takového postoje k migrantům jsou často bezvýchodné situace migrantů, při kterých jsou nuceni platit kriminální převaděčské organizaci za převezení do jiné země. Na migraci je zde nahlíženo jako na proces, který je nežádoucí. Právě tato skutečnost představuje artikulační modalitu, přičemž tuto modalitu můžeme v textu spatřit na potřebě zachránit život běžencům, kteří kvůli převaděčským organizacím umírají.

Artikulačními modalitami jsou uprchlíci jako nelegální přistěhovalci, kteří nemají co dělat v naší zemi a následně jsou automaticky nálepkováni jako teroristé. Uprchlíci jsou chápáni velmi pejorativně..

Strategiemi neboli řešeními v textu je přijímání opatření, která mají bránit svoji zemi a nepřijímat uprchlíky, ale naopak pomáhat jim v zemích jejich působení. Ve člancích hovoří pouze představitelé politických stran. Strategií řešení této situace je zaměření se na boj proti převaděčským skupinám (za pomoci technického vybavení a finanční podpory), které na migraci vydělávají. Další strategií je pak větší ochrana Evropské unie a kladení důrazu na bezpečnostní a ekonomickou situaci v zemích, odkud uprchlíci pocházejí. Tento důraz spočívá v navýšení počtu expertů a dodání technického vybavení a financí. Zároveň je nutné se zaměřit na již zmíněné přijímání opatření (bránit svoji mořskou pozici), zavádět kvóty a jiná opatření ke zvýšení stability zemí odkud pocházejí uprchlíci.

Taktéž je žádoucí usilovat o vyjednávání při snaze o nastolování míru v postižených zemích. Nelze ani opominout vyvíjení úsilí bránit lodím přivážet nelegálními migranty do Evropy a usilovat o omezení či zničení obchodu s organizovaným zločinem. Například ministr Sobotka chce podpořit opatření ke stabilizaci zemí, odkud jsou uprchlíci a naopak Zaorálek podotýká, že je žádoucí zabránit vyrážením lodí do Evropy již na pevnině. Upřednostňuje právě názor, že je vhodnější podporovat lidi v jejich zemích původu. Příkladem politika, jež si spojuje uprchlíky s teroristy, je ministr Chovanec, který zároveň připomíná důležitost zavádění různých opatření.

2. Období

V tomto období se řešilo především to, jakých rozměrů migrační krize nabrala. Objektem byl ve dvou článcích uprchlík (ČT1, 18. 6. 2015; novinky.cz, 17. 6. 2015) dále migrační krize (FTV Prima, 24. 6. 2015) a kvóty na azylanty (parlamentnilisty.cz, 16. 6. 2015). Synonymy jsou zde nejčastěji migrant, imigrant, migrační vlna, migrační krize a v jednom článku azylant (parlamentnilisty- toto označení je zřejmě nejpřesnější, jelikož dle právních norem takovéto lidi označujeme termínem žadatelé o azyl).

V tomto období jsou artikulační modality převážně negativního rázu. Příkladem negativního postoje k migrantům je uprchlík, který je brán jako hrozba pro Evropu, jelikož Evropa není schopná se vyrovnat s tak velkým proudem uprchlíků, který nás zřejmě čeká. Na migraci uprchlíků je zde nahlíženo jako na největší bezpečnostní ohrožení v celé historii Evropy, což opět dokazuje strach z jejich příchodu. Již zde se objevuje opozice (Úsvit apod.), která má právě negativní postoj vůči uprchlíkům, například to naznačuje i jejich užívání slov jako přílivová vlna či invaze.

Další artikulační modalitou, která se v textu objevuje, je uprchlík jako ekonomický migrant. Tento kód odkazuje k neochotě přijímat tyto migranty, jelikož oslabují náš sociální systém. Migranti nejsou chápáni jako rovnocenní, jelikož si naši pomoc zaslouží pouze takoví uprchlíci, kteří jsou ohroženi na životě. Do této modality lze zařadit také výrok našeho prezidenta Zemana, jež přirovnává uprchlíky k jezinkám, kde vyvstává určitá obava z příchodu migrantů, migranty můžeme označit jako vlnu, co jen tak z naší země nezmizí, právě, protože budou využívat náš sociální systém. Ve článcích se ukazuje, že právě přijímání kvót pobídne jen další ekonomické migranty, aby přišli do Evropy.

Další modalitou je přijímání kvót jako diktát EU. To lze vidět již jen v sousloví jako povinné kvóty. Tato artikulační modalita zahrnuje postoj, že nechceme žádná nařízení z Bruselu ohledně kvót, ale budeme přijímat uprchlíky pouze na dobrovolně bázi. Odkazuje k tomu, že přijmutí kvót jsme si sami nevybrali a někdo nám to chce shora vnutit, a že už jen nějaký ústupek je brán jako „lívivé gesto“ vůči evropské byrokracii. Na zprávách ČT1 (18. 6. 2015) lze tuto modalitu také spojit s přenesením břemena od těch zemí, které donedávna přijímaly uprchlíky „s otevřenou náručí“. Parlamentnilisty.cz (16. 6. 2015) zase ukazují, že kvóty vadí vlastně všem členským státům EU. Liší se jen tím, v čem spatřují problém. (některé s celou koncepcí, jinám zase „jen“ způsob výpočtu kvót- již užití uvozovek znamená jistou ironii od autora). Dále se zde objevuje tvrzení, že EU podpoří finančně přijímání

migrantů- na jednoho migranta několik tisíc eur- tím se snaží situace ohledně kvót obrátit do pozitivního pohledu.

Na novinkách.cz (17. 6. 2015) a v ČT1 (18. 6. 2015) lze objevit také modalitu uprchlíků jako chtěný je také artikulační modalitou. K této modalitě odkazuje fakt, že bychom měli přijímat pouze takové uprchlíky, kteří jsou schopni a ochotni sdílet naše hodnoty a systém života a dokáží se tím pádem začlenit do společnosti. Opět tato informace odkazuje i k rozdílnosti ve skupině uprchlíků, kteří si nejsou rovnocenní. Právě tato skupina uprchlíků se odděluje od těch ekonomických například tím, že jim hrozí smrt či perzekuce v jejich zemích původu a proto si zaslouží být zachráněni.

Na ČT1 (18. 6. 2015) je uprchlická krize jako změna, to že to bude dlouhodobý jev, který změní Evropu a její politiku (Sobotka).

Poslední modalitou ve dvou článcích je uprchlíků jako citlivé téma. Zde se odkazuje především na nejednotnost názorů v naší i zahraniční (v EU) politice. Například redaktor Štrunc (FTV Prima, 24. 6. 2015) pronesl na závěr, kousavou poznámku, „zda budou evropští lídři vůbec schopni se na něčem v Bruselu domluvit“. Tím odkazuje ke skutečnosti, že v této otázce není Evropská unie (její členské státy) jednotná. Sousedství jako bouřlivé téma/ diskuze, vášnivá debata apod. vypovídají sami za sebe.

Z článků pro nás vyplývají strategie řešení nepřijímání kvót, které nejsou řešením příčin ale následků. Naopak pomáhání na dobrovolné bázi (finanční, technická či personální), zlepšení hranice schengenského prostoru a stabilizace a pomoc v zemích, odkud uprchlíci přicházejí. Také lze najít možnost v přerozdělení části uprchlíků do zemí 28, aby to pomohlo Řecku a Itálii. Zaměřit se hlavně na to, kdo k nám přichází, vysvětlit občanům koho přijímáme a kolik jich přijímáme a jak se jich to dotkne. Návratová politika a boj proti pašerákům. Sjednocení názorů a spolupráce členských zemí EU, jelikož samostatně nic nevyřešíme. Významnou strategií je částečná akceptace uprchlíků, na kterou upozorňuje premiér Sobotka. Sobotka je ochoten udělat nějaké ústupky a přijmout uprchlíky, ale pouze z vybraných zemí (Řecko, Itálie). Toto odkazuje k „porušování“ listiny práv a svobod, kdy my bychom měli přijmout jakéhokoliv člověka v nouzi, který o to v naší zemi požádá (viz 3.4. Analýza oficiálních dokumentů).

Ve článcích mluví ve všech denících představitelé politické scény, nejvíce premiér Sobotka, ministr vnitra Chovanec a další státníci jako např. prezident Miloš Zeman, Marek

Černoch promlouvá na novinky.cz (17. 6. 2015) a ČT1 (18. 6. 2015) (Úsvit) či Miroslava Němcová taktéž na novinky.cz, (17. 6. 2015) a ČT1 (18. 6. 2015) (ODS).

Zajímavá je zde intertextualita článků. V parlamentnilisty.cz (18. 6. 2015) a novinky.cz (17. 6. 2015) nejdříve řeší problém kvót a poté se přesouvají k definici toho, kdo k nám má přijít (ekonomičtí migranti- ti kteří toho jen využívají). Ve zbylých dvou médiích se také nejdříve řeší kvóty a poté se přesouvají k řešení toho, jak nás uprchlíci ohrozí (zemi či celkově naši bezpečnost). Tudíž bez rozdílu typu médií lze přesně vidět strategii toho, co nám chtějí mezi řádky říci, jejich názor vůči uprchlíkům je negativního rázu.

3. Období

Objektem jsou v této zprávě mrtvý lidé- uprchlíci. Synonyma s tím spojená jsou oběti, ilegální imigranti, lidé, běženci, migrační vlna, „davy běženců valící se Evropou“ (parlamentnilisty.cz, 31.8. 2015), „proud běženců“ (parlamentnilisty.cz, 31.8. 2015). Jak lze vědět ze sekce 3. 2. Zmapování celé migrační situace z pohledu médií v letech 20115-2016, mé třetí vybrané období se týká mrtvých lidí v kamionu v Rakousku. V případě parlamentních listů ovšem nebylo možno dohledat text, který by odkazoval přímo na tuto tragédii v kamionu v Rakousku.

Artikulační modalitou jsou ve většině médií (mimo parlamentnilisty) v tomto případě uprchlíci jako oběti, oběti pašeráků, kteří jsou pro EU velký problém. „Pašeráci lidí za sebou nechávají mrtvé.“ (ČT1, 27. 8. 2015)

Další artikulační modalitou je uprchlík jako problematický, je zde ukázáno, že běženci si neustále stěžují například na dlouhé čekání a dokonce se odmítají registrovat. Také pod tuto modalitu spadá to, že čísla příchozích migrantů velmi rapidně stoupají a je zde problém, který se musí řešit armádou a to stojí nemalé peníze. Že se jejich počty zvyšují, že míří i k nám do Čech, tedy že to zasáhne brzy i nás a tudíž bychom se měli obávat a něco s tím dělat. Ukazují na fakt, že o víkend zadržela policie 120 běženců, tudíž je to i náš problém. „do Maďarska proudí víc a víc lidí“- tato citace ukazuje, že se to jen tak nezastaví. (parlamentnilisty.cz, 31.8.2015)

Uprchlík jako ekonomický migrant je další modalitou z ČT1 (27. 8. 2015), která odkazuje k tomu, že pro většinu migrantů příchodem do Řecka jejich cesta nekončí. Že jdou za něčím jiným než za bezpečím. Uprchlík jako ekonomický migrant je zmíněn v promluvě neznámé osoby, která křičí, že potřebují Německo. Tím, že se dala do zpráv tato jedna

promluva, která nikterak nenavazuje na předchozí argumentaci jen dokazuje to, že zpráva má nějakou skrytou pointu, a když ukazuje uprchlíky jako oběti, ve druhé části to obrací proti nim. Sem také zařadit tvrzení redaktorky, že v Řecku pro uprchlíky cesta teprve začíná, tudíž ukazují, že uprchlíci míří zřejmě za něčím jiným než bezpečím.

Další artikulační modalita je zde uprchlík jako chtěný. To lze vidět například na tvrzení, že se Německo rozhodlo přijmout všechny uprchlíky ze Sýrie. Na tom můžeme vidět, že rozdělení uprchlíků je na žádoucí a nežádoucí. (ty ze Sýrie do Německa, jsou ti, kteří nám nevadí a přijmeme je).

Schvalování kvót jako diktát je další artikulace spojená se třetím obdobím. Tuto modalitu lze vidět na příkladu odmítnutí úpravy spojené s kvótami, které například, podle Chovance, tuto situaci neřeší.

Řecko jako špatné je poslední artikulační modalita, která odkazuje k tomu, že Řecko aby ušetřilo náklady na registraci, a pomoc uprchlíkům je dál vpouští na sever.

Dále nalézám v parlamentnilisty.cz (31.8.2015) zajímavou modalitu uprchlíci jako zákazníci převaděčů. V tomto textu nejsou uprchlíci vylíčení jako oběti převaděčů, ale jako jejich zákazníci, kteří využívají jejich „rychlých transportních“ služeb po cestě Evropou, jelikož jak ukazuje autor „dříve by to trvalo měsíce“.

Další modalitou stejného deníku (parlamentnilisty.cz, 31. 8. 2015) jsou uprchlíci jako dlouhodobý problém. Zde je to ukázáno nejlépe na citaci z textu, který odkazuje na fakt, že „první novodobý plot v Evropě proti imigrantům postavili Španělé u své enklávy Ceuta na marockém pobřeží v roce 1993. Od té doby ho rozšiřují a zvyšují. Ale pro odstrašení touhy Afričanů po lepším životě nezabírá.“ To, že autor jak sám napsal, jen jako zmínku uvedl to, že vlastně problém s uprchlíky z Afriky je velmi dlouhodobý jev, kdy afričané nechtějí bezpečí, ale spíše lepší život-peníze, ukazuje na fakt, že článek je psán v negativním pojetí uprchlíků.

Poslední modalitou jsou uprchlíci jako „divoká karta“ ve volbách (parlamentnilisty.cz, 31. 8. 2015), v krajských volbách. Zde je to spojeno s tím, že běženci mohou výrazně ovlivnit krajské volby, které se budou konat příští rok. A zde se nemusí jen profilovat vyhraněné antiislámské skupiny, ale třeba i ANO Andreje Babiše. "Babiš může antiimigrantskému názoru vtisknout lidskou tvář, čímž může přilákat ty lidi, kteří uprchlíky vnímají jako problém, ale Martin Konvička se svým Blokem proti islámu je pro ně příliš radikální," politolog Petr Just.

Strategií je koordinovaný boj proti převaděčům, bezpečná útočiště pro žadatele o azyl tam, odkud pocházejí, ochrana vnějších hranic, mluví se zde i o uzavření hranic. Srbský premiér ale toto řešení odmítl s tím, že „nikdy nepostavíme žádné ploty, žádné zdi. Já doufám, že v takové situaci nikdy nebudeme.“ Toto tvrzení lze vysvětlit například toho, že Srbsko je také postkomunistická země, která podle Parlamentnilisty (31. 8. 2015), (citace z Hospodářských novin) právě na základě zkušenosti se SSSR, kdy byl postaven plot, který je odděloval od západu, a nyní po pádu komunismu si užívají otevřeného prostoru, tak se nechtějí vrátit a udělat totéž ovšem s jinými aktéry- uprchlíky. Strategií je budování bariér-plotů na hranicích. Prezident Zeman chce vybudovat plot z vojáků na hranicích, ministr Babiš zase chce bránit Schengen pomocí vojáků NATO.

Ve zprávách promlouvají skoro jen redaktoři a redaktorky, je zde promluva srbského premiéra (Aleksandar Vučić), který zde ale říká jen jednu větu ohledně ochrany vnější hranice, stejně jako Werner Fayman (rakouský kancléř). Mluví ve člancích také Bohuslav Sobotka, také má jen krátký proslov o tom, že uprchlíci nás budou stát velmi mnoho peněz, pokud jich sem přijde hodně a bude potřeba armády. Jak jsem již uvedla, je zajímavá vložená promluva neznámé osoby v ČT1 (27. 8. 2015), která křičí „Potřebujeme Německo!“, která je zde vložena záměrně s cílem ukázat „pravý záměr“ uprchlíků. Ohledně první části, kdy se hovoří o obětech v kamionu je zajímavé, že nejdříve se ve větě uvádí uprchlíci jako oběti, o kterých je málo známo a ihned ve druhé jsou označeni jako ilegální imigranti, což je dle mého názoru negativní označení, které zde bylo opět cíleně použito. S těmito výše shrnutými výsledky analýzy lze usoudit, že ČT1 nevykreslovali uprchlíky jako oběti, ale snažili se „nenápadně“ ukázat na fakt, že s uprchlíky je problém. Tudíž by se dalo říci, že tato zpráva je negativního rázu.

V případě parlamentních listů (31. 8. 2015) je text psán v negativním duchu, ale lze nalézt jeden pozitivní (pro-uprchlický) odstavec, s níže zmíněnou citací z HN. Již v titulku článku parlamentnilisty.cz (31. 8. 2015) je uvedena intertextualita, tedy jak se bude článek ubírat: „Novinky na téma uprchlíků: Ono je jich čím dál tím víc, další vlna dorazí teď. No a Babiš...“. Tím již v úvodu ukazují svůj názor na uprchlíky jako na problém, který nabírá na síle. Je zde použita intertextualita, tedy odkazování na jiné zdroje. V mém případě MF Dnes, Hospodářské noviny a Právo.

V případě parlamentních listů nebylo možno dohledat text, který by odkazoval na tragédii kamionu v Rakousku. Ve článku promlouvají pouze politolog Petr Just (jeho citace

propůjčena z Práva), sociolog Jan Hartl, politolog Jiří Pehe. Všichni tři řeší Babišovo hnutí ANO a jejich profilaci skrze uprchlíky v krajských volbách.

"Podobné nápady se rodí v postkomunistických zemích, které půlstoletí do roku 1989 žily za železnou oponou a jejichž obyvatelé si posledních pětadvacet let užívají otevřeného prostoru. Jako by se někde hluboko ukrytá mentalita železné opony vrátila s novou silou, jen nyní Středoevropané stojí na opačné straně plotu. A jako by zapomněli na pomoc, kterou dostaly desítky tisíc lidí prchajících odtud před nacisty i před komunisty," (parlamentnilisty.cz, 31. 8. 2015) argumentují Hospodářské noviny. Tato citace z HN na mne působí oproti zbytku textu pozitivním přístupem k uprchlíkům, jelikož z ní vyplývá, že je zde dán důraz na pomoc, kterou jsme kdysi dostali my a nyní ji potřebují uprchlíci.

Na novinky.cz (28. 8. 2015) se vyjadřuje převážně ministr Chovanec, který popisuje situaci jako krizi. Používá toto slovo a referuje jím k faktu, že to může být i horší. To stejné prohlašuje také policejní prezident Martin Vondráška, který říká, že je připravený na krizový scénář. V textu se také objevuje zmínka o počtu zadržených běženců na našem území, které se pohybuje ve stovkách. Tato zpráva může být zkreslená, jednak proto, že cizinec není rovnou uprchlík a jednak kvůli skutečnosti, že informace v textu zcela postrádá jakoukoli podporu. Lze tedy předpokládat, že autor chtěl poukázat na skutečnost, že migrační situace se týká již ČR. Celkově lze říci, že text na začátku byl spíše uklidňující, když se ministr Chovanec pokusil uklidnit českou veřejnost, že se nás stále migrační krize netýká, nicméně, poté se diskuse mění a se zmiňováním počtu uprchlíků v naší zemi, začíná budit dojem, že se nás to také už týká a musíme se na to připravit.

4. Období

Čtvrté období bylo psáno v pozitivním duchu, jde o případ utonulého malého chlapce, jehož fotka obletěla svět. Objektem je v tomto případě snímek, se kterým se pojí slova jako uprchlická krize, lidská tragédie, ubohé mrtvé dítě či jméno Ajlan Kurdí, mrtvý syrský chlapec, humanitární krize či tragédie. Již v názvu titulku parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) je „Nemuselo by se to stát, kdyby...“, čímž je jasně vidět, že tento text bude hledat viníky celé situace..

První často opakovanou artikulační modalitou je uprchlík jako oběť. Tato modalita ukazuje na celý příběh rodiny uprchlíků a smrt dvou chlapců a jejich matky, který líčí jeden z uprchlíků (Abdullah Kurdí), který selhal při kormidlování lodi, a proto došlo k tragédii, kdy se

v moři utopili jeho dva synové a manželka. Nejen, že se popisuje jeho boj o přežití, ale také se odkazuje k uprchlíkům, kteří žijí v chudobě a které se snaží uniknout od války ve své zemi. Bylo zajímavé, že během tohoto období to bylo poprvé, kdy ve člancích (např. Novinky.cz, 4. 9. 2015) má prostor mluvit sám uprchlík- otec zemřelého chlapce.

Další modalita je uprchlík jako nechtěný, protože většina Čechů nevíta uprchlíky, ale i přes tuto situaci se najdou lidé, kterým není lhostejný jejich život a jsou ochotni jim pomoci. Uprchlíci zde byli charakterizováni jako „lidé za plotem, kteří chtějí lepší život.“

Třetí artikulační modalitou byla uprchlická krize jako špatná věc, protože umírají lidé. Zde se ukázalo, že mrtví uprchlíci nejsou jen nějaké číslo, ale že je za tím vždy individuální osud. Tím je zde další modalita a to lidská tvář krize. V tomto případě osud zesnulého malého chlapce. Objevujeme zde i intertextualitu, kdy se v parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) používají slova britského Independentu „Něčí dítě“. Snímek oběhl celý svět a stal se právě obrazem toho, co se děje. Autorka fotografie uvedla, že jen tak mohla vyjádřit „křik jeho ztichlého těla“. Ukazují osud celé rodiny, jak se do této situace dostali a také jejich cíle cesty a nyní také to, co otec udělá po této tragédii. Opět se zde setkáváme s intertextualitou britského bulváru, zde je záměrem ukázat, že i radikální bulvár, který uprchlíky označuje jako hejno nebo dav a vyzývá k nasazení armády či ničení lodí imigrantů, tak i ten může dostat lidskou tvář s tímto případem. Na závěr zprávy se opět k této modalitě vrací a ukazují, že to není jediný snímek uprchlické krize, že jich již bylo mnoho (snímky které symbolizují chaos i naději, přeplněné lodě, syrský chlapec v čepici na nádraží v Mnichově), ale pouze tento snímek mnoha lidem otevřel oči a poukázal na tu lidskou stránku věci.

Je zajímavé, že pouze články z novinek.cz (4. 9. 2015) a ČT1 (3. 9. 2015) byli jediné, kdy uprchlíci dostali lidskou tvář prostřednictvím pojmenování těchto uprchlíků a popisu jejich života a osudu velmi podrobným popisem, ačkoli styl reprezentace na novinkách.cz je více literární - fatální cesta zmařená válkou, hořká pravda.

Další artikulační modalita je snímek jako budíček, tím se míní hlavně fakt, že tento snímek odstartoval vlnu kritiky na adresu lídrů Evropy a mělo by se začít něco dít. Je to spojeno s rozhořčením nad pokračující humanitární krizí a také většimu apelu veřejnosti na vlády jednotlivých zemí, aby přijímaly více uprchlíků, dále snímek vyvolal vlnu občanské solidarity, kdy vznikla petice ve VB (parlamentnilisty.cz, 3. 9. 2015), aby donutila britské autority k přijetí zodpovědnosti a přijetí uprchlíků, tu podepsalo již 20 000 lidí a jejím zakladatelem je britský The Independent.

Na základě textu a také například synonym pro objekt, jako je tragédie apod. je vidět, že tento text je psán v pro-uprchlickém duchu, kdy se poukazuje na lidské neštěstí, na lidskou stránku věci a mrtvý chlapec není anonymizován, ale dostává jméno a osud.

Modalitou v rámci parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) je zde Kanada jako viník, jelikož právě ona jim zamítla žádost o azyl a proto se museli vydat „na nebezpečnou cestu, která je stála život“. Je zde intertextualita v podobě britského deníku The Independent. To potvrzují v textu i příbuzní tříletého mrtvého chlapce. „Chlapcovi příbuzní v Kanadě využili možnosti sponzoringu G5, což je program určený na přijímání uprchlíků. Funguje tak, že se domluví pět lidí, kteří budou emocionálně a finančně sponzorovat uprchlíka po dobu jednoho roku. Žádost jim však byla zamítnuta, jelikož je formálně nutné, aby se jednalo o osobu se statutem uprchlíka“ Tento úryvek modalitu Kanada jako viník velmi dobře vystihuje. Další modalitou je zde OSN jako viník, jelikož OSN jim nepřiznalo status uprchlíků a tudíž turecká vláda jim neudělila víza pro vycestování ze země a proto se vydali na loď.

Hlavní strategií byla propagace sbírek finanční a materiální pomoci (a to i přes Facebook, například). Organizátor sbírky poukázal na to, že lidé by se měli začít starat o migranty. Stále více jednotlivců chce poskytnout pomoc uprchlíkům a dát jim příležitost a to i ti, kteří nejsou součástí žádné organizace. Dále je to změna přístupu, který máme k migrantům. Strategií je pohřeb rodiny v Kobani. Politici by měli začít něco dělat. Otevření očí všem lidem, i těm, kteří jsou proti uprchlíkům. Vzhledem k intertextualitě britského tisku v parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) zde mluví britský ministr financí ohledně snímku a také autorka fotografie a jednu větu zde má také otec utopených chlapců. Zajímavé je jeho označení „otec utopených chlapců“, jelikož v moři se mu utopila také manželka, ale v této zprávě o ní není zmínka. Na závěr textu skrze intertextualitu zmiňují parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) číslování běženců českou policií, které přirovnávají za připomínku holocaustu. Strategií je přijímání více uprchlíků, které je docíleno přes apel veřejnosti a petice, přijetí zodpovědnosti vlád zemí, tlak veřejnosti na premiéra Camerona aby přehodnotil svůj přístup k migrační krizi.

Ve člancích vystupují příbuzní mrtvého chlapce, nejvíce jeho otec, který je buď uváděn ve třetí osobě nebo je zmíněno i jeho jméno. Dále jsou v parlamentnilisty.cz (3. 9. 2015) parafrázování chlapcovi příbuzní v Kanadě a poté je zde zmíněna přímo jeho teta z Kanady Teema Kurdi. Těmito citacemi či parafrázemi je to první období, kde zde může promlouvat přímo uprchlík. Zajímavé je, že média uvádí celá jméno mrtvého chlapce, otce,

někde i bratra a matky, tety, ovšem poté napíší, že zemřeli s dalšími devíti uprchlíky, kteří jsou opět anonymizováni. „Dítě zemřelo společně se svým pětiletým bratrem Galipem a matkou Rihanou a přinejmenším dalšími devíti uprchlíky“. (parlamentnilisty, 3. 9. 2015) V této jedné větě, lze vidět paradox toho, že na jedné straně je dána uprchlíkům tvář a jména a na straně druhé jsou opět jen číslem bez jmen. Toto období působí pro-uprchlickým dojmem.

5. Období

Objektem zájmu jsou zde kvóty, o kterých se v rámci hlasování EU rozhodlo. Toto slovo je v článku nahrazováno slovy jako relokace, přerozdělení Syřané, Iráčané, Eritrejci (zde tedy pojem uprchlík již nabývá státní příslušnosti), uprchlické kvóty, eskalace napětí, prohrané hlasování, povinné rozdělování povinné kvóty, silové protlačení návrhu, „diktát“, černý den pro Evropu..

Artikulační modalitou je v tomto článku přijímání kvót jako diktát. Tato modalita se ukazuje na hlasování EU, kde se jednalo o přerozdělení 120 000 uprchlíků. Diktát se zde projevuje v přehlasování států, které se hlasování zdržely nebo byly proti zavedení kvót. Tyto státy budou nuceni přijmout svůj podíl uprchlíků, i když byli proti těmto nařízeným kvótám, což může ohrozit soudržnost celé Evropy a hlavně je to ohrožení jejich suverenity. Je to ukázáno například na tom, že ve článku novinky.cz (22. 9. 2015) se zmiňují přesně země, které byly proti a kdo se zdržel hlasování. „Návrh prošel tzv. kvalifikovanou většinou, i když se obvykle dává přednost konsensu..“, (novinky.cz, 22. 9. 2015) tímto tvrzením autor ukazuje, že právě místo toho, aby se hledala dohoda mezi všemi státy, jednoduše se nařídilo přijmout kvóty státům, které jsou proti. Články také poukazují na to, že Lucembursko se snažilo učinit nějaký kompromis, aby se rozhodnutím neohrozila jednota EU a proto přišlo s novým návrhem, který měl být údajně velmi odlišný od původního, který ovšem nebyl schválen některými nejmenovanými zeměmi. Tím se snaží poukázat na fakt, že kvóty nejsou jediným řešením a vůbec nedbají na soudržnost EU.

Také se zde uvádí, že hlasování bylo pod tlakem, což vede k napadnutí kvót jako rozumného promyšleného řešení. Artikulační modalitou tudíž může být Schválení kvót jako tlak. Tento tlak byl způsoben krizovou situací, tím, že EU byla obviňována, že situaci neřeší rychle a tudíž kvóty se vzaly jako to rychlé řešení, ovšem z textu vyplývá, že nepromyšlené. Další artikulační modalitou může být EU jako nejednotná. Kdy se poukazuje na fakt, že samotné státy EU jsou v této otázce velmi rozpolčené.

Artikulační modalitou je zde také Polsko jako zrádce. Jelikož Polsko patří do V4 mělo hlasovat stejně jako zbylé země této čtveřice, ovšem slovy autora „Polsko obrátilo“. Argument podkládá i slovy ministra Chovance, že v hlasování dnes je pouze V3. Bylo to také označeno jako „krátkodobý konec Visegrádu“. Je zde ovšem i promluva polské ministryně, která se snažila situaci objasnit tím, že je důležitější solidarita s uprchlíky. Ovšem hned se věta vyvrací tím, že polský postup je nesmyslný.

Artikulační modalitou je taktéž nejednotnost v názorech, jelikož se ukazuje, že ani v EU ani v ČR senátu není postoj ke kvótám jednotný a diktát ze strany EU. Redaktor z ČT1 poukázal na skutečnost, že ČR pomáhá finančně zemím zasaženým migrací, tudíž je ČR již dávno v otázce migrace zapojena a povinné kvóty jsou pro ni něčím, co se jeví jako neoprávněná zbytečnost.

Na tomto příkladu vidíme další artikulační modalitu, kterou je právě migrační krize jako hrozba. Strategií řešení je jednotnost všech členských států, aby se dále nepodkopávala jednotnost, suverenity států a věrohodnost Evropské unie.

Kromě strategie v rámci, které již ČR pomáhá zemím finančně, by se mělo zároveň usilovat o strategie v rámci, kterých by došlo k zajištění lepší ochrany Schengenského prostoru a k rychlému vybudování záchytných táborů, které budou schopny podchytit nelegální přistěhovalce. Přijmout kvóty jako kolektivní rozhodnutí EU, tzn. převzetí odpovědnosti. Dále strategií je ochrana evropského společenství, dále společný postup. V neposlední řadě by mělo dojít k uvědomění, že fungování Schengenského prostoru v podobě jaké je známe nyní, již nadále nebude možné, a bude potřeba se zaměřit na novou koncepci ochrany hranic.

Články působí negativním dojmem, kdy se média snaží ukázat, že i když ČR byla proti nějakému návrhu, dostala ho shůry přikázaný a musí ho z právních závazků splnit. („Asselborn si je jist že státy, které se postavily proti návrhu splní své právní závazky plynoucí z rozhodnutí. Slovensko však už uvedlo, že to neudělá.“ (novinky.cz, 22. 9. 2015)) I to koho média vybírají aby promluvili, jsou lidé, kteří byly proti kvótám nebo toto rozhodnutí kritizují. Ve všech člancích vystupuje ministr Chovanec, který upozornil na Polsko jako zrádce. Jsou zmiňovány jeho tweety či přímo rozhovor s ním. Dále promlouvá ministr Sobotka, který se snaží situaci trochu uklidnit. Prezident Zeman naopak rozhodnutí kritizoval stejně jako rozhodnutí Polska se nepřipojit k zemím V4.

6. období

Objektem zájmu článků z posledního období jsou teroristické útoky v Paříži. Ty jsou spojovány se slovy jako migrační krize, migrace, stín války, migrační vlna či migrační chaos, uprchlík, migrant, terorista, migrace je zde zobrazována jako velká hrozba pro Evropu.

Uprchlík jako hrozba je tedy pro mou analýzu artikulační modalitou. Ta byla nalezena ve všech člancích. Tato modalita odkazuje ke stínu války, který se valí na Evropu a hrozí, že s uprchlíky k nám dorazí i řada teroristů a radikálů, kteří mohou vážně ohrozit naši zemi. To vše je zde nepřímou spojeno s teroristickými útoky v Paříži (není to tam explicitně uvedeno). Tato modalita je vylíčena na hrozbě války, která přichází spolu s migrační krizí, strachu lidí a jejich hněvu, který se může obrátit proti uprchlíkům. Hrozbu můžeme spatřovat i na slovech místopředsedy TOP 09 Miroslava Kalouska, že migrační krize může ohrozit naši kulturu a způsob života. Dodal, že nám to ale nemůže vzít naši svobodu, pokud si ji nenecháme vzít. Tím odkázal k 17. 11. 1939 a 1989, kdy jsme stále měli víru ve svobodnou společnost a také možná trochu k rozhodnutí EU o kvótách, které jsme ovšem nechtěli. Tato artikulační modalita je negativního rázu, kdy na uprchlíky je nahlíženo jako na teroristy, kdy tyto útoky jsou nevyhnutelný důsledek uprchlické krize, jelikož s migranty mohou do našich zemí přicházet právě teroristé, i přesto, že v začátku nic nenavštěvovalo tomu, že by to měli mít na svědomí uprchlíci. Uprchlíci byli označováni jako riziko, jsou bez dokladů, bez minulosti a nelze jejich původ ani vystopovat. Media poukazují i na vyplnění proroctví, kdy „odborníci varovali, že mezi uprchlíky mohou přicházet i bojovníci islámského státu“. Tudíž jsou uprchlíci ihned spojováni s islámem.

Další artikulační modalitou je zde uprchlík není terorista. Ta odkazuje k textům na novinky.cz (17. 11. 2015) a ČT1 (15. 11. 2015), kde především skrze premiéra Sobotku byla vyjádřena obava, aby se nezaměňovali všichni uprchlíci za teroristy a aby si všichni uvědomili, kdo za těmi atentáty stojí. Aby se celá situace neobrátila proti uprchlíkům, ale proti teroristům.

Můžeme zde nalézt artikulační modalitu chtění uprchlíci,ti kteří potřebují pomoci. Ve zprávách ČT1 (15. 11. 2015) se to řeší v souvislosti s výrokem Karla Schwarzenberga, který prohlásil, že nás útoky nemají odradit od pomoci těm, kteří to opravdu potřebují. I když mezi uprchlíky jsou také extremisté. Také to lze nalézt ve článku parlamentnilisty.cz ve vyjádření poslankyně Langšádlové z TOP09.

Dále je zde modalita podcenění migrace, kdy hnutí ANO skrze ČT1 (15. 11. 2015) proneslo, že Francie byla na migranty velmi mírná a tudíž se teď musí zavést jiná migrační politika.

Artikulační modalitou může být také uprchlík jako zrcadlo toho, co se děje v zemi jeho původu. Tato modalitu lze nalézt ve slovech premiéra na novinky.cz (17. 11. 2015), že je potřeba nastolit mír v Sýrii a Iráku. Tím poukázal na skutečnost, že právě z těchto oblastí nejvíce lidí utíká, a že kdyby se situace uklidnila, tito lidé se vrátí zpět a krize pomine.

Strategií řešení je proto porážka Islámského státu pro cíl svobodného světa, nastolení míru v Sýrii, Iráku a obnovení vnějších hranic EU. Je potřeba se zaměřit především na teroristy a radikály z Islámského státu, nikoliv na uprchlíky samotné. Zabránit teroristům v útocích a chránit občany a identifikovat příznivce Islámského státu. Strategiemi jsou dostat situaci migrantů pod kontrolu a zastavit jejich nekontrolovatelný příliv. Přijmout vůči uprchlíkům různá opatření, které pomohou omezit příchod uprchlíků, detailní prověření každého imigranta, což je podle redaktora Prima FTV Pořízka nemožné. Dokonce posílit systém a doplnit zálohy a nebát se použít sil a prostředků armády. U nás obavy proti teroristům řešili posílením policie na letištích a posílili hlídky okolo jaderných elektráren (Temelín a Dukovany). Změnit migrační politiku, která bude zaměřena na ochranu vnějších hranic. Dále je to dle FTV Prima a parlamentnilisty.cz nepřijímání uprchlíků skrze programy EU, na které upozornilo Polsko, které se v předchozím období vzalo přestávku během hlasování ohledně přerozdělení uprchlíků. Nyní se vyslovilo, že nepřijme jediného uprchlíka a tím se stalo vzorem pro nás.

V reportáži FTV Prima (14. 11. 2015) hovoří experti, Šándor poukázal na to, že se obává toho, co migrace způsobí (Evropa to nezvládla). Dále hovoří analytik Jungwirth, útoky jsou organizovanější, nejedná se o spontánní akci lidí, kteří přišli přes moře do Evropy. Čím naznačuje, že útočení na migranti může vést k vyostření protiuprchlických nálad po celé Evropě. Zajímavostí je, že předseda strany Úsvit Lidinský řekl, že „Evropa je bezzubá a jediným správným řešením je zvýšená ostraha státní hranice a to i za použití sil a prostředků armády“. Z čehož vyplývá, že zastává negativní názor vůči migrantům. Např. Schwabzenberg pronesl, že „přijímat všechny lidi, který teď migrují, je blbost. Ujmout se musíme pouze těch, kteří jsou ohroženi na životě“. V článku hovoří i další významní představitelé jako je Bělohrádek, který poukázal na to, že migranty musíme hned vracet, nemají tu co dělat a zároveň listovat ti, kteří sem přicházejí. V čem je podle něj ČR velmi zodpovědná

Článek na novinky.cz (17. 11. 2015) je spojen s uctěním památky studentů nacistické perzekuce 1939 a také sametová revoluce. Opět bychom měli mít víru ve „svobodnou společnost“, tak jako jsme ji měli v roce 1939 i za komunismu. Je zajímavé, že při takové příležitosti se řeší právě migrační krize. Lze říci, že premiér chtěl právě tím poukázat na fakt, abychom se nevrátili zpět v čase a právě proto rozdělovali kategorie uprchlíků a terorista.

Články se jeví velmi negativního rázu, kdy je to patrné z promluvy státníků, které autoři vybrali: V. Klause, Kalousek, hnutí Úsvit, TOP09 apod. Nejvíce patrné to je na článku z parlamentnilisty.cz (16. 11. 2015), kdy celý tento text je veden ve velmi negativním rázu vůči uprchlíkům. Používají výrazy jako „zbabělá pakáž, jež vraždí, mučí a znásilňuje ve jménu islámu“. Uprchlíci a migrační situace jsou zde silně spojováni s islámem a terorismem. Ovšem na druhou stranu v médiích najdeme vyjádření premiéra Sobotky a pár dalších (Juncker) jež se snaží o umírnění této situace a příznivější postoj k uprchlíkům.

3.3.2. Rok 2016

1. Období

Články prvního období roku 2016 jsou z 5.-6.1.2016, kdy média informovala o sexuálních útocích na Silvestra v Německu. Objektem byly sexuální útoky na ženy. Synonyma byla masové útoky skupin mužů na ženy, sexuální útoky ze strany přistěhovalců či sexuální obtěžování, nová forma organizovaného zločinu.

Artikulační modalitou je zde nejvíce zastoupena uprchlík jako násilník. To je spojeno s tím, že tyto útoky měli podle policie provést lidé severoafrického či arabského vzhledu. Některá česká média to tudíž ihned spojila s uprchlíky, i přesto, že německá vláda se tomuto spojení explicitně vyhýbala, jakožto unáhlenému závěru. (viz Prima FTV, 6. 1. 2016; parlamentnilisty.cz, 5. 1. 2016)

Další modalitou je pochybení policie, jelikož v médiích lidé obviňují policii, že pouze přihlížela, ale nezasáhla. V parlamentnilisty.cz a dále implicitně na Prima FTV (6. 1. 2016) je artikulační modalitou Merkelová jako viník. Média ji zde obviňují, že to ona zapříčinila tyto útoky, kvůli jejímu postoji vůči uprchlíkům. V parlamentnilisty.cz (5. 1. 2016) to komentuje skrze FB jihomoravský hejtman Michal Hašek „Každá z obětí by měla slyšet osobně od kancléřky Merkelové- omlouvám se vám, že vás německý stát neochránil, osobně se zasadím o dopadení pachatelů a jejich potrestání (titulky v arabštině možné)“ (parlamentnilisty.cz, 5. 1. 2016)

Ve všech médiích (kromě parlamentnilisty.cz) se vyjadřují k případu němečtí představitelé s důrazem na opatrnost v obviňování či spojování události s uprchlickou krizí. I přesto česká média pojednávají o tomto případě jako přímé spojitosti s uprchlickou krizí, jež toto zapříčinila. Ovšem např. ČT1 (5. 1. 2016) jsou vůči tomuto spojení obezřetní a pouze podotknou, že jde o pachatele s přistěhovaleckým pozadím.

Strategií je zde především dopadení a potrestání viníků. Posílení policejních hlídek a kamerového systému v Kolíně. Dále demonstrace, útoky na ženy jako neakceptovatelný čin, zákony, které musí platit pro všechny stejně (opět implicitní spojení s přistěhovanci). A také strategií je v tomto případě opatrnost, která vychází z nebezpečí paušalizace a spojení s tématem uprchlíků, kdy ještě nejsou zadrženi pachatelé.

Jak jsem již zmiňovala kromě parlamentnilisty.cz (5. 1. 2016) se v médiích objevují němečtí politici jako Heiko Maas (ministr spravedlnosti), Wolfgang Albers (šéf kolínské policie), Manuela Schwesigová (německá ministryně pro rodinu) a Arnold Plickert (viceprezident německých policejních odborů).

2. Období

Ve druhém období se řešily útoky v Bruselu, které byly spojeny s uprchlickou krizí. Teroristické útoky byly také objektem. Synonyma s nimi spojená byla: Islámský stát, útočník uprchlík, útoky v Bruselu.

Artikulační modalitou byl uprchlík jako hrozba, jako někdo, kdo je novou krví pro teroristické skupiny. Pod touto modalitou se také skrývala obava právě z toho, že mnoho lidí přišlo do Evropy bez registrace, tudíž se o nich nic neví. ČT1 (22. 3. 2016) migrační vlnu propojuje s Islámským státem, jelikož právě ze zemí, které nyní Islámský stát ovládá „proudí“ lidé bez registrace. Na Prima FTV (22. 3. 2016) dokonce byla tato modalita spojena i se situací, kdy lidé, kteří sem přijdou jsou z reality tak zklamaní, že právě jejich zklamání přeroste do agrese a ta se projeví teroristickým činem.

Další velmi zastoupenou modalitou byl v médiích uprchlík jako nepřizpůsobivý. Uprchlíci si vytvářejí oddělenou komunitu od zbytku světa, která se v nynější situaci rozrůstá, „jsou nepřátelští vůči okolní společnosti a na druhé straně parazitují na sociálním systému.“ (Martin Koller, vojenský analytik, FTV Prima, 22. 3. 2016) Často se v médiích objevoval názor, že integrace muslimů do evropské společnosti je nemožná. Právě zde se opět rozbíhá

diskuse nad tím, že uprchlíci se neintegrují do společnosti, ale spíše zůstanou uzavřenou komunitou, ve které se snadněji skryjí teroristé.

Na Prima FTV (22. 3. 2016) lze najít modalitu muslimové jako komunita. „Muslimové západních zemí by si měli mezi sebou udělat pořádek“. (Daniela Klívarová, redaktorka) Tato modalita označuje útoky jako zodpovědnost všech muslimů v Evropě, kteří za to mohou a oni to mají také vyřešit.

V parlamentnilisty.cz (22. 3. 2016) se objevuje modalita selhání. Modalita je spojena s europoslancem Jiřím Pospíšilem a jeho výrokem, že Evropa již v minulosti selhala, jelikož podcenila situaci. A právě Belgie podcenila muslimskou komunitu, která podle něj útoky spáchala. Opět jako předešlá modalita obviňuje přímo z útoků nikoli jednotlivce, ale celou muslimskou komunitu.

Strategiemi jsou opatrnost politiků vůči antimuslimským a antiimigrantským náladám, varování před příklonem k radikální pravici, dostat se do teroristické sítě uprchlíků, následovat příklad Izraele v boji proti terorismu, společný boj proti terorismu, zvýšená bezpečnostní opatření, posílení ochrany vnější hranice Schengenu, zavření balkánské cesty, hledání řešení pro Řecko- aby se ilegální migranti vraceli do Turecka. Nenechat se terorem zastrašit.

V tomto období byla média vůči migrační situaci velmi negativní. Novinky.cz (22. 3. 2016) o útocích v Bruselu psaly nejvíce objektivně, vlastně jen informovaly o situaci v Bruselu o průběhu událostí a o reakci v Česku. Parlamentnilisty.cz (22. 3. 2016) byly intertextuální, jelikož jejich článek vycházel z Radiožurnálu Českého Rozhlasu. Ostatní média spíše namísto řešení Bruselských útoků (kdo útočit, jak to tam teď vypadá apod.) se zabývala propojením těchto útoků přímo s nastalou migrační krizí a tím nastavily hysterii v tom, že teroristé sem přicházejí ve velkém s migrační situací; ihned média informovala i o bezpečnostních opatřeních v České republice, i když premiér Sobotka prohlásil, že Česku žádné útoky nehrozí (ČT1, 22. 3. 2016), média to pojímala tak, že na radě je i Česko.

3. Období

Články z dalšího období jsou z 6. 4. 2016, kdy se v médiích projednávaly opět kvóty a jejich vymahatelnost. Objektem byly kvóty, synonyma byla: přerozdělování migrantů,

přerozdělování uprchlíků, společný azylový systém, skryté kvóty, mrtvý návrh, diktát z Bruselu, Eurozmatek, povinné kvóty.

Nejvíce užívanou artikulační modalitou byly kvóty jako nefunkční. Kvóty, které prostě nemohou a nebudou fungovat. V parlamentnilisty.cz (6. 4. 2016) uvedly, že kvóty nemohou fungovat, protože problém je jinde. Dále byla tato modalita také spojena s tím, že kvóty nejsou řešení příčiny, ale jen jejich důsledků. Na novinky.cz (6. 4. 2016) to komentovali s odkazem na Marka Ženíška z TOP09 s tím, že se řeší nejprve azyl a nikoli ostatní oblasti ohledně nekontrolované migrace (př. Kontrola vnější hranice). Na ČT1 (6. 4. 2016) upozornili na fakt, že stále ještě nebyli přerozdělení 160 000 běženců ze září 2015. To spojují i s nedostatkem politické vůle a nefunkčními pravidly, jak vlastními, tak unijními.

Další artikulační modalita objevující se ve všech denících je kvóty jako diktát. To opět odkazuje (jako minulý rok) na to, že rozhodnutí EU ohledně kvót pro jednotlivé členské země ohrožuje jejich suverenitu. Důraz byl ve všech médiích kladen na to, aby se ukázalo, že kvóty chce EU prosadit silou. S tím byla spojena velká ofenziva od českých politiků vůči kvótám, kteří je pevně odmítali. Prezident Miloš Zeman zdůraznil odmítnutí kvót a to „platí i pro kvóty přestrojené. Vůči této bruselské jezince musí zaznít hlasité NE.“ (novinky.cz, 6. 4. 2016) V parlamentnilisty.cz (6. 4. 2016) je pod touto modalitou také zahrnuto také tvrzení, že bychom neměli být solidární se zeměmi, které jsou „magnetem“ pro migranty. (parlamentnilisty.cz- Tomáš Pojar bezpečnostní analytik, Lída Rakušanová komentátorka Českého rozhlasu).

Ve člancích od parlamentnilisty.cz a Prima FTV lze nalézt také artikulační modalitu země (Německo, Švédsko) jako magnety pro migranty. Ty označují především to, že uprchlíci do některých zemí přicházejí jako první, to vede k přetížení těchto zemí a proto dosavadní systém selhává. Parlamentnilisty.cz označují přímo Německo jako viníka, jelikož celá „migrační krize leží v Německu a Švédsku“ „Německo je magnetem, neboť se ve třetím světě vytvořila davová psychóza vytvořená řadou převaděčů, ale mnoho lidí se z Německa do Sýrie vrací rovněž.“. (6. 4. 2016)

Na ČT1 (6. 4. 2016) a parlamentnilisty.cz (6. 4. 2016) lze okrajově nalézt artikulační modalitu kvóty jako dobré, jelikož pomohou státům, které jsou nyní „zahlcené obřím počtem uprchlíků“. (ČT1, 6. 4. 2016) Ve článku od parlamentnilisty.cz (6. 4. 2016) uvádí Vít Beneš, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, že „kvóty jsou jediné řešení, které by

mohlo fungovat. Nemůžeme je ale vnímat jako samoúčelné. Budou fungovat tehdy, bude-li fungovat celoevropský azylový systém (...) Podle něj jsou v tuto chvíli kvóty nezbytné.“ (parlamentnilisty.cz, 6. 4. 2016)

Strategií je vznik stálého přerozdělovacího mechanismu na uprchlíky, který má zamezit nelegální migraci. Dále omezit migraci do Evropy, pomoc uprchlíkům na místě, zažalovat EU jako Poláci a Slováci, pokračovat v boji s pašeráky, podepsat dohody se státy severní Afriky, ochrana Schengenu, upravit azylové právo EU, neomezovat práva států a samotných uprchlíků. Také zrychlení azylové politiky či zabránit druhotným přesunům.

V tomto období jsou opět zprávy velmi negativního rázu, kromě ČT1. ČT1 a také okrajově parlamentnilisty.cz zmiňují to, že kvóty jsou k něčemu dobré. Ovšem po většinu diskuse je zde důraz na to, že kvóty nás jako suverénní stát ohrožují a nijak se autoři nezaměřují přímo na uprchlíky a na to, že kvóty mají pomoci především jim dostat se z uprchlických táborů či pomoci státům, které jsou těmito lidmi zahlcené. Parlamentnilisty.cz byly opět intertextuální, jelikož jejich články vychází z Událostí a komentářů na Českém rozhlasu. Zajímavými jsou zprávy ČT1, kdy pro argumentaci používají příběh jednoho uprchlíka z loňského roku, kterému podkopala nohy maďarská kameramanka a celkově jejich zpráva se pokouší nastínit situaci stovek tisíc migrantů, jež do Evropy přišly. V médiích promlouvají především státníci jako premiér Bohuslav Sobotka, prezident Miloš Zeman či ministr Milan Chovanec.

4. Období

V tomto období jsou objektem útoky v Německu, které jsou nahrazovány synonymy jako sebevražedný útok, útok žadatelů o azyl. Všechny články jsou z 25. 7. 2016.

Artikulační modalitou pro všechny články je zde uprchlík jako hrozba. Média odkazují na útoky, které se za posledních pár dnů v Německu staly a vyzdvihují fakt, že všichni útočníci byli migranti či žadatelé o azyl. Média tím i ukazují, že tyto lidé nepřicházejí vždy s čistými úmysly a jsou mezi nimi i ti, kteří představují nebezpečí.

Na ČT1 (25. 7. 2016) a parlamentnilisty.cz (25. 7. 2016) lze najít artikulační modalitu uprchlík jako teroristy. Média toto spojení uvedla v případě bombového útoku v Ansbachu, ke kterému se přihlásil Islámský stát.

Strategiemi je především změna migrační politiky v Německu, kterou média spojují se jménem Angely Merkelové, kterou implicitně z nastalých událostí obviňují. V tomto období média řešila a podrobně popisovala jednotlivé útoky a jen orkajově se dotýkala nějakých strategií řešení této situace, stejně tak artikulační modalitty nebyly hojně zastoupeny, kromě dvou výše zmíněných. V médiích promlouvá především bavorský ministr Joachim Herrmann a také je zde dán prostor pro Aliréza Chodadádí, útočnickova spolubydlícího z Ansbachu (uprchlík).

5. Období

Poslední sledované období bylo vybráno jako konec srpna 2016. Kromě ČT1 (30. 8. 2016) se všechny ostatní deníky zabývaly Angelou Merkelovou a její přiznanou chybou v uprchlické krizi. V tomto období jsem nenalezla shodu mezi deníky, co se týče nejčastěji zastoupených artikulačních modalit.

V ČT1 (30. 8. 2016) byl objektem uprchlík a artikulační modalitou zde být chtěný uprchlík. Zpráva nastiňuje, jaký uprchlík je pro Českou republiku ten chtěný, kterého přijmeme. Zpráva se snaží ukázat, že i přesto, že odmítáme kvóty, uprchlíky přijímáme. Chtěným uprchlíkem je uprchlík válečný uprchlík. Ujišťují českou veřejnost, že uprchlíci byli důkladně prověřeni a tudíž nehrozí žádné bezpečnostní hrozby. Strategií je zde hledání stabilního bydlení a zaměstnání, pomoc při vyřizování každodenních záležitostí jako doprovod k lékaři, hledání škol či školek. ČT1 zde používá i citaci Twitteru Jiřího Ovčáčka, který kritizuje přijaté uprchlíky, které označuje, že byli přijati na základě kvót. Naopak užití premiéra Sobotky uklidňuje tím, že žádná hysterie v Česku nehrozí, že u nás uprchlíci nejsou a že jsou jiné země EU s tímto problémem.

Ostatní deníky píšou o přiznání chyb při uprchlické krizi Angely Merkelové. Na první pohled se zdá, že Merkelová lituje všeho, co v této migrační situaci udělala, ovšem ona nemění svůj postoj, jen je sebekritická. Objektem je tedy chyba Merkelové. Artikulační modalitou je zde ignorace problému, tato modalita označuje fakt, že Německo na začátku krize dle Merkelové nechalo státy na hranicích unie, aby si s uprchlíky poradily samy. To je Merkelové přiznaná chyba v této migrační situaci.

V médiích můžeme vidět, že Angela Merkelová je pro Česká média „zápornou postavou“ v rámci uprchlické krize, to lze vidět i na použitých člancích, které jsou vůči ní velmi kritické.

Níže jsem pro přehlednost využila Tabulky 1 a 2 pro popis významového rozsahu pojmu uprchlík v migrační situaci za rok 2015 a 2016. Zde byla použita Foucaultova pravidla diskursivní formace, která mi pomohla vymezit důležité roviny, kterých si dále budu všímat. Uprchlík, jakožto objekt, který v průběhu dosahoval několika významových rovin, byl v médiích spojován převážně s negativními asociacemi. Artikulační modalita tedy byly spíše negativního rázu. Tato perspektiva je poté přenášena do způsobů řešení strategií, kdy je spíše snaha o ochranu hranic proti uprchlíkům, stejně jako zabránit pašerákům, aby sem uprchlíky převáděli. Celý tento postup formování artikulačních modalit a strategií má širší dopad a to na rovině pravidla vymezení subjektu, statusu a identity, kde jsem našla dichotomii MY vs. ONI, kterou později více rozpracuji díky provedeným rozhovorům. Jak můžeme na analýze jednotlivých období pro rok 2015 i 2016 vidět, média se většinu času vyjadřovala ohledně migrační situace negativním způsobem (když nebyl explicitně zmíněn). Tím, koho média vybrala, že bude promlouvat či to, jakým se jejich texty ubíraly směrem v rámci intertextuality lze vidět zájem médií o celé situaci vypovídat určitým způsobem. Pouze ve dvou obdobích v roce 2015 se stalo, že se vypovídání o situaci změnilo a byl nalezen pozitivní diskurs ohledně uprchlíků, to bylo období 3 a období 4. (viz. Tab. 1) V roce 2016 již žádný pozitivní diskurs vypovídání o uprchlících nenalzáme a média se zabývala spíše tím, jak nás uprchlíci a nastalá migrační situace ohrožuje. (viz Tab. 2)

ROK 2015	1. -	2. -	3. +	4. +	5. -	6. -
Objekt+ synonyma	Migrační krize, migrační vlna, utečenci, nelegální migrace, uprchlická krize	Uprchlík, migrační krize, kvóty na uprchlíky, migrant, imigrant, migrační vlna, migrační krize, azylant	Mrtvý lidé, uprchlíci, ilegální imigranti, běženci, migrační vlna, davy běženců valící se Evropou	Mrtvý chlapec, snímek, uprchlická krize, tragédie, humanitární krize, ubohé mrtvé dítě, Ajlan Kurdi, mrtvý syrský chlapec	Kvóty, relopace, přerozdělení Syřané, Iráčané, Eritrejci; uprchlické kvóty, eskalace napětí, prohrané hlasování, povinné rozdělování, povinné kvóty, silové protlačení návrhu, diktát, černý den pro Evropu	Teroristické útoky v Paříži, migrační krize, migrace, stín války, migrační vlna, migrační chaos, uprchlík, migrant, terorista
Artikulační modality	Uprchlík jako oběť Uprchlík jako nelegální přistěhovalec	Uprchlík jako hrozba Uprchlík jako ekonomický migrant Přijímání kvót jako diktát EU Uprchlík jako chtěný Krize jako změna Uprchlík jako citlivé téma	Uprchlík jako oběť, uprchlík jako ekonomický migrant, uprchlík jako problematický, uprchlík jako chtěný, uprchlík jako divoká karta ve volbách, kvóty jako diktát EU, Řecko jako špatné, uprchlík jako zákazník převaděčů, uprchlík jako dlouhodobý problém	Uprchlík jako oběť, uprchlík jako nechtěný, uprchlická krize jako špatná věc, snímek jako budiček, Kanada jako viník	Kvóty jako diktát EU schválení kvót jako tlak, Polsko jako zrádce, nejednotnost v názorech migrační krize jako hrozba	Uprchlík jako hrozba, uprchlík není terorista, uprchlík jako chtěný, podcenění migrace, uprchlík jako zrcadlo,

Strategie	přijímání opatření, která mají bránit svoji zemi a nepřijímat uprchlíky, ale naopak pomáhat jim v zemích jejich působení. Boj proti převaděčům	Nepřijímání kvót, pomáhání na dobrovolné bázi, zaměření se na toho koho přijmeme, návratová politika, sjednocení EU v názorech a postupu,	Boj proti převaděčům, ochrana vnější hranice, budování bariér	Propagace sbírek finanční a materiální pomoci, změna přístupu k migrantům, pohřeb rodiny v Kobani, politická činnost-řešení situace, přijímání více uprchlíků, petice, přijetí zodpovědnost i vlád zemí	Pomáhat zemím finančně, zajištění lepší ochrany Schengenu, rychlé vybudování záchytných táborů, převzetí odpovědnosti , společný postup	Porážka IS, nastolení míru v Sýrii a Iráku, obnovení vnějších hranic EU, boj proti terorismu, dostat situaci migrantů pod kontrolu, přijmout nutná opatření, detailní prověření každého migranta, změna migrační politiky
Kdo promlouvá:	Premiér Sobotka Ministr Chovanec Ministr Zaorálek	Premiér Sobotka, ministr Chovanec, prezident Zeman, Černoch (Úsvit), Němcová (ODS)	Ministr Chovanec, premiér Sobotka, prezident Zeman, ministr Babiš, sociolog Jan Hartl, politolog Jiří Pehe, politolog Petr Just	Dobrovolníci, pořadatelé sbírek, otec Abdullah Kurdí	Ministr Chovanec, premiér Sobotka, ministr Zaorálek, ministr Kalousek, prezident Zeman	Bezpečnostní analytik Šándor, analytik Jungwirth, předseda Úsvitu Lidinský, vicepremiér Bělohrádek, ministr Schwanzenberg, bývalý prezident Klaus, ministr Kalousek, ministr Sobotka

Tab. 1. Pravidla diskursivní formace pro analýzu médií z roku 2015

ROK 2016	1. -	2. -	3. -	4. -	5. -
Objekt + synonyma	Sexuální útoky na ženy migranty, masové útoky skupin mužů na ženy, sexuální útoky ze strany přistěhovalců, sexuální obtěžování, nová forma organizovanéh o zločinu	Útok v Bruselu, Islámský stát, útočník, uprchlík, útoky v Bruselu	Kvóty, přerozdělování migrantů, přerozdělování uprchlíků, společný azylový systém, skryté kvóty, mrtvý návrh, diktát z Bruselu, Eurozmatek, povinné kvóty	Útoky v Německu, sebevražedný útok, útok žadatelů o azyl	Uprchlík, Angela Merkelová, chyba Merkelová
Artikulační modality	Uprchlík jako násilník, pochybení policie, Merkelová jako viník	Uprchlík jako hrozba Uprchlík jako nepřizpůsobivý , muslimové jako komunita, selhání	Kvóty jako nefunkční, kvóty jako diktát, země jako magnety pro migranty, kvóty jako dobré	Uprchlík jako hrozba, uprchlík jako terorista	Uprchlík jako chtěný Ignorace problému

Strategie	Dopadení a potrestání viníků, posílení policejních hlídek a kamerového systému v Kolíně, demonstrace, opatrnost (nespojování uprchlíků s trestnou činností)	Opatrnost politiků vůči antimuslinským a antiimigrantským náladám, dostat se do teroristické sítě uprchlíků, vzor Izrael v boji proti terorismu, společný boj proti terorismu, zvýšená bezpečnostní opatření, posílení vnější hranice Schengenu, zavření balkánské cesty	Vznik stálého přerozdělovacího mechanismu na uprchlíky, omezit migraci do Evropy, pomoc uprchlíkům na místě, zažalování EU, boj s pašeráctvím, upravit azylové právo EU, zrychlení azylové politiky, podepsání dohod se státy odkud uprchlíci migrují	Změna migrační politiky v Německu	Hledání stabilního bydlení a zaměstnání, pomoc při vyřizování každodenních záležitostí jako doprovod k lékaři, hledání škol či školek
Kdo promlouvá:	Heiko Maas ministr spravedlnosti, Wolfgang Abers šéf kolínské policie, Manuela Schwesigová německá ministryně pro rodinu, Arnold Plickert viceprezident německých policejních odborů, jihomoravský hejtman Michal Hašek	Premiér Sobotka, Martin Koller vojenský analytik, europoslanec Pospíšil,	Ženíšek (TOP09), ministr Chovanec, prezident Zeman, premiér Sobotka	Bavorský ministr Herrmann, uprchlík Aliréz Chodadádí	Mluvčí prezidenta Ovčáček, kancléřka Angela Merkelová

Tab. 2. Pravidla diskursivní formace pro analýzu médií z roku 2016

3.4. Analýza Oficiálních Dokumentů⁶³

Vzhledem k tomu, co jsem již psala v teoretické části, jsou to právě nadnárodní politiky, které definují pojem uprchlík, tato kapitola bude nejen o tom, jak se tento pojem definuje, ale také, co se za tímto pojmem na pozadí skrývá. Než začnu zkoumat, jak je žadatel o azyl a uprchlík kategorizován v politickém diskursu, musím nejdříve popsat, jak funguje proces přidělení tohoto označení. Tyto definice toho, kdo je a kdo není migrant, pomáhají ospravedlnit jednotlivé národní politiky. Nejdříve představím a budu diskutovat legislativní ukotvení kategorie uprchlík/ uprchlice v mezinárodních a národních dokumentech, které dále použiji ve své analýze.

Základním dokumentem je zde Základní listina práv a svobod od OSN podepsaná Českou republikou 16. prosince 1992, jež je součástí ústavního řádu České republiky.⁶⁴ Ve Článku 13 nalezneme právo na opuštění jakékoli země, zahrnující i svou vlastní a také návrat do této země. Dále pak Článek 14 s tím, že každý má právo vyhledat a užívat v jiné zemi azyl před perzekucí a že toto právo nelze uplatnit v případě stíhání za nepolitický trestný čin nebo při jednání v rozporu s cíli a zásadami OSN. (VERLAG ALMA MATER, 2015: 19).

28. 6. 1951 poté vznikla úmluva o právním postavení uprchlíků, známá jako Ženevská konvence. Ta je obsažena také v zákonu o azyl z 11. listopadu 1999 (plným názvem Zákon o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)⁶⁵. Ta definuje práva uprchlíka, povinnosti a práva pro přijímací zemi a samotně i pojem uprchlík. Uprchlík, znamená osoba, která před tímto rokem byla označena jako uprchlík dle předcházejících listin či osoba, která má strach, že bude pronásledována pro důvod rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k dané skupině či politického názoru. Tato osoba je neschopná se sama v zemi ochránit či má strach se do země původu vrátit. (OSN, 2015:2) Tato osoba musí zároveň ale splnit to, že její strach je odůvodněný a to z určitých důvodů. Odůvodněný strach však mohou mít i ti, kteří se pronásledování chtějí vyhnout. Odůvodněný strach mohou mít i osoby, které nevycházejí přímo z osobní zkušenosti ale např. z pronásledování členů rodiny nebo stejné politické strany. Zdrojem odůvodněného strachu musí být pronásledování. Neexistuje zde ale žádná všeobecně mezinárodně přijímaná definice tohoto pojmu. Z čl. 33 Úmluvy se dozvíme, že ohrožení života a svobody z důvodů rasy, náboženství, národnosti, politických názorů a

⁶³ Viz také <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-migrace-a-integrace-azyl.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D> [cit. 4. 10. 2016], <http://codexisuno.cz/1Vh#!20> [cit. 4. 10. 2016]

⁶⁴ <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html> [cit. 4. 10. 2016]

⁶⁵ <http://codexisuno.cz/1Vh#!20> [cit. 4. 10. 2016]

příslušnosti k určité společenské skupině vždy představuje pronásledování. (Jelínková, 2000:14)

Takováto osoba může o přiznaný azyl přijít mnoha důvody, pro mou práci je zásadní odstavec C, 6: je-li osobou bez státní příslušnosti, je uprchlík schopen vrátit se do země svého bývalého pobytu, poněvadž okolnosti, pro které byl uznán uprchlíkem, tam přestaly existovat.(tamtéž) To znamená, že například po skončení války v zemi původu se může uprchlík bezpečně do své země vrátit a tudíž již nemusí nadále využívat status uprchlíka.

Ustanovení této úmluvy se ovšem nevztahují na osobu, kde jsou důvody se domnívat, že „a) se dopustila zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti, ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech; b) se dopustila vážného nepolitického zločinu mimo zemi svého azylu dříve, než jí bylo povoleno se tam usadit jako uprchlík; c) je vinna činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli Spojených národů.“(tamtéž)

Každý uprchlík má povinnosti vůči zemi, ve které se nachází, hlavním zde je převážně to, že se musí podrobit zákonům a nařízením a také předpisům týkajícím se udržování veřejného pořádku této země. (tamtéž) Dle tohoto paragrafu se zdá celkem nesmyslná obava mnoha Čechů, že uprchlíci se nepřizpůsobí našim zákonům (především protože to jsou muslimové) a tím představují riziko pro naši zemi. Je to zřejmě tím, že mnoho z Čechů nezná ani celé znění Základní listiny práv a svobod (svoboda náboženství), natož tuto Ženevskou úmluvu o uprchlících.

Smluvní státy se v každém případě zavazují dodržovat ustanovení této úmluvy vůči uprchlíkům bez rozlišování rasy, náboženství nebo země původu. Po uplynutí tří let pobytu v zemi poté získává uprchlík vynětí ze zásady reciprocit na území smluvních států. (tamtéž) Pokud sledujeme celou uprchlickou situaci, nelze si nevšimnout, že naše vláda projednávala, že pokud má přijmout kvóty, bude přijímat převážně Syrské uprchlíky.

Dále je zde důležitý Článek 31, který říká, že uprchlíci, kteří se nezákonně zdržují v dané zemi, nebudou stíháni pro nezákonný vstup nebo přítomnost, pokud přicházejíce z území, kde jejich život nebo svoboda byly ohroženy (viz výše), ovšem za předpokladu, že se sami přihlásí bez prodlení úřadům a prokáží dobrý důvod pro svůj nezákonný vstup nebo přítomnost. Smluvní státy se také zavazují, že nebudou na pohyb takových uprchlíků uplatňovat jiná omezení, než ta nezbytná, a pouze do té doby, než jejich postavení v zemi bude upraveno, nebo než obdrží povolení vstupu do jiné země. (OSN, 2015:6)

Článek 32 je o vyhoštění, kdy smluvní státy nesmí vyhostit uprchlíka zákonně se nacházejícího na jejich území, pokud ovšem to není odůvodněno např. státní bezpečností. Takovéto vyhoštění musí být provedeno pouze zákonnou cestou. Smluvní státy umožní takovému uprchlíkovi dostatečnou lhůtu k získání povolení vstupu do jiné země. Článek 33 přikazuje, že žádný smluvní stát nevyhostí nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. To ovšem neplatí pro uprchlíka, který je vyhodnocen zemí, ve které se nachází jako nebezpečný. (OSN, 2015:6)

Rozšiřujícím dokumentem je zde Protokol týkající se právního postavení uprchlíků z 31. Ledna 1967. Zde je velmi důležitým bodem Článek 2, který pojednává o Úřadu Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky. Všechny smluvní státy jsou zavázány s tímto orgánem kooperovat. Úřad Vysokého komisaře podává zprávy příslušným orgánům Spojených národů, zjišťuje informace a statistické údaje, které se týkají a) situace uprchlíků, b) provádění tohoto protokolu, c) zákonů, předpisů a vyhlášek nyní nebo v budoucnosti platných, vztahujících se na uprchlíky. (OSN, 2015: 12) Úřad vysokého komisaře a jeho funkce zde zmiňují i vzhledem ke kauze, které Česko mělo právě s tímto Úřadem v roce 2015.

Hlavním právním předpisem, který upravuje postavení uprchlíků v ČR je zákon č. 325/1999 ze dne 11. listopadu 1999 o azylu a o změně zákona č. 283/1991 o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) platný od 1. 1. 2000. Jeho úpravy vychází v zásadě ze Ženevské úmluvy. (Jelínková, 2000: 7)

Tento zákon zavedl nový pojem „azylant“. *„Označuje cizince, jemuž byl udělen azyl a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu (§2 odst.3 zákona o azylu), tedy cizince, jemuž bylo přiznáno postavení uprchlíka. (...) Člověk splňuje kriteria definice, a stává se tak uprchlíkem, ještě před tím než je mu takový statut přiznán (...) termín „azylant“ vyjadřuje vhodněji skutečnost, že uprchlíkovy byl jeho statut přiznán a získal ochranu hostitelského státu.“* (Jelínková, 2000: 12)

Dále je zde pojem statutární uprchlík, který splňuje kriteria Ženevské úmluvy z roku 1961 a Protokolu z roku 1967; někdy se tento pojem používá pro uprchlíky podle mezinárodních právních nástrojů před Ženevskou úmluvou

Definice uprchlíka vychází z čl. 43 Listiny a Ženevské konvence. *„§12 zákona o azylu stanoví, že azyl udělí ministerstvo cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že a) cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální*

skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Při přiznání postavení uprchlíka se nečiní rozdíl mezi těmi, kteří získali azyl dle ustanovení čl. 43 Listiny nebo na základě definice Ženevské úmluvy.“ (Jelínková, 2000:13)

Pokud nelze prokázat totožnost cizince nějakým jeho osobním identifikačním dokladem, správnímu orgánu v této situaci stačí cizincovo čestné prohlášení dle § 3 odst. 3 zákona o azylu. Pokud cizinec nemá žádné státní občanství, nebo nelze státní příslušnost jasně potvrdit, bude udělen azyl v případě prokázaného pronásledování z uvedených důvodů ve státě jeho posledního trvalého bydliště. (tamtéž: 13)

V §17 a 18 zákona o azylu je také část věnována důvodům pro odnětí azylu. Tato část je rozšířením důvodů pro nepřiznání statusu uprchlíka na území ČR oproti Ženevské úmluvě. Takováto situace nastává když: uprchlík a) dobrovolně znovu užívá ochrany země své státní příslušnosti, ale musí to být dobrovolným krokem cizince, který jen ochoten přijmout ochranu státu původu. b) po ztrátě své státní příslušnosti ji dobrovolně znovu nabyt. c) nabyt novou státní příslušnost a má možnost požívat ochranu země své nové státní příslušnosti.

d) dobrovolně se znovu usadil v zemi, kterou opustil. Vedle dobrovolnosti je důležité také to, že cizinec se chce znovu usadit ve své domovské zemi či zemi svého posledního bydliště. e) nemůže už dále odmítat užívat ochranu země své státní příslušnosti, protože okolnosti, v souvislosti s nimiž byl uznán za uprchlíka, přestaly existovat. Takováto změna musí být trvalá. (tamtéž: 17)

Dále jsou zde důvody vylučující udělení azylu podle §15 zákona o azylu sledující čl.1F Ženevské úmluvy, kde jsou kategorie osob, jež si nezaslouží mezinárodní ochranu. (tamtéž: 20)

a) Spáchání trestného činu proti míru, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti. b) Před podáním návrhu na azyl se mimo území dopustil vážného nepolitického trestného činu. c) Je vinen činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, které jsou zakotveny v Preambuli a v čl. 1 a 2 Charty OSN. Takový jedinec musí mít mocenskou pozici členského státu, tzn. osoba mající postavení státních orgánů nebo vysocí mezinárodní úředníci OSN. (tamtéž: 20)

Zákon o azylu jde nad rámec Ženevské úmluvy a připisuje další důvody, které jsou možné, aby jedinec žádal v České republice o azyl. 1) Jednota rodiny. Ministerstvo udělí azyl manželu azylanta nebo jeho dětem mladším 18 let a dále též rodičům azylanta mladšího 18 let. Tato zásada byla vnesena do českého uprchlického práva zákonem č. 317/1993 Sb., který novelizoval zákon č. 498/1990 Sb. „*Přestože zásada sjednocení rodiny není přímo zakotvena*

v textu Ženevské úmluvy, je vyjádřena v Závěrečném aktu konference, která Úmluvu přijala. I přes pouhou doporučující povahu Závěrečného aktu tuto zásadu většina států dodržuje.“ (Jelínková, 2000:20)

2) Azyl z humanitárních důvodů. Ministerstvo může na základě §14 zákona o azylu udělit azyl žadatelům, kteří nespĺňují podmínky Ženevské úmluvy, ale potřebují ochranu z naléhavých humanitárních důvodů. Takové důvody jsou zdravotní stav nebo vysoký věk. 3) Uprchlíci uznání rozhodnutím UNHCR. Na základě §90 azylového zákona lze udělit azyl bez předchozího řízení, pokud je uznán uprchlíkem „*dle mezinárodní smlouvy rozhodnutím UNHCR za podmínky dodržení zásady spravedlivého rozdělení břemene se smluvními státy Ženevské úmluvy*“ (tamtéž:19-20)

V těchto dokumentech na základě analýzy dle pravidel diskursivní formace lze nalézt artikulační modality uprchlík jako chtěný, což odkazuje k tomu, že celkově se oficiální dokumenty vyjadřují k takovému uprchlíkovi, kterého lze přijmout. Dále je zde artikulační modalita uprchlík jako oběť, což odkazuje na fakt, že uprchlík, aby mohl žádat o azyl, musí mít odůvodněný strach, tudíž být ohrožen na životě, čímž je vlastně obětí, která potřebuje naši pomoc. Další artikulační modalitou je uprchlík jako dočasný stav, kdy se odkazují k odstavci C, 6 kdy ve chvíli, kdy je uprchlík schopen se vrátit do země svého bývalého pobytu, poněvadž okolnosti, pro které byl uznán uprchlíkem, tam přestaly existovat. Předposlední modalitou je uprchlík jako přízpusobivý, kdy musí dodržovat zákony dané země, tudíž se musí integrovat do společnosti. Poslední modalitou je ze Článku 31 uprchlík jako nelegální migrant, pouze zde je zmínka o tom, že existuje také nezákonný migrant, ovšem nijak více se nerozpracovává celkově tento pojem a právní řešení.

Jak lze vidět, všechny tyto oficiální dokumenty konstruují dualitu mezi legálním a nelegálním migrantem. V celé této kapitole si můžete všimnout používání slov zákonný, legální apod., která odkazují pouze na uprchlíka, který se do země dostane legální cestou a zažádá o azyl. Ovšem naprosto diskriminují tyto dokumenty migranty, kteří se rozhodnou využít služeb převaděčů a do země se dostanou nelegálně. O tom, jak se mohou stát legálním migrantem (kromě zmínky ve Článku 31), žádná z listin nepojednává. Dále také pokud migrant nespĺní výše popsané body, nelze ho označit uprchlíkem, tudíž je s ním zacházeno jako s nelegálním migrantem. Tyto dokumenty tedy mají výrazný nedostatek, jelikož vyznačují dualitu mezi legální/nelegální uprchlík, ovšem pojednávají pouze o jedné z kategorií.

Pokud analyzujeme kategorizaci uprchlíka, který je definován tím, že se vyskytuje mimo zemi jeho státní příslušnosti, můžeme dojít k tomu, že tato definice v sobě zahrnuje

lokalizaci. V praxi to znamená, že žadatelé o azyl a uprchlíci mohou být identifikováni jako příslušníci jiné skupiny než té, která je v hostující zemi a potencionálně se mohou stát terčí rasismu či nacionalistů.

Jednou částí těchto oficiálních dokumentů je integrace migrantů do společnosti daného státu. Integraci můžeme vnímat jako strategii. Zde je jedním z užívaných konceptů v této věci pojem akulturace (Berry, 1997), která je definována jako výsledek toho, kdy skupiny individuí s jinými kulturními backgroundy přijdou do vzájemného kontaktu s následnými změnami původních vzorků kultury jedné nebo obou skupin. Nelze to zaměňovat s asimilací, kdy jedna skupina přejímá atributy skupiny jiné. Je několik strategií této akulturace, jako je integrace, separace, asimilace a marginalizace. Ovšem ne všechny tyto strategie jsou v dané zemi dostupné, vždy záleží na té dané zemi, co migrantům umožní. Ovšem z listin lze vidět, že hlavní strategií je integrace, která ale může mít i negativní dopad jak na migrantskou skupinu tak na skupinu hostující. Integrace je, jak vyplývá z dokumentů, záležitostí migranta, který se o ni musí snažit za přispění pomoci od hostující země. Na rozdíl tomuto pojetí bych navrhovala vnímat integraci spíše jako proces, který není statický a nezávisí pouze na migrantech. Tímto chci říci, že se uvažuje o statickém kulturním backgroundu dvou skupin, zatímco by se mělo uvažovat o jejich proměnlivosti v čase, kdy v dnešní době plné globalizace již nelze vidět kultury tak striktně oddělené a neměnné.

Právě politiky, jak jsem již psala v teoretické části, mají velký podíl na formování povědomí o tom, jak budeme na uprchlíka nahlížet. Lze vidět jak evropská i česká politika definuje (ne)chtěného migranta. Oficiální dokumenty ukazují pouze toho chtěného migranta, který má právo dostat azyl. Ovšem již neodkazují k tomu, jak to probíhá v praxi, kde bychom na úrovni sociální praxe vymahačů těchto zákonů (např. celníci a úředníci, jež vyřizují žádosti o azyl) mohli dále zkoumat, jak je tato politika využívána v praxi. Z českého mediálního kontextu (vycházím zde z provedené analýzy médií) lze vidět, že nechtěnými migranty jsou především lidé islámského vyznání, s důrazem na muže. Lze vidět především v médiích jejich spojení s kriminalitou, násilím na ženách (znásilnění apod.) a terorismem.

3.5. Analýza Rozhovorů

Spíše pro triangulaci dat jsem provedla 10 polo-strukturovaných rozhovorů s lidmi, kteří jsou ve veřejném prostoru aktivní, a to s 5 představiteli "pro-uprchlického hnutí" a 5 představiteli "proti-uprchlického hnutí". Jména užitá v citacích jsou smyšlená, pravá jména respondentů byla anonymizována.

3.5.1. Proti-uprchlický diskurs

Tento diskurs mohu shledat i na základě analýzy médií jako dominantní pro českou republiku. Participantů se nebáli své názory v rámci našich rozhovorů nijak vyjádřit, spíše naopak. Jako uprchlíka ve většině rozhovorů brali člověka, který opustil svou vlast z nějakého důvodu. Ovšem všech 5 participantů se shodlo v názoru, že mezi těmito uprchlíky v dnešní době jsou spíše ve větší části zastoupeni ekonomičtí migranti. V následující citaci lze vidět, že respondent rozděloval ty, kteří utíkají ze své země kvůli chudobě a ti, kteří chtějí zbohatnout na sociálním systému, takovéto lidi identifikoval na základě jejich národní příslušnosti. Tudíž při definici uprchlíka velmi rychle přešli participaci z definice uprchlíka na definici nechtěného migranta.

„Uprchlíkem jest osoba, která z různého důvodu opustila svou vlast. Ať už se jedná o občanskou válku, chudobu, náboženskou diskriminaci či jen touhu zbohatnout na štědrém sociálním systému vyspělých evropských států. Tohoto faktu se snaží zneužít nemalá část migrantů, pocházejících z Balkánu, severní Afriky, oblasti Indočíny a podobně“ Marek

Co se týče toho, odkud lidé brali informace, tak převážně to bylo z médií. Někteří sice uvedli osobní zkušenost, jenže po doptání se na to, jaká osobní zkušenost to byla, byla odpověď podobná této:

„Informace o uprchlících čerpám z internetových médií a to i zahraničních, no prostě ze zpráv a částečně i teda z vlastní zkušenosti.“ Hugo

„Ano? A jaká je ta vlastní zkušenost, můžeš mi to přiblížit?“ výzkumník-já

„No víš, třeba jsem byl nedávno ve Švédsku, no a tam to bylo vidět na každém rohu. Například v supermarketu, kdy ti lidé vypadali jako Syrani, co se týče vzhledu, nebyli vůbec nějak reprezentativně oblečení- tím myslím roztrhané a špinavé oblečení a mluvili Syrsky. A to pak lze vidět i v dalších městech, třeba Regensburg nebo Göteborg“ Hugo

Tudíž na základě vizuální stránky věci respondenti identifikovali, že se jedná o uprchlíky a na základě toho poté prezentovali takováto „setkání“ za osobní zkušenost. Respondenti si uvědomovali, že ne všechny zprávy v médiích mohou být relevantní a tuto skutečnost potvrdili, ovšem jejich pojmání zkreslování reality médii bylo spíše v tom duchu, že média situaci zlehčují a závažné zprávy nezveřejní.

„Ohledně informací ze zpráv je obtížné zjistit tu skutečnou pravdu, kde leží. Na jedné straně jsou to hoaxy šířící paniku, na druhé straně pak prokázané úmyslné zatajení zpráv o

útočích migrantů v Německu státními televizemi, aby sme se nemohli dozvědět o tom, že ti uprchlíci jsou prostě bezpečnostní hrozba a to dost velká.“ Marek

Ohledně bezpečnostních rizik spojených s uprchlíky jsme s mými participanty velmi diskutovali, jelikož to byla jedna z hlavních argumentací, které použili pro svůj názor proti uprchlíkům. Často zde byla přímá úměra uprchlík= terorista.

„S ohledem na naprostou neschopnost Evropské unie a jejich orgánů je „uprchlík“ také významná hrozba. Do Evropy se nekontrolovaně dostalo obrovské množství lidí, o jejichž původu nikdo nic neví. Nejhorší je, že se doteď toho moc neudělalo na zlepšení situace, tudíž sem neustále proudí noví a noví potencionální teroristé.“ Lukáš

S tím jsme se dotkli i tématu Evropské unie v této situaci. Participanti ji velmi kritizovali za její přístup a přímo se vyjadřovali i k některým politikům. Uprchlíky spojovali s islámem a s ohrožením našich národních tradic na úkor multikulturalismu, který je podle nich špatný.

„Postoj Evropských špiček společnost vede cestou absurdní korektnosti – zájmy, zvyky, tradice, historický odkaz původního obyvatelstva jsou...až na pár výjimek samozřejmě... podřazené zvykům imigrantů. No například to rušení masopustních oslav, zákaz vánočních stromů na náměstích v Belgii, nepodání ruky muslimských dětí učitelkám ve Švýcarských školách a mohu jen pokračovat dál. Myslím si, že je dobré, že Česká republika má v tomto ohledu jasný názor a liší se oproti těm, kteří jsou slepí.“ Blanka

Kvóty byly pro participanty spojeny s Evropskou unií a něčím, s čím naprosto nesouhlasí. Velmi často jsem narazila na to, že kvóty dle participantů ohrožují suverenitu naší země a tudíž nepřipadá v úvahu, abychom je přijali.

„O kvótách na přerozdělování uprchlíků by měli rozhodovat občané daného státu v referendu.“ Hugo

„Já osobně s nimi nesouhlasím. Špičky EU v čele s kancléřkou Merkelovou by se rádi zbavili problémů, které z velké části sami zapříčinili. Jejich naprostá naivita, nepromyšlenost výroků, nerozhodnost je zarážející. Těm samým lidem ovšem nedělá žádné problémy, aby kótami vydíraly státy, jež s nimi nesouhlasí pomocí dotací z EU.“ Blanka

Co se týče starosti o uprchlíky, o ty by se dle nich měl starat Červený kříž s podporou států západního světa. Dále v odpovědích byla pomoc na místě, v zemích odkud tito lidé prchají. Tím bylo i vojenské řešení situace v Sýrii a Iráku.

Vztahy s rodinou či přáteli ani jednoho z participantů nijak zvlášť jejich názory neovlivnili, jelikož i jejich okolí má povětšinou stejné názory.

„Mé názory na uprchlíky? No zas tak moc to neovlivnilo vztahy s mými přáteli. S některými jsem se shodla, s některými nikoliv (pauza) Jako jo, byly s tím spojené diskuze na toto téma a někdy i výrazná výměna názorů. Ale ke smysluplnému řešení diskuze většinou stejně nevedla.“ Lucie

Na závěr ještě podotknu, že tři z pěti respondentů přirovnali současnou migrační situaci k páru starověkého Říma. Zde označili vlastně uprchlíky za barbary, jež najíždí na naši civilizovanou společnost. To mi velmi připomnělo podobnou úvahu, jež byla předložena v parlamentnilisty.cz, kdy se taktéž odkazuje k historickému kontextu. (31. 8. 2015, viz. 3. Období, rok 2015) Když jsem ovšem podotkla, že v rámci větší migrace i my Češi migrovali do jiných států v rámci Evropy či do USA v době komunistického režimu, participant mi na to odvětili, že my máme ovšem mnoho společného v rámci moderního světa, nežli lidé, kteří k nám přicházejí z „méně rozvinutých částí světa“.

„Víš, něco ti ještě na závěr řeknu a zkus o tom popřemýšlet. Současná migrační situace v Evropě má podle mě až nebezpečně hodně společných rysů s pádem civilizovaného avšak společensky prohnílého a upadajícího Říma pod nájezdy barbarských kmenů.“ Marek

Uprchlík byl participanty vnímán jako negativní aspekt migrační situace, se kterým je třeba si poradit. Uváděli především jeho nepřizpůsobivost v rámci naší (dle jejich slov) „modernizované“ společnosti, dále uváděli nesouměřitelnost kultur, kdy automaticky uprchlík pro ně znamenal muslim, který má tedy oproti Čechům jiné náboženské vyznání a tudíž je dle participantů nemožné, aby zde mohl žít a přizpůsobit se. Pokud jsem chtěla identifikovat uprchlíka, který si „zaslouží“ přijmout, byl to chudý člověk, který by podle toho měl vizuálně vypadat, nikoli ovšem pouze mladí muži, kteří dle participantů míří do Evropy kvůli jiným cílům. Na základě těchto rozhovorů můžeme vidět, že proti-uprchlický diskurs se jeví na základě provedené analýzy médií jako ten dominantní v české společnosti. Názory, které byly participanty předloženy, jsou podobné těm, které se objevovaly v médiích. Důraz byl kladen na artikulační modalitu uprchlík jako ekonomický migrant, kdy mi respondenti ovšem nebyli

schopni úplně vysvětlit, jak takovéhoho migranta rozeznáme od migranta, který sem prchá opravdu kvůli chudobě či válce. Jedním z jejich definicí bylo to, že by měl podle toho takový člověk vypadat, jelikož chudoba nedovolí jedinci mít nejnovější telefon či značkové oblečení. Artikulační modalitou zde také byl uprchlík jako hrozba, ovšem tato modalita byla přímo spojována s jinou, s modalitou uprchlík jako terorista. Participanti komentovali podobně, jak to bylo možné sledovat například v parlamentnilisty.cz tím, že sem do Evropy proudí mnoho lidí bez registrace, tudíž nevíme, kdo jsou zač a jsou mezi nimi potencionální teroristé. Ohledně kvót zde byla artikulační modalita, jež byla také v rámci médií, kvóty jako diktát EU, které narušují suverenitu našeho státu a byly participanty kritizovány. Strategiemi řešení byla především pomoc uprchlíkům v místě, odkud prchají, vyřešení války v Sýrii či ochrana naší vnější hranice.

3.5.2. Pro-uprchlický diskurs

Tento diskurs je naopak tzv. alternativním diskursem pro Českou republiku. Participanti se při vyjadřování svých názorů sice nebáli, ale bylo vidět, že si dávali někteří pozor, aby nebyli moc nahlas slyšet. Přišlo mi, že diskuze s nimi byla více „bohatší“ nežli s předchozími participanty, jelikož na mé otázky byly názorově více „zásobené“ a přišlo mi, že ve většině případů na to mají názor založený na jejich osobní zkušenosti. Tím se zde nechci nijak vymezovat a upřednostňovat jednu či druhou skupinu, jen vymezuji druhou skupinu vůči první skupině, kdy mi participanti na mé otázky ohledně jejich názorových zdrojů nejčastěji uváděli zpravodajství či některé internetové portály. Jako uprchlíka pojímali člověka, který je ohrožen, který je v bezvýchodné situaci. Řekněme, že ho brali více humánním pohledem.

„Uprchlík je pro mě člověk, který se ocitl v životní krizi vlivem například války, což je pro nás aktuální, a protože je ta situace už neúnosná, jde o život jemu a jeho rodině, rozhodne se i přesto, jak je na tu zem fixovaný tím, že se v ní narodil, ji opustit. Vydává se na dlouhou cestu, o které neví, jak skončí, jen ví, že už nebude muset být ve válce a bude mu snad líp. Na rozdíl od toho „uprchlíka,“ který má během té cesty vidinu lepšího života, já v tom slově cítím jen hrozný strach, hroznou beznaděj. Takže je to podle mě docela srandovní kontrast, jak se chápe on a jak ho chápu já a jak to prožívá on a jak to prožívám já. „ Monique

Informace, které o uprchlících měli, byli v tomto případě převážně osobní kontakt, který respondenti získali na hranicích či z uprchlických táborů, kam jeli pomáhat v rámci například dobrovolnické aktivity. Ohledně médií se participaci vyjádřili kriticky a shodli se na

tom, že zkreslují realitu celé této situace. V jejich pojetí toto zkreslení vedlo ke zhoršování celé situace. Zde jsem si i všimla toho, jak sami vnímají, že s jejich názory jsou v současnosti v menšině.

„Informace jsem ani na minutu nečerpal z médií. Vím, že zkreslují realitu, protože média podle mě fungují jedině tak, že se přiklání na názor většinové populace, to jsou jejich posluchači, diváci, na nich to stojí.“ Ondřej

„Média jsou bohužel jen odrazem toho, jaká naše společnost je, málokdo tady má nějakou chuť dělat osvětu, média to rozhodně nejsou, ty chtějí peníze. Navíc, kdo z českých novinářů se v prvních týdnech, měsících vydal do uprchlických táborů, téměř nikdo.“ Honza

„Média vůbec, okamžitě přepínám. Pozoruji jen skupiny na Facebooku typu IMIGRACE, kde lidi jen informují, co se kde děje nebo servery, které podávají spíše statistické údaje, ale pod přísnou kontrolou. A kolikrát nevěřím ani té IMIGRACI je to jen obrácený rasismus, občas v závalu informací vše až moc sluníčkáři a to taky není dobré, stojí proti sobě dva extrémy a není dobré se tvrdě přiklonit ani k jednomu. Musíte vždycky zachovat svoji hlavu.“ Monique

Evropskou unii a její status quo jsme v rámci rozhovorů skoro neřešili, jelikož participaci s jejím fungováním neměli nějaké velké problémy. S čím měli problémy byla naše česká politika a její přístup. Spíše jsme se dotýkali celkově politik, které by měli těmto lidem-uprchlíkům- pomoci. Bylo vidět, že na rozdíl od první skupiny, této skupině nijak nevadí multikulturalismus, spíše naopak. Dokonce ho někteří participaci i upřednostňovali před jinými řešeními.

„EU chápu jako nějakou zastřešující instituci, která je prostorem, jak pro názory pro uprchlíky tak proti – má tedy obě strany a může nejlépe rozhodnout. Už jenom kvóty jsou skvělé. ČR čerpá od EU mnoho peněz a proto by měla respektovat pravidla všech ostatních států, pokud ne musí přijít druhý krok (kvóty) a pokud ani to ne, což je teď realita, přijdou sankce. Takže EU mi přijde jako velmi důležitý činitel a je to to, čemu věřím. Politici, zvláště naši jsou sux, nikdy nevytáhli prdele z ČR a jsou to populisty, kdo z nich by se asi vyjádřil pro, vždyť by ztratil mandát v dalších volbách. Naše politiky předbíhá ego a dokud to se nezmění, nikdo jim nebudu věřit a přála bych si, aby do toho nesměli mluvit. Bohužel mluví a proto jsou tu lidé, aktivní občanská společnost, která se brání tomu, co politici říkají a jasně vyjadřují, že oni s tím nesouhlasí. Ale pokud je otázka, kdo by měl rozhodovat tak jedině EU

uvědomuje si odpovědnost za nás členy, za okolní země, které jsou ve válce, je to skupina pro a proti lidí a velmi vzdělaných lidí z mnoha oborů a jedině oni jsou schopni podat konstruktivní řešení, všichni je totiž pozorují. „ Monique

„Myslím si, že vůbec největší problém je to, že se ještě před krizí nejpozději v jejích prvních dnech nevytvoří politiky, které by tuto situaci uměli kvalitně řešit. Měl se vytvořit systém organizací, které by těmto lidem pomáhali.“ Žofie

„ Například Czech team je všude chválen jako dobře organizovaný, dobře pomáhající. Mají tady ale být další – ti, kdo by pomohli v prvních dnech je rozdělit do měst, vesnic. Další organizaci musí pomoci zařídit těmto lidem domov, teplo, jídlo, pojištění. Další je musí naučit jazyk. Další je musí začleňovat. A hlavně musí být vytvořen systém pravidel, který řekne: dáváme ti možnost být tu, protože tvoje země je zahalena ve válce, chceme ale, aby si se naučil náš jazyk a pomohl nám zametat silnice, pak budeš dělat jinou práci a zase jinou a jednou budeš ředitel firmy, pokud to ale neuděláš a pokud promrháš mnoho šancí, nebude se ti žít dobře. Určitě mi rozumíš co tím myslím – nemyslím tím, takový to tvrdý ala francouzská politika přestaňte nosit šátky, to vůbec, naopak je 21. Století a migrace je běžnou součástí tohoto století, svět je proměnlivý a kultury se navzájem obohacují, nikdy bych nikomu nezakázala jeho hodnoty, naopak jsem ráda, že mě obohatí. Ti lidé, ale musí vědět co je správné a co špatné podle nás a hlavně co jsme schopni přijmout všichni bez ohledu na rasu a podobný sračky. Ale abych nechala přijít do země tisíce lidí a neposlat na hranice dostatek pracovníků, který je kvalitně zaevidují, to snad ani není možný.“ Monique

Na mou otázku: Kdo chcete, aby byl tím uprchlíkem? Proč? My bylo od respondentů odpovězeno. U první skupiny odpověď byla spíše negativního rázu typu: Nikdo.

„Chci, aby jím byli lidé, kteří si uvědomují, že nikde není nejlíp. A přál bych si, aby si uvědomili, že i když u nás není válka, máme tu jiné problémy, třeba to, že jsme debilní rasisti nebo že je v jiných zemích nezaměstnanost. Protože pokud si ti lidé jen slepě myslí, že jdou za nejlepším, mohou být pak zklamaní, frustrovaní a to vyvolává dalších a další agrese uvnitř nich, mezi nimi a nebo mezi námi všemi.“ Ondřej

Samozřejmě, jak lze předpokládat, v této skupině byly výrazně ovlivněny vztahy s okolím vzhledem k jejím názorům. Potvrdili mi, že se snažili se svým okolím konstruktivně komunikovat ohledně této situace, ovšem po několika nezdarech to ukončili s tím, že to nemá cenu. Opět zde byl velký důraz na humánnost a solidaritu lidí, kteří by měli pochopit

uprchlíka jako další lidskou bytost, která je v životní situaci, ve které potřebuje pomoc. Překvapivě byly ovlivněny i vztahy s rodiči participantů.

„Pokud je někdo můj kamarád a i přes informace, které mu dám ve svém srdci najde větu, a tady opravdu nejde o informace ale o srdce toho člověka, ať táhnou do své země....pokud nikdo jen schopný říct o lidech, kteří jsou v reálné válce mají strach, že zemřou hladem nebo že je někdo zastřelí a je mi teď jedno, zda jsou ekonomičtí, političtí, protože to jakoby nevíme, tak pokud někdo dokáže takhle krutě přemýšlet o lidském životě, nemůže být mým přítelem. Dvakrát mu to vysvětlím, dvakrát se s ním pohádám a pak končím. Jsou to bezcitní lidé, kteří se neumí vcítit a jsou hloupí. (...) Nepotřebuju kamarády, kteří si žijí v peřinkách s prachama od rodičů a neumí pochopit vážnost této situace a to, že někdo někdo reálně umírá. Jsou to bezcitný hovada. „ Honza

„Miliony hádek, výsměch, nerespekt a že uvidím za dvacet let až mě tady budou znásilňovat. (...) ono když to bylo to období, kdy se to řešilo nejvíce, musela jsem být neustále v menšině a obhajovat si svůj názor a to je dost ubíjející a dost dobře to ani nejde, protože jich je víc a tvoje argumenty jim přijdou směšné. A tím, že migrace je nekončící a dlouhodobý proces mám pravdu i já i oni, takže je to frustrace a zase to jen rozdmýchává tu nenávist, která začíná už u tvé rodiny.“ Monique

Artikulační modalitou v rámci tohoto diskursu je uprchlík jako oběť. Participant vnímají takového člověka jako někoho, kde je nucen odejít a hledat pro sebe (popř. i svou rodinu) lepší místo k životu. Touto definicí mi to velmi připomíná to, jak je uprchlík pojímán v rámci oficiálních dokumentů. Oproti první skupině, kde kvóty byly diktátem z EU a narušovaly naši suverenitu, v případě pro-uprchlického diskursu jsou kvóty vnímány jako správné, Evropská unie zde není problematizována stejně jako postava Angely Merkelové, která byla médií a také respondenty proti-uprchlického diskursu velmi kritizována za svůj přístup. V rámci tohoto pro-uprchlického diskursu je naopak kritika českých politiků, především prezidenta Miloše Zemana a jejich postojů vůči uprchlíkům. Strategiemi byla rychlejší reakce na krizi, vytvoření fungující politiky, jež situaci vyřeší, důvěra v EU namísto české politiky, pomoc uprchlíkům a boj proti antiimigračním náladám.

Z rozhovorů lze vidět, že neexistuje jednotná kategorizace uprchlíků. Není to jen legální rozdělení (viz oficiální dokumenty), ale také je zde morální hledisko, které je užíváno k umístění uprchlíka jako (ne)chtěného. Hlavní artikulační modalitou v rámci proti-uprchlického diskursu byl „ekonomický migrant“, který vyznačoval nechtěného uprchlíka,

který pouze zneužívá náš sociální systém. Artikulační modalita v rámci pro-uprchlického diskursu byl uprchlík jako oběť, kdy tento člověk prchá ze své země, jelikož mu nic jiného nezbyvá, důvodů pro to může mít několik.

Pokud k těmto výpovědím připojím i výsledky analýz z CVVM ohledně migrační situace lze vidět, že názory skupiny proti-uprchlické jsou dominantní v české společnosti. V červnu 2015 70 % obyvatel ČR starších 15 let odmítalo přijímání uprchlíků a imigrantů ze Sýrie a severní Afriky, zastávali názor, že by Česká republika neměla přijímat žádné uprchlíky a imigranty z těchto regionů. (Buchtík, 23.7.2015) Tyto názory se více méně neproměňovali ani po celý rok 2016. Situace je vnímána jako výrazná bezpečnostní hrozba nejen pro ČR a Evropu, ale i v globálním kontextu. (Buchtík, Pilecká, 21. 1. 2016) Jen velmi malá část občanů ČR (2 %) pak zastávala názor, že by ČR měla uprchlíky přijmout a nechat je usadit se zde. (Buchtík, Pilecká, 21. 1. 2016)

Tudíž z tohoto můžeme říci, že CVVM je potvrdilo to, co se již ukázalo v analýze médií, to, že dominantní diskurs v České republice bude spíše negativního rázu ohledně uprchlíků nežli naopak. Tudíž můžeme říci, že lidé s názory pro-uprchlickými jsou v naší společnosti minoritní. Na závěr této kapitoly se hodí menší metodologická úvaha o tom, jak sociologové ovlivňují myšlení lidí skrze dotazníky, skrze to jak se udělají otázky v dotazníku, které již mohou předem určovat druh odpovědi. Ano, může to být povrchně tím, že se snaží vyhovět svému zadavateli, ale co když je za tím něco více skrytého? Je zde dvojitý život metody- na jednu stranu má metoda odrážet sociální svět a na stranu druhou sociální svět rámuje metody. Zde vidím problém v tom, že v sociálních vědách se můžeme (klidně i nevědomky) dopustit toho, že se snažíme metodu napasovat zpět na sociální kontext. Tudíž otázkou je, zda výzkum CVVM opravdu odráží současnou českou společnost a její názory nebo je do jisté míry ovlivněn samotnými výzkumníky, kteří tento výzkum a dotazník připravovali? Možná že i oni jsou pouze produkcí dominantního diskursu, ze kterého nevystoupili. (Law, 2010)

3.6. Analýza Rozhovoru Se Salimem

Poslední část mé metodologie je hloubkový rozhovor s jedním člověkem, který má k této situaci velmi blízko. Ze začátku své diplomové práce jsem chtěla udělat rozhovor s uprchlíkem, jež přišel v rámci této migrační situace v letech 2015-2016. Ovšem uvědomila jsem si, že my nebude schopen postihnout to uvědomění toho, co se v té české společnosti dělo, jaké byly ty názory a jak ho to zpětně ovlivňovalo. To bylo z několika důvodů: 1) tento člověk zřejmě nebude ještě žít volně v nějakém městě, spíše ještě bude zadržen v detenčním

zařízení, 2) dále zde byl problém s dorozumíváním, jelikož bych skoro jistě potřebovala překladatele, který bude umět řeč tohoto participanta, 3) přístup do terénu, kdy jsem si ani nebyla jistá zda by mne zde v Česku do některého z detenčních zařízení pustili, 4) zda by vůbec byl ochoten se mnou takovýto člověk mluvit, 5) měla jsem možnost a přístup k německým uprchlíkům, kteří dorazili v této migrační situaci, ale opět by zde byl další problém a to, že oni žijí a snaží se začlenit do jiné společnosti. Po všech těchto dilematech jsem usoudila, že nejlepší bude nalézt nějakého uprchlíka z oblasti, ze které i nyní lidé prchají, který v Čechách již nějakou dobu žije. To se mi podařilo i díky mým participantům, se kterými jsem prováděla rozhovory.

Salim je původem ze Sýrie, je to muslim, který v Česku žije již řadu let. Vystudoval zde. Našel si zde manželku a díky sňatku s ní získal české občanství. Mají spolu i děti. Svou rodinu ze Sýrie se rozhodl před nedávnem také přivést do České republiky. Je v kontaktu s některými syrskými uprchlíky, kteří přecházejí přes naše území.

Na začátek mi vysvětlil, jak to v Sýrii bylo situačně před rokem 2011, kdy přišla občanská válka. Válka byla v roce 1967 s Izraelem trvajícím 6 dní a následně prý byla válka v roce 173 2 měsíce a pak v roce 1982 jedno léto, když Izrael přepadl a začal okupovat jižní území. Nyní tedy již šestým rokem probíhá válka v Sýrii označovaná jako občanská. Proti tomu se Salim ohradil s tím, že si myslí, že to není občanskou válkou, spíše než naplánovaným zásahem.

„I kdyby ze Sýrie utíkali, tak by utíkali do jiných měst, kvůli té válce. Ale odchod do Turecka potom následoval sem, to je plánované předem. To ne, že by někoho napadlo: já uteču do Německa abych dostal 350 euro. To je plánované předem. Jsou do toho zapletené velmoci. Konkrétně Spojené státy americké, Francie, Británie, Německo, to je jejich projekt, aby se migrovalo odtamtud sem. Tohle jsou moje domněnky, já nemám důkaz. Je to projekt prostě a za tím si stojím. A když bude potřeba tak umejí dát zlost naplno to není kvůli humanismu. Věnují se uprchlíkům, dávají jim polévky a někdy i trochu oblečení. Je to projekt. Je to předem plánovaný projekt prostě, aby se migrovalo.“ Salim

Když jsem se ho zeptala, co si myslí na stávající české názory ohledně této migrační situace, vyjádřil se vůči české společnosti negativně. Jelikož si všímá, že Češi jsou velmi ostře ohraněni proti uprchlíkům. Propojil to také s tím, že ve společnosti je vždy nějaký problém, který podle něho skrývá jen problémy větší. A vždy si najde společnost obětího beránka, na kterého svalí vinu.

„Tady se podle mých informací zdrželo pouze 12 lidí jako českých občanů. Kvůli tomu dělali ten rozruch. (...). A je mi to hrozně k smíchu, protože když utkali Češi v roce 68 tak nikde se tak hnusně nechovali k nim. Umožnili jim přijet do Itálie z Jugoslaviie až do Německa a různě. Nikde to neprobírali jako blázni a tady je z toho výtěžek politický. Je a strašně.“
Salim

„Druhý cíl je nemluvit o těch problémech, protože tady jsou mnohem vážnější problémy. Takže buď budou mluvit o cikánech nebo o uprchlících nebo o nějakém kdo kradl. Ale o těch podstatných problémech se nechtějí bavit, nechtějí to řešit. Je to takový kapitalismus, poutat pozornost, aby oni mohli pokračovat v těch jejich plánech. (...) Nějaký cikán ukradne autorádio a oni to řeší, profackoval někoho a nechtějí řešit to, protože my Česká republika máme dluhy. My dlužíme mezinárodnímu fondu a to je veliký problém pro všechny.“ Salim

Když jsem se začala zabývat tím, že je muslim a jak vnímá útoky i na muslimskou komunitu. Ohradil se, že komunita je výraz, který nerad používá, jelikož se necítí, jako příslušník nějaké jedné ohraničené skupiny.

„Svět není rozdělený na muslimy a židy to bylo ve středověku. Ale v Sýrii, Egyptě, Alžírsku, Tunisku tam je spíše občanství nikoli náboženství. Já nemám nic společného s někým v Pákistánu. Já žiju ve 21. Století a mám víru a ta víra se týká mě, jen mě a neobtěžuju někoho svou vírou. A to je přístup 95% Syřanů. Ty státy žijí sekulárně a když tady mluví o nějaké islámské komunitě tenhle termín je falešný, je přehnaný.“ Salim

Když jsem se Salima ptala na to, jak vnímá český přístup k uprchlíkům, bylo vidět, že českou společnost za její přístup kritizuje. Dával důraz na to, že v Česku nejsme nijak tolerantní vůči něčemu „jinému“ a pokud se s tím setkáme, ihned to znegativizujeme.

„Tam respektují práva- židovské, muslimské i křesťanské- to tady o nás mluví jako o teroristech a vrazích. Kdyby se mi něco stalo, budou se mnou zacházet jako s muslimem, když jsem českým občanem? Tam je tolerance. (...) Dát jim chleba a pak jim nadávat. Buď pomoci a nabádnout třeba dětskou pomoc nebo říct ne, vy jste muslimové, my vás tady nechceme, protože máte jiné náboženství, kulturu. Já mám svoje zkušenosti.“ Salim

Co se týče médií Salim má přímo osobní zkušenosti s tím, jak média zkreslovala migrační situaci v České republice. Bohužel kvůli anonymitě Salima nemohu uvést některé informace, ale jeho zkušenost je založená například na tom, že na českém území proběhl

incident s migranty. Salim byl nějakými okolnostmi u toho a byla tam i média. Druhý den se v médiích objevily naprosto protichůdné informace od toho, co den před tím Salim i reportéři zažili.

Salimovo pojetí uprchlíka je velmi podobné tomu, co mají moji respondenti v rámci pro-uprchlického diskursu. Takového člověka Salim označuje jako oběť, nuceného odejít ze své země z různých (klidně i osobních) důvodů. Je to člověk, který potřebuje pomoc od někoho jiného, jelikož nemá prostředky či je v cizí zemi, kde se nevyzná. Kritizoval právě pojetí uprchlíka jako (ne)chtěného, jelikož tato dualita mu přišla nesmyslná a upřednostňující pouze jednu stranu stejně jako ekonomického migranta, kdy vysvětloval, že to, že sem přijde člověk s „moderními“ věcmi neznamena, že si nezaslouží pomoci, jelikož uprchlíci nejsou „zvířata“, ale také lidé, kteří žili před jejich odchodem v nějaké moderní společnosti.

Co se týče přímo jeho osobní zkušenosti s českou společností, vzhledem k tomu, že je Syřan a k tomu muslim, Salim osobní zkušenost nemá. Ve městě, kde žije ho lidé již znají. Spíše si více než jiní všímá české xenofobie a nebojí se svůj názor říci.

„Přišli jednou ukrajinci, že neměli lístek v autobuse a začali s tím co kontroluje lístky diskutovat. A ten co kontroluje lístky řekl, ať řidič zastaví a nakonec je nechal a ten řidič: No to jsou muslimové s téma jejich problémama. A já říkám jaký muslimové, říkám ty debili...pardon....to jsou Ukrajinci, a on držel pusku a ani mi neodpověděl. (...)Taky jsem zažil na jednom úřadě, kde dceru jedné uprchlické rodiny začal jeden policista okřikovat, protože plakala. Jako on na malý dítě řval, jako drž hubu, že brečelo, tak jsem se s ním chytl a řekl jsem, že na bílé české dítě by nekřičel. (...) Nebo moje manželka zažila, že jen tak z ničeho nic (v obchodě) se ozval, co mi tady s uprchlíky, my sami nemáme co dělat. Tak manželka řekla, viděl jsi nějakého uprchlíka tady? Ne neviděl, ale bylo to v televizi. (odpověděla ta osoba).“
Salim

Na závěr rozhovoru jsme se bavili ohledně pojmání českou veřejností toho, jak má uprchlík vypadat. (chudý, negramotný, špinavě a staře oblečený člověk) Také na jeho názor na kritiku, že do Evropy míří jen mladí muži, tudíž nemohou utíkat před válkou, když tam nechají rodinu.

„Hlavně tady v Česku pomáhají uprchlíkům, kteří přijdou špinavý a roztrhaný a chudí, ale nechápají, že oni sem nejdou kvůli chudobě, ale kvůli ohrožení na životě. A to, že mají Iphone neznamena, že nepotřebují pomoci ale ne takovou, že potřebují jídlo. Myslí si, že

přijdou sem a bude tu pro ně ráj ale na konec tady jsou nenáviděný, odstrčený a celkově izolovaný od lidí, někdy i šikanovaný.(...) Oni ty lidi se nezavděčí, ony nechají ženy tam a děti, protože když oni je vezmou sebou tak to ty ženy a děti většinou nezvládnou a tady se člověk nezavděčí, když je nevezmou, tak budou pomlouvat, když přivezou rodinu, tak je budou pomlouvat.“ Salim

Salim prezentoval Českou republiku vůči Sýrii jako klidné místo, kde nyní žije. Oproti tomu Sýrie pro něj byla místem konfliktu, války, neklidu. Skrze to lze vidět legitimizaci jeho rozhodnutí přijít do České republiky a přivést sem i jeho rodiče.

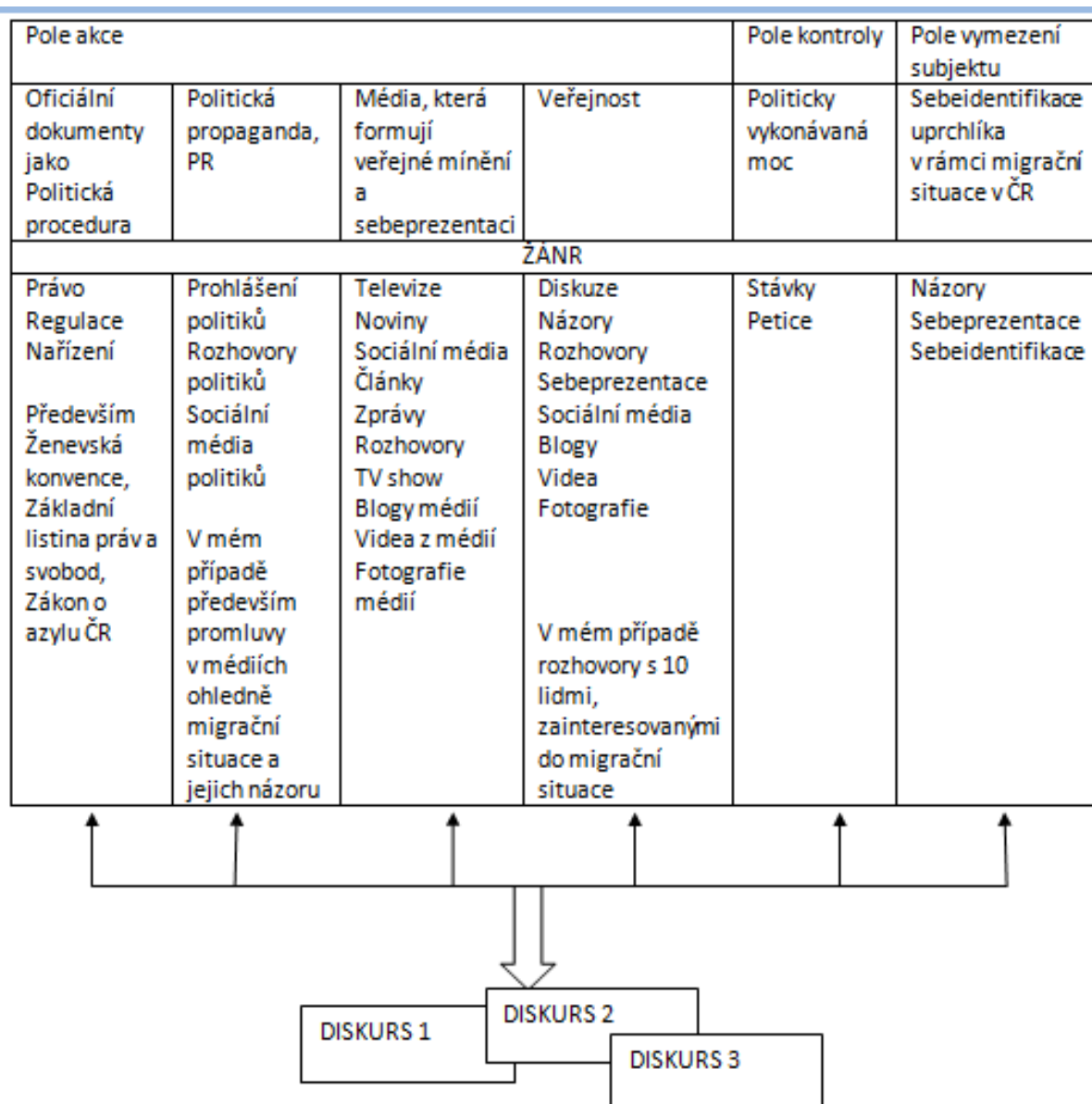
Skrze Salimovo negativní zážitky lze vidět vnímání (chování) veřejnosti ohledně této migrační situace. Skrze tyto zážitky lze vidět vymezování se české veřejnosti na my a „oni“, například zážitku jeho manželky ohledně toho, že uprchlíci budou brát naše pracovní místa můžeme vidět, že česká společnost definuje přístup k práci jako příslušící lokální komunitě a tím lze ospravedlňovat negativní vymezování se vůči uprchlíkům. Vysvětlení či produkce názorů v rámci vágních termínů na příkladech proti-uprchlického hnutí by se dalo označit za projev rasismu, kdy se skrze argumenty ospravedlňuje antagonistické chování. Toto chování může zdůraznit potenciál pozitivních sociálních změn a naznačuje, že žadatelé o azyl mají místo v hostitelské společnosti, která by měla problematizovat a uznat rozšířený a hluboce zakořeněný rasismus. Spíše se ale zdá, že rasismus je ve společnosti skrytý, což znamená, že je být obtížnější ho identifikovat nebo napadnout. To vyvolává otázky o rasismu, které jsou jak ontologické (co je rasismus), tak i epistemologické (jak víte, zda je něco rasistické?). Jak můžeme chování lidí vyhodnotit jako rasistické, rasově motivované z nenávisti, když neznáme přesnou motivaci těchto lidí a jaké druhy sociálních omezení mohou ovlivnit jejich výpovědi o jejich motivacích vzhledem k zřejmému tabu? Tato důležitá otázka ukazuje důležitost studia diskursu pro pochopení vztahů mezi žadateli o azyl a ostatními členy místní populace.

4. Diskuze

Pokud tyto čtyři části spojím do jednoho celku, lze vidět, že se jednotlivě ovlivňují a vzniká celkově zmapovaná celá sociální praxe, o čemž pojednává i Obrázek 3. Lze vidět, že Oficiální dokumenty ovlivňují to, jaké možnosti mají politici ohledně svých vyjádření a sebe prezentace a média v rámci psaní ohledně daného problému, jelikož vždy budou (musí) fungovat v rámci daných zákonů. Dále vidíme, že veřejnost a její smýšlení ovlivňují především média, ovšem vliv vždy budou mít na pozadí i oficiální dokumenty či politické projevy, jež se v médiích nacházejí. Fungovat to může ale také naopak, kdy veřejnost a její uvažování ovlivní to, jak se bude psát v médiích o daném problému, jelikož médiím jde převážně o zisk, a pokud se změní uvažování veřejnosti, média na to musí také zareagovat.

Mimo tuto oblast stojí politicky vykonávaná moc, kterou mám na mysli především stávky a petice, které se v rámci migrační situace také děly. Tyto události ovlivňují politiky v jejich rozhodnutích a to dále ovlivňuje oficiální dokumenty a jejich znění.

To vše poté, jak lze vidět ovlivňuje samotné smýšlení daného zainteresovaného jedince, uprchlíka, který se na základě všech předchozích částí sebeidentifikuje a sebe prezentuje. I on ale může ovlivňovat všechny ostatní roviny diskursu, skrze svoji iniciativu.

Obr. 3 Vybrané dimenze Diskursu jako sociální praxe pro mou práci (viz Wodak, Koller, 2008: 297)

5. Závěr

Má diplomová práce se zabývala tím, jak v České republice ovlivnila migrační situace v letech 2015 a 2016 pojmání a vytváření povědomí o tom, kdo je uprchlík. Tito lidé se vydávají ze svých domovů postižených válkou, chudobou, perzekucí či z dalších důvodů na dlouhou cestu, za vidinou lepšího života. Prvním bodem při jejich cestě k tomu, stát se uprchlíkem je zde zákon, který určuje, kdo vůbec může o takovýto status žádat. Zde obraz uprchlíka je vykreslen zákony jako člověka, který je nucen k tomu se přemístit někam jinak, na rozdíl od lidí, kteří se k migraci rozhodnou dobrovolně. Identita uprchlíka je na základě zákona budována vágně v obecných pojmech, které neberou ohled na subjektivní realitu daného jedince.

Poté se ovšem přechází k dalšímu kroku, kde identita uprchlíka je formována politiky a médii. Toto pozadí je převážně kritické a často otevřeně nepřátelské. Zatímco uprchlík představuje zranitelnou skupinu, která má dle oficiálních dokumentů právo na azyl, stávají se terčem pro mainstreamová média a politickou debatu, kde se skrze názory mohou politici profilovat a získávat díky tomu hlasy ve volbách. Právě média a politici ještě více definují (ne)chtěného migranta. Evropští migranti nepředstavují pro evropské politiky v migrační situaci problém, ovšem jsou zde nechtění jedinci, především z Afriky a Blízkého Východu. Jak jsem již uváděla, Bracke (2011) ukazuje, jak politici a ještě více média mají velký vliv na veřejné mínění, média a skrze ně politici určují, kdo je a kdo není žádoucí přistěhovalce a kdo je či není hoděn integrace. Jak Bracke podotýká, tyto politiky mají obecně tendenci k rámování etnických menšin, například muslimští muži jsou vnímáni jako ohrožení národních ideálů rovnosti žen a mužů. A ještě více, jsou spojeni s islámem a s tímto přichází i otázka terorismu. (Bracke, 2011: 28-46) Tyto kategorie odráží společenskou realitu, ale zároveň ji sami utváří. V praxi to znamená, že přistěhovalci zejména z muslimských zemí jsou problematické kategorie. V českém kontextu, může být také zřejmé, že nežádoucí migranti jsou lidé především s islámským náboženstvím, s důrazem na muže.

Dalším krokem je vztah veřejnosti vůči uprchlíkům a jejich interakce s nimi. Přístup veřejnosti k přímé zkušenosti s migranty je natolik omezený, že povědomí o tom, kdo je to migrant a jak ho pojímat získávají především z médií (viz CVVM, proti-uprchlický diskurs rozhovory). Pouze malá část populace se rozhodne pro přímou zkušenost, ze které poté může čerpat. Lidé na základě toho, co je v médiích, automaticky spojovali uprchlíka s ekonomickým migrantem, což představa vyplývající především z médií. Největší část textů obsahovala nevyřčené vymezení vůči uprchlíkům, díky němuž si poté vytváříme naše identity

v protikladu k té migrantovo. Uprchlíci nejsou „my“, odlišují se od nás. (viz rozhovory s proti-uprchlickými lidmi) Tím se utvářejí hegemonické vztahy ve společnosti, kdy se právě vymezujeme vůči „ostatním“. Ideologická schémata (pozitivní a negativní diskurs ohledně uprchlíků) k tomuto vymezení přispívají.

Posledním krokem je samotné ovlivnění smýšlení uprchlíka o něm samotném v rámci interakce s novou společností, s médii. Uprchlík po příchodu do jiné země je vystaven nejen naprosto odlišné kultuře, ale také interakci s „domácími“, která jej zpětně velmi ovlivní nejen ve smýšlení o něm samotném, ale také o celé jeho cestě a účelu (viz .Kirkwood, Goodman, Mcvittie, 2016) Pokud do ČR přijde uprchlík, který je rád, že přišel do země, kde je bezpečí, může se setkat s realitou, která mu není příliš nakloněna. Veřejnost již vůči němu má vybudované určité názory a stanoviska, která jsou velmi těžko změnitelná, když se nezakládají na interakci s tímto jedincem. Poté tento jedinec nemá moc možností výběru a může se stát, že namísto integrace do společnosti bude ze společnosti separován.

V žádném z médií jsem nenašla kromě jednoho období citaci- promluvu- uprchlíků ohledně dané situace. Prostor byl věnován zástupcům „bílé“ majority, kde bylo také často poukazováno na jejich politickou příslušnost. Vyjádření jejich postojů, jakožto vyjádření dominantní majoritní elity bylo v rámci dominantního diskursu. Novináři užili diskursivní praktiky ke stereotypnímu vykreslování a poukázání na problémy spojené s uprchlíky. Sice zde byla vidět jejich reakce, dle změn nastalé situace, ovšem jejich vykreslování uprchlíků se po celou dobu nezměnilo. Uprchlíci byli vykresleni jakožto problémová skupina, která je hrozbou, nepřizpůsobivá, lačnicí po sociálních dávkách apod. Vykreslení událostí se napříč deníky příliš neměnilo. Za zmínku stojí pouze parlamentnilisty.cz, které psaly velmi agresivním způsobem se silně emotivně zbarvenými slovy.

Při zodpovězení mé výzkumné otázky jsem shledala diskurs okolo migrační situace, to jak je vykreslován uprchlík jako diskriminující a stereotypní. Je na něj nahlíženo jako na problematického jedince s negativními kontacemi (nepřizpůsobivý, hrozba apod.) a tím jsou uprchlíci i v mediálních obrazech stigmatizováni. Diskurs o uprchlících obsahoval převážně negativní artikulační modality, nelze říci, že pozitivní modality, které jsem našla, by nějak proměnily diskurs ohledně uprchlíků. Strategie pro artikulační modality, spíše než pomáhají integrovat, pomáhají utvrzovat ostatní o problémech s uprchlíky a vyčleňovat je. Lze usuzovat, že média se pohybovala v rámci dominantního diskursu, jelikož jsou celostátními médii.

To lze podpořit Ruth Wodak a jejím tvrzením, že menšiny a migranti nyní zažívají rasovou diskriminaci v evropské společnosti. Diskurs menšin je častým tématem sebe prezentace politiků, což lze vidět i na mé analýze médií, kdy si nelze nepovšimnout profilace například mluvčího prezidenta Jiřího Ovčáčka či Martina Konvičky. Tím hlavním rysem je nepřátelství vůči uprchlíkům a žadatelům o azyl a vůči dalším imigrantům. Tato praxe je zřejmá, a všudypřítomná. Ve všech médiích můžeme najít politiky, kteří mluví a přes jejich projev si dělají sebe prezentaci, jaké jejich prezentace budou, si stanovují každý sám.

Lze toto chování českých médií, politiků i veřejnosti označit jako ‚nový rasismus‘, či ‚euro-rasismus‘, který se při mé analýze vyskytoval na všech úrovních projevu, od sdělovacích prostředků k politice až po každodenní život. Tento ‚Euro rasismus‘ používal sociální charakteristiky (např. zachování pracovních míst, znepokojení ze zneužívání sociálních dávek) nebo kulturní nekompatibilita (nedostatek kulturní kompetence). V případě rozhovorů lze nalézt také ‚kvazi-anti-rasismus‘; kdy lidé argumentovali tak, aby jen bránili svou ‚národní‘ kulturu, tudíž nelze je kritizovat. Podle mého názoru je to velmi nebezpečná věc, protože to může vést k většímu prohloubení xenofobních postojů vůči menšinám a uprchlíkům, které mohou mít velmi negativní důsledky. Podíváme-li se do historie, najdeme podobný scénář na začátku mnoha tragédií. (např. Přístup ke Židům z roku 1933). Názoru, že Česká republika není zcela nevinná, svědčí i obvinění z OSN vůči přístupu k uprchlíkům a dokonce obvinění prezidenta Zemana z xenofobních projevů vůči uprchlíkům.

Česká veřejnost by si měla uvědomit, jak silně jsou postoje formovány skrze média a nikoli skrze bezprostřední zkušenost. Média a politici by zase měli mít na paměti fakt, jak velmi mohou ovlivňovat názory velkého množství lidí a jak mohou svými výroky i uškodit některé minoritní skupině lidí. Na to by měly sociální vědy ve spolupráci s dalšími obory neustále poukazovat, šířit toto povědomí i mezi laiky a snažit se veřejnosti „otevřít oči“. Dále by bylo dobré, aby lidé měli více informací z nezájatých zdrojů a také větší možnost interakce s migranty pro rozbití jejich představy založených na mylném základu.

Na závěr použiji slova z Ruth Wodak (2008: 293) Jelikož vlastní dominantní znalosti a ideologie společnosti, politici a novináři jsou ti, kteří mají nejvlivnější kontrolu ve veřejných rozpravách. Proto antirasistické elity, s menší znalostí, mají menší vliv. Diskriminace zahrnuje diskurs i praxi. Je to praxe, protože diskriminace menšin je prokazatelná a je to také diskurs, protože institucionální diskriminace má vždy pre-politický kontext.

6. Resumé

The migration situation was some of the biggest themes in the Czech Republic in years 2015 and 2016. The aim of this work was to show how the EU law, Czech law, Czech news media, Czech public and refugee operates regarding the discourse about the refugees. Problem with discrimination discourse about refugees is in our time very important but not many authors until now examined this in Czech Republic. I have analysed the Czech journalistic representation event with ethnic undertone. I chose for analysis of media the main events from years 2015 and 2016. For analysis of law I chose UN Charter of Fundamental Rights and Freedoms, the Czech Asylum law and Geneva Convention. Then I realized 10 semi-structured interviews with people which are active in public space. At the end of my analysis I made interview with human, who is personally involved into this situation. The goal of my work was to answer to one question. What does it contain and how does it actually create a discourse about the refugees in the context of Czech Republic? I used CDA analysis (from Norman Fairclough). CDA can explain the background of our society- ours' attitudes and views, which are not base on own immediate experience. The analysis revealed that there exist stereotypes, discrimination discourse about refugees, which I called "Euro-racism". Media and politicians only confirmed dominant discourse. This leads to the dichotomies US vs. THEM. We can see paradox of our company, on the one hand we try assimilating the refugees into Czech society (through law), but on the other hand (in social practice through media, public...) we stigmatize and segregate them.

7. Literatura

7.1. Tištěná Literatura

1. Berry, J. W. 1997. *Immigration, acculturation and adaptation*. In *Applied Psychology: An International Review*. 46, Pp. 5-34
2. Borjas, G. 1999. *Immigration and Welfare Magnets*. In *Journal of Labor Economics*, Vol. 17, No.4, Pp. 607-637
3. Bracke, S. 2011. *Subjects of debate: Secular and sexual exceptionalism, and Muslim women in the Netherlands*. In *Feminist Review*, 98(1), Pp. 28-46
4. Castles, S. 2003. *Towards a Sociology of Forced Migration and Social Transformation*. In *Sociology* 37 (1): Pp. 13-34
5. Castles, S. 2004. *Why migration policies fail*. In *Ethnic and Racial Studies*, 27 (2), 205–227.
6. Cohen, S. 2002. *Folk Devils and Moral Panics*. London:Routledge
7. Clifford, G. Ch. 2005. „*Ethics and Politics in Qualitative Research*.“. In Denzin N. K., Lincoln Y. S. (eds.). *The SAGE handbook of qualitative research*. 3rd ed. Thousand Oaks: Sage Publications. Pp. 139 – 164.
8. Delanty, G., Wodak, R. 2005. *Everyday and Institutional Racism*. In Interim Report, EU Commission, Brussels.
9. Dreyfus H. L., Rabinow P. 2002. *Michel Foucault: za hranicemi strukturalismu a hermeneutiky*. Praha: Herrmann&synové
10. Fairclough, N. 1992. *Discourse and social change..* Cambridge: Blackwell Publishers
11. Fairclough, N. 1995. *Critical discourse analysis: the critical study of language..* London and New York: Longman
12. Fairclough, N. 2003. *Analysing Discourse: Textual analysis for social research*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group
13. Foucault, M. 2002. *Archeologie vědění*. Praha: Herrmann&synové
14. Foucault, M. 2007. *Slova a věci*. Brno: Computer Press a.s.
15. Foucault, M. 2010. *Zrození kliniky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart
16. Guild, E. 2005. *Cultural and Identity Security: Immigrants and the Legal Expression of National Identity*. In Guild, E., van Selm, J. (eds). *International Migration and Security*. London: Routledge, Pp. 101-112

17. Chimni, B. S. 2009. *The Birth of „discipline“: from refugee to forced migration studies*. In *Journal of refugee studies* 22(1): Pp. 11-29
18. Kirkwood, S.; Goodman, S.; Mcvittie, C.; McKinlay, A. 2016. *The language of asylum: refugees and discourse*. London: Palgrave Macmillan.
19. Iedema, R., Wodak, R. 1999. *Introduction*. In R. Wodak, R. Iedema (eds) *Organizational Discourse*. Special Issue of *Discourse and Society* 10, Pp. 5-19
20. Lindley, A. 2014. *Crisis and migration: critical perspectives*. London: Routledge
21. Long, K. 2014. *Imagined threats, manufactured crises and ‘real’ emergencies the politics of border closure in the face of mass refugee influx*. In Lindley, A. 2014. *Crisis and migration: critical perspectives*. London: Routledge, Pp. 158-181
22. OECD. 2009. *The future of international migration to OECD countries*.
23. Mügge, L., Van der Haar, M. 2016. *Who Is an Immigrant and Who Requires Integration? Categorizing in European Policies*. In Garcés-Mascareñas, B.; Penninx, R. *Integration processes and policies in Europe : contexts, levels and actors*. SpringerOpen, Pp. 77-90
24. Razack, S. H. 2004. *Imperilled Muslim men, dangerous Muslim men and civilized Europeans: Legal and social responses to forced marriages*. In *Feminist Legal Studies*, 12(3), Pp. 129-174
25. Reifová, I a kol.. 2004. *Slovník mediální komunikace: diskurs, mediální diskurz*. Praha: Portál
26. Reisigl, M., Wodak, R. 2001. *Discourse and Discrimination: Rhetorics of Racism and Antisemitism*. London: Routledge.
27. Scheel, S.; Squire, V. 2014. *Forced migrants as „illegal“ migrants*. In Fiddian-Qasmiyeh, E., Loescher, G., Long, K., Sigona, N. 2014. *The Oxford handbook of refugee and forced migration studies*. Oxford: Oxford Univ. Press. Pp. 188-199
28. van Dijk, T. A. 1984. *Prejudice in Discourse*. Amsterdam: Benjamins.
29. van Dijk, T. A. 1987. *Elite discourse and racism*. In: Zavala, I, van Dijk, T. A., Diaz-Diocaretz M. (eds.), *Approaches to Discourse, Poetics and Psychiatry*, Pp. 81–122. Amsterdam: Benjamins
30. van Dijk, T. A. 1989, *The denial of racism*. In: Wodak, R. (ed.), *Language, Power and Ideology*, 199–226. Amsterdam: Benjamins.
31. VERLAG ALMA MATER. 2015. *International Human Rights Law: Selected documents*. Europa-Institut of Saarland University

32. Wodak, R. 1989. *Language, Power And Ideology: Studies In Political Discourse*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company
33. Wodak, R., Koller, V. (eds.) 2008. *Handbook of communication in the public sphere*. Vol. 4., Walter de Gruyter gmbh & Co. KG: Berlin
34. Wodak, R.; Pelikan, J.; Nowak, P.; Gruber, H.; de Cillia, R.; Mitten, R. 1990. "Wir sind alle unschuldige Täter!": In Diskurshistorische Studien zum Nachkriegsantisemitismus. Frankfurt/Main: Suhrkamp.
35. Wodak, R.; van Dijk, T. A. (eds.). 2000. *Racism at the Top: Parliamentary Discourses on Ethnic Issues in Six European States*. Klagenfurt: Drava.

7.2. Online Zdroje

- 1) BBC. 2016. "Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts". **[online]** Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> [cit. 8. 12. 2016]
- 2) Buchtík, M. 23. 7. 2015. *Postoj české veřejnosti k přijímání imigrantů a uprchlíků červen 2015* Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.. **[online]** Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7411/f3/pm150723.pdf [cit. 20. 3. 2017]
- 3) Buchtík, Martin, Jarmila Pilecká. 21. 1. 2016. *Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků prosinec 2015*. Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.. **[online]** Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7490/f3/pm160121.pdf [cit. 20. 3. 2017]
- 4) Evropské hodnoty. *Parlamentní listy*. **[online]** Dostupné z: <http://www.evropskehodnoty.cz/parlamentni-listy/>
- 5) Jelínková, R. srpen 2000. *Právní postavení uprchlíků v České republice: Rozbor právního postavení uprchlíků a azyloвого řízení v České republice podle nového zákona č.325/1999 Sb., o azylu s ohledem na současné trendy azylové politiky (zkrácená řízení, třetí bezpečné země, ochrana dle Evropské úmluvy...); EPS Tábor* **[online]** Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/213998dd557a6ecf241d80d7748bd811/postaveni_uprchliku.pdf [cit. 20. 3. 2017]
- 6) Law, J. 5.září 2010. *The Double Social Life of Method*. Příprava pro the Sixth Annual CRESC conference on the Social Life of Method, 31st August – 3rd September, St

- Hugh's College, Oxford. [online] Dostupné z: <http://heterogeneities.net/publications/Law2010DoubleSocialLifeofMethod5.pdf> [cit. 20. 3. 2017]
- 7) Ministerstvo vnitra České republiky. 19. 1. 2015. *Azyl, migrace, integrace*. [online] Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 8) Poslanecká sněmovna parlamentu české republiky. 16. 12. 1992. *Listina základních práv a svobod*. [online] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-migrace-a-integrace-azyl.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D> [cit. 4. 10. 2016]
- 9) Právní prostor. 325/1999 Sb. *Zákon ze dne 11. listopadu 1999 o azylu*. [online] Dostupné z: <http://codexisuno.cz/1Vh#!20> [cit. 4. 10. 2016]
- 10) Prokopová, K.; Orságová, Z.; Martinková, P. 2014. *Metodologie výzkumu v oblasti kritické analýzy diskurzu*. [online] Dostupné z: http://oltk.upol.cz/wp-content/uploads/2013/06/Prokopova-Metodologie_vy%CC%81zkumu.pdf [cit. 25. 10. 2016]
- 11) OSN. 2015. *Úmluva o právním postavení uprchlíků*. [online] Dostupné z: <http://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf> [cit. 4. 10. 2016]
- 12) Wodak, R., Meyer, M. 2008. *Critical Discourse Analysis: History, Agenda, Theory, and Methodology*. [online] Dostupné z: https://www.corwin.com/sites/default/files/upm-binaries/24615_01_Wodak_Ch_01.pdf [cit. 25. 10. 2016]
- 13) UNHCR (2016): *“What is a refugee”*. [online] Dostupné z: <http://www.unrefugees.org/what-is-a-refugee/> [cit. 8. 12. 2016]

Zprávy Použité Pro Zmapování Migrační Situace V letech 2015-2016 V Chronologickém pořadí

- 1) 21. 04. 2015, Relace: Zprávy FTV Prima, Zdroj: PRIMA Family [cit. 4. 10. 2016]
- 2) <http://www.novinky.cz/krimi/372932-v-nocnich-vlakich-na-breclavsku-zadrzeli-12-migrantu.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 3) http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/o-vniknuti-do-eurotunelu-se-pokusily-dva-tisice-bezencu_350386.html [cit. 4. 10. 2016]
- 4) <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/127517-vzpouera-v-bele-uprchlici-demolovali-nabytek-chteji-pryc-policie-je-pripravena-zasahnout/> [cit. 4. 10. 2016]

- 5) <http://tn.nova.cz/clanek/uprchlici-zacali-nicit-zarizeni-v-tabore-bele-pod-bezdezem.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 6) http://zpravy.idnes.cz/nenechame-si-vnutit-kvoty-pro-uprchliky-shodli-se-premieri-ctyr-zemi-12s-/domaci.aspx?c=A150904_153028_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]
- 7) <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pat-trva-uprchlici-odmitaji-opustit-madarsky-vlak/r~d29b1e6052de11e5b440002590604f2e/?redirected=1475590894> [cit. 4. 10. 2016]
- 8) <http://tn.nova.cz/clanek/v-kamionu-v-rakousku-nasli-mrtve-bezence-mozna-az-50-mrtvych.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 9) <http://tn.nova.cz/clanek/uprchlici-byli-mrtvi-uz-nekolik-dni-jejich-pocet-bude-znam-dnes.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 10) <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/339681/z-kamionu-smrti-nebylo-uniku-71-uprchliku-se-mohlo-zachranit-jediny-zpusobem.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 11) <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/340523/svareni-a-bez-vzduchu-policie-v-rakousku-vypacila-uprchliky-z-auta-smrti.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 12) <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1583780-nemecko-kvuli-prilivu-uprchliku-docasne-zavadi-hranicni-kontroly> [cit. 4. 10. 2016]
- 13) http://www.lidovky.cz/evropou-otrasla-fotografie-mrtveho-chlapce-otevri-se-evropa-ptaji-se-britska-media-gee-/zpravy-svet.aspx?c=A150903_092726_ln_zahranici_mpr [cit. 4. 10. 2016]
- 14) <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-uprchlicka-krize/415910/diktatorka-i-spasa-nemci-rok-od-pozvani-uprchliku-hodnoti-merkelovou.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 15) http://zpravy.idnes.cz/obliba-merkelove-v-nemecku-klesa-pry-kvuli-migracni-krizi-pm7-/zahranicni.aspx?c=A150926_155651_zahranicni_fka [cit. 4. 10. 2016]
- 16) http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropskaunie/_zprava/europoslanci-velkou-vetsinou-podporili-zavedeni-kvot-pro-prijimani-uprchliku--1533927 [cit. 4. 10. 2016]
- 17) http://zpravy.idnes.cz/slovensko-poda-zalobu-na-uprchlicko-kvoty-fjq-/zahranicni.aspx?c=A150923_122246_zahranicni_mlb [cit. 4. 10. 2016]
- 18) http://zpravy.idnes.cz/do-evropy-pres-more-dorazilo-218-tisic-uprchliku-fr7-/zahranicni.aspx?c=A151102_114227_zahranicni_ert [cit. 4. 10. 2016]
- 19) <http://zpravy.idnes.cz/priliv-uprchliku-do-evropy-dfm-/online.aspx?online=1005971> [cit. 4. 10. 2016]
- 20) http://zpravy.idnes.cz/vlada-vysle-vojaky-na-madarske-hranice-dhk-/domaci.aspx?c=A151005_150104_domaci_san [cit. 4. 10. 2016]

- 21) <http://archiv.ihned.cz/c1-64774840-osn-obvinuje-cesko-i-zemana-kvuli-uprchlikum> [cit. 4. 10. 2016]
- 22) <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/386205-svedsko-zavedlo-kontroly-na-hranicich-uprchlici-tam-dostanou-tri-moznosti.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 23) <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/slovinsko-stavi-plot-na-hranici-s-chorvatskem-1244580> [cit. 4. 10. 2016]
- 24) http://zpravy.idnes.cz/vlada-posle-policisty-i-vojaky-do-slovinska-penize-na-pomoc-syranum-1gf-/domaci.aspx?c=A151102_122435_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]
- 25) <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/nemecko-zavedlo-den-pred-jednanim-rady-o-migraci-hranicni-kontroly-012885/> [cit. 4. 10. 2016]
- 26) <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1620417-madarsko-se-muze-soudit-kvuli-uprchlickym-kvotam> [cit. 4. 10. 2016]
- 27) <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/388237-madarsko-se-pripojilo-ke-slovensku-podalo-zalobu-kvuli-kvotam.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 28) http://zpravy.idnes.cz/ctyri-premieri-odmitli-minischengen-za-uprchliky-to-schytalo-recko-11t-/domaci.aspx?c=A151203_161833_domaci_kop [cit. 4. 10. 2016]
- 29) http://zpravy.idnes.cz/evropska-komise-navrhuje-vznik-evropske-pohranicni-a-pobrezni-straze-1zb-/zahranicni.aspx?c=A151215_074110_zahranicni_jj [cit. 4. 10. 2016]
- 30) http://zpravy.idnes.cz/uprchlicke-kvoty-podle-nizonefunguji-dxb-/domaci.aspx?c=A160115_172538_domaci_jj [cit. 4. 10. 2016]
- 31) <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php> [cit. 4. 10. 2016]
- 32) <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7203832/3-04032016-AP-EN.pdf/790eba01-381c-4163-bcd2-a54959b99ed6> [cit. 4. 10. 2016]
- 33) <https://www.novinky.cz/domaci/374530-klaus-migranti-jsou-hlavne-mladi-muzi-kteri-si-mysli-ze-dostanou-lepsi-zivot.html> [cit. 4. 10. 2016]
- 34) <http://www.krajsekelisty.cz/praha/obvod-praha-7/10053-proc-do-evropy-proudi-hlavne-mladi-muzi-precete-si-koran-kde-se-jasne-rika-zabijete-je-varuje-jana-volfova.htm> [cit. 4. 10. 2016], <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Zasadni-vec-Proc-jsou-uprchlici-hlavne-mladi-muzi-Maji-totiz-jasny-plan-403220> [cit. 4. 10. 2016]
- 35) <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/390943-nemecko-sokovaly-masove-utoky-na-zeny-na-silvestra-stovka-obeti.html> [cit. 20. 3. 2017]

- 36) <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1658929-juncker-aby-si-nektere-staty-eu-neprevzaly-uprchliky-je-neprijatelne> [cit. 20. 3. 2017]
- 37) <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1670884-recko-neuhlidame-uprchliky-zastavil-jen-plot-na-mori-tvrdi-frontex> [cit. 20. 3. 2017]
- 38) Prima FTV, 6.2.2016, Protiislámské demonstrace ve 14 evropských městech, ČT1 6.2.2016 Protesty proti islámu [cit. 20. 3. 2017]
- 39) <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=420699> [cit. 20. 3. 2017]
- 40) Novinky.cz, 22.3.2016, Rubrika: Zahraničí-Evropa, ON-LINE: Pachatelé teroru v Bruselu měli podle USA vazby na dopadeného Abdeslama [cit. 20. 3. 2017]
- 41) ČT1, Události, 22.3.2016, Bezpečnostní situace v Česku [cit. 20. 3. 2017]
- 42) ČT1, Události, 22.3.2016, Reakce prezidenta Zemana na teroristické útoky [cit. 20. 3. 2017]
- 43) <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/szydlova-polsko-nebude-kvuli-utokum-v-bruselu-brat-migranty/1330283> [cit. 20. 3. 2017]
- 44) <http://www.novinky.cz/stalo-se/398650-celnici-zadrželi-u-hranic-se-slovenskem-dodavku-se-17-migranty.html> [cit. 20. 3. 2017], Prima FTV Zprávy, 25.3.2016, Policisté zajistili dodávku s běženci [cit. 20. 3. 2017]
- 45) <http://zahranicni.ihned.cz/evropa-slovensko/c1-65236740-cesko-bude-muset-prijimat-vice-uprchliku-evropska-komise-navrhuje-stale-povinne-kvoty> [cit. 4. 10. 2016]
- 46) ČT1, Události, 1.5.2016, Demonstrace příznivců i odpůrců uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]
- 47) ČT1, Události, 13.5.2016, Migrantů ubývá [cit. 20. 3. 2017]
- 48) ČT1, Události, 3.6.2016, Zesilující příliv uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]
- 49) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 31.5.2016, Prohlášení TV Prima [cit. 20. 3. 2017]
- 50) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 1.6.2016, TV Prima přistupuje k tématu migrační krize zodpovědně [cit. 20. 3. 2017]
- 51) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 3.6.2016, U ostrova Kréta se převrátila loď převážející uprchlíky [cit. 20. 3. 2017], <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/404868-ve-stredozemnim-mori-se-zatyden-utopilo-pres-700-lidi.html> [cit. 20. 3. 2017]
- 52) ČT1, Události, 25.7.2016, Útoky v Německu [cit. 20. 3. 2017]
- 53) ČT1, Události, 25.7.2016, Sebevražedný útok [cit. 20. 3. 2017]
- 54) <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=446158> [cit. 20. 3. 2017]

- 55) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 26.7.2016, Do Česka míří uprchlíci [cit. 20. 3. 2017]
- 56) ČT1, Události, 7.6.2016, Uprchlické kvóty [cit. 4. 10. 2016]
- 57) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 26.7.2016, Česko logistickou základnou terorist
- 58) Prima Family, Zprávy FTV Prima, 27.7.2016, Česká protiteroristická opatření
- 59) <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=447670> [cit. 20. 3. 2017]
- 60) ČT1, Události, 4.8.2016, Kontroly na hranicích [cit. 4. 10. 2016]
- 61) <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/413337-merkelova-priznala-chyby-pri-uprchlicke-krizi.html> [cit. 20. 3. 2017]

7.3. Články Použité Do Analýzy Médíí

Reference ČT1

- ČT1, Události, 20. 04. 2015, Unie řeší problém s uprchlíky, 18.06.2015, Sněmovna o uprchlících [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 27. 08. 2015, Desítky mrtvých v odstaveném kamionu [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 03. 09. 2015, Snímek jako symbol uprchlické krize, [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 23. 09. 2015, Reakce na kvóty, [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 15. 11. 2015, Politické reakce po útocích, [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 5. 1. 2016, Sexuální obtěžování během silvestrovské noci [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 22. 3. 2016, Bezpečnostní situace v Česku [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 06. 04. 2016, Návrhy na přerozdělování uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 25. 07. 2016, Sebevražedný útok [cit. 20. 3. 2017]
- ČT1, Události, 30. 08. 2016, Noví uprchlíci v Česku [cit. 20. 3. 2017]

Reference parlamentnilisty.cz

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 23.04.2015, Premiér Bohuslav Sobotka se v Bruselu zúčastní mimořádné Evropské rady, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1423&clanek=372106> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 16. 6. 2015., Chovanec čeká o kvótách na azylanty vášnivou debatu s kolegy z EU, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=379829> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 31.8. 2015, Novinky na téma uprchlíků: Ono je jich čím dál víc, další vlna dorazí teď. No a Babiš... **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=397210> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 03.09.2015, Mrtvý syrský chlapec dojal celý svět. Nemuselo by se to stát, kdyby... **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=397763> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 23.09.2015, Bylo to opravdu strašné. Unikly zásadní informace o jednání EU, kde nám vnutili kvóty, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=400493> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 16.11.2015, Deset ze sta uprchlíků je zločinců a dva ze sta agenti teroristů, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=408482> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, 5.1.2016, Monitor, Imigranti sexuálně útočili na ženy, vláda Merkelové se za to omlouvá. A zde je kousavá poznámka, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=415839> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 22.3.2016, Levicový politici chtěli hlasy muslimů. Dnes v Bruselu vidíme důsledky, udeřil Pospíšil, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=427426> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 06. 04. 2016, Kvóty. Na přetřes přišlo opět přerozdělování uprchlíků. Tentokrát v Událostech, komentářích, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=429680> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 25. 07. 2016. Hrůza bez konce: Syřan se odpálil v Německu, tekla krev. A jsou zde další informace, Merkelová je prý před kolapsem. **[online]** Dostupné

z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=446184> [cit. 20. 3. 2017]

Parlamentnilisty.cz, Monitor, 31. 08. 2016, Ona to ta Merkelová stejně zase vyhraje. Přečtěte si, jak je to možné, **[online]** Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=451435> [cit. 20. 3. 2017]

Reference FTV Prima

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 20. 04. 2015, Ministři Unie v Lucemburku jednájí o uprchlících z Afriky [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 24.06.2015, Migrační krize [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 27.08.2015, Rakouská policie na dálnici našla auto plné mrtvých uprchlíků [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 04.09.2015, Pomoc pro uprchlíky [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 22.09.2015, Ministři EU schválili kvóty mezi unijními zeměmi [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 14.11.2015, Kdo útočil ve Francii? + Zprávy FTV Prima 15.11.2015, Jak ochránit Evropu? [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 6. 1. 2016, V německém Kolíně došlo na sexuální útoky ze strany přistěhovalců [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 22. 3. 2016, Poroste v Evropě nenávisť vůči muslimům? [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 06. 04. 2016, Evropská unie chce reformovat společný azylový systém. [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 25. 07. 2016, Další krvavé útoky v Německu. [cit. 20. 3. 2017]

PRIMA Family, Zprávy FTV Prima, 31. 08. 2016, Angela Merkelová přiznala chyby při uprchlické krizi. [cit. 20. 3. 2017]

Reference novinky.cz

Novinky.cz, Zahraniční-Evropa, 23. 4. 2015, ČR nabízí na ochranu hranic EU šedesát expert a milióny korun, **[online]** Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/367852-cr-nabizi-na-ochranu-hranic-eu-sedesat-expertu-a-miliony-korun.html>) [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Domáci, 17. 6. 2015, Sobotka: Imigranti mohou položit Evropu, **[online]** Dostupné z:<http://www.novinky.cz/domaci/372521-sobotka-imigranti-mohou-polozit-evropu.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Domáci, 28. 8. 2015, Chovanec: Velká vlna uprchlíků se k českým hranicím neblíží. V krizi pomůže armada, **[online]** Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/378977-chovanec-velka-vlna-uprchliku-se-k-ceskym-hranicim-neblizi-v-krizi-pomuze-armada.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční, 4. 9. 2015, Prokouzli mi pod rukama lici zoufalý otec utonulého Ajlana, **[online]** Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/blizky-a-stredni-vychod/379617-proklouzli-mi-pod-rukama-lici-zoufaly-otec-utonuleho-ajlana.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční- Evropa, 22. 9. 2015, Uprchlíci se rozdělí podle kvót, Česko přehlasovali, **[online]** Dostupné z:<http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/381362-uprchlici-se-rozdeli-podle-kvot-cesko-prehlasovali.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Domáci, 17. 11. 2015. Sobotka: Do Evropy přichází stín války. **[online]** Dostupné z:<http://www.novinky.cz/domaci/386597-sobotka-do-evropy-prichazi-stin-valky.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční-Evropa, 5. 1. 2016, Německo šokovaly masové útoky na ženy na Silvestra. Stovka obětí, **[online]** Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/390943-nemecko-sokovaly-masove-utoky-na-zeny-na-silvestra-stovka-obeti.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční-Evropa, 22. 3. 2016, ON-LINE: Pachatelé teroru v Bruselu měli podle USA vazby na dopadeného Abdeslama, **[online]** Dostupné z: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/398303-on-line-pachatele-teroru-v-bruselu-meli-podle-usa-vazby-na-dopadeneho-abdeslama.html> [cit. 20. 3. 2017]

novinky.cz, Domáci, 06. 04. 2016, Diktát z Bruselu i eurozmatek. Čeští politici návrhy Evropské komise odmítají, **[online]** Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/399688-diktat-z-bruselu-i-eurozmatek-cesti-politici-navrhy-evropske-komise-odmitaji.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční – Evropa, 25. 07. 2016, Výbuch v německém Ansbachu zranil dvanáct lidí. Nálož odpálil syrský žadatel o azyl, **[online]** Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/410080-vybuch-v-nemeckem-ansbachu-zranil-dvanact-lidi-naloz-odpalil-syrsky-zadatel-o-azyl.html> [cit. 20. 3. 2017]

Novinky.cz, Zahraniční – Evropa, 31. 08. 2016, Merkelová přiznala chyby při uprchlické krizi, **[online]** Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/413337-merkelova-priznala-chyby-pri-uprchlicke-krizi.html> [cit. 20. 3. 2017]